

SKATTEMÆSSIGE KONSEKVENSER AF LOVÆNDRINGER I VIRKSOMHEDSORDNINGEN

- TAXATION CONSEQUENCES OF THE LEGISLATIVE CHANGES IN THE BUSINESS TAXATION SCHEME

Udarbejdet af: Jesper Skov

Afleveringsdato: 17. maj 2016

Vejleder: Anders Lützhøft

Fagområde: Skatteret

Antal anslag: 161.886 tegn tilsvarende 71 normalsider á 2.275

1 EXECUTIVE SUMMARY

This thesis seeks to determine the consequences inferred by the legislative changes to the Business Taxation Scheme by law no. 922 of September 16th 2014. The purpose of law no. 922 of September 16th 2014 was to regulate the unintended exploitation of the Business Taxation Scheme. It was therefore, passed in order to neutralize the economic advantages self-employed business owners were able to gain by exploiting the legislation.

The unintended exploitation lied in three different dispositions. The dispositions was: depositing private liabilities into the Business Taxation Scheme, in order to pay off the debt with business funds and furthermore get a larger tax deduction for related interest expenses. The second exploit was, that self-employed business owners were able to put the business' assets as collateral for their private debt, and thereby avoid redrawing company funds to finance private consumption. Lastly, self-employed business owners exploited the interest correction, which allowed them to save interest deduction in their private economy, this is largely connected to the depositing of private debt liabilities.

The consequences of law no. 922 of September 16th 2014 on the above mentioned dispositions, is that the self-employed no longer will be able build up a saving with a temporary taxation, as long as the deposit account is negative. Furthermore, the rate of the interest correction has been raised by 3 %, making it less attractive to insert private debt into the company.

If the self-employed business owner has set collateral with the business' assets for their own debt, the lowest value of either the debt or the set collateral will be transferred to the self-employed, resulting in an advanced taxation of the business' profits.

The range of the consequences are however widespread, as self-employed risks being affected by the legislative changes, even though they have abided the law. An example of this is, when the self-employed has set liquid collateral or is renting a former residential property to a third party.

There is an array of consequences that is said to neutralize the unintended usage of the Business Taxation Scheme. Throughout the thesis, it is shown how the consequences affect self-employed. However, the Business Taxation Scheme is still a highly desirable taxation form, as long as the legislation is followed as prescribed.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	EXECUTIVE SUMMARY	2
2	INDLEDNING	6
2.1	PROBLEMFORMULERING	7
2.2	PROBLEMAFGRÆNSNING	8
2.3	MODEL- & METODEVALG	9
2.3.1	UNDERSØGELSESDSIGN	9
2.3.2	MÅLGRUPPE	10
2.3.3	STRUKTURERING	11
2.4	FORKORTELSER	11
3	BEGREBSFORKLARING AF SELVSTÆNDIGT ERHVERVSDRIVENDE	12
3.1	SELVSTÆNDIG ERHVERVSVIRKSOMHED	12
3.1.1	AFGRÆNSNING MELLEM SELVSTÆNDIGT ERHVERVSDRIVENDE OG LØNMODTAGER	12
3.1.2	AFGRÆNSNING MELLEM SELVSTÆNDIGT ERHVERVSDRIVENDE OG HONORARMODTAGER	13
3.1.3	AFGRÆNSNING MELLEM SELVSTÆNDIGT ERHVERVSDRIVENDE OG HOBBYVIRKSOMHED	13
4	VIRKSOMHEDSORDNINGEN	15
4.1	BETINGELSER FOR LOVENS ANVENDELSESOMRÅDE	15
4.2	INDSKUDSKONTO	17
4.2.1	OPGØRELSE AF INDSKUDSKONTOEN	17
4.2.2	VÆRDIANSÆTTELSE AF INDSKUDSKONTO	19
4.2.3	NEGATIV INDSKUDSKONTO	20
4.3	KAPITALAFKAST & KAPITALAFKASTGRUNDLAG	21
4.4	RENTEKORREKTION	22
4.4.1	DEN SELVKONTROLLERENDE EFFEKT	24
4.5	MELLEMREGNINGSKONTO	24
4.6	HÆVERÆKKEFØLGEN	24
4.6.1	OVERSKUDSDISPONERING	27
4.6.2	OPTIMERING AF OVERSKUDSDISPONERING	28
4.7	UNDERSKUD	30

5	MOTIVATION FOR LOVÆNDRING	31
5.1	INDSKUD AF PRIVAT GÆLD	31
5.1.1	FRADrag FOR RENTEUDGIFTER	32
5.1.2	RENTEKORREKTION	32
5.1.3	AFDRAG PÅ GÆLD	34
5.2	SIKKERHEDSSTILLELSE FOR PRIVAT GÆLD	35
6	LOVÆNDRING AF VIRKSOMHEDSORDNINGEN SAMT AFLEDTE KONSEKVENSER	36
6.1	LOVÆNDRINGENS BAGGRUND & FORMÅL	36
6.2	LOVÆNDRINGENS INDHOLD	37
6.3	NEGATIV INDSKUDSKONTO	38
6.4	SIKKERHEDSSTILLELSE MED AKTIVER I VIRKSOMHEDSORDNINGEN	39
6.4.1	SKATTEMÆSSIG BEHANDLING OG VÆRDIANSÆTTELSE AF SIKKERHEDSSTILLELSER	41
6.4.2	UNDTAGELSER TIL VSL § 10, STK. 6	42
6.5	RENTEKORREKTION	44
6.6	BAGATELGRÆNSE	45
6.7	DELÅRSOPGØRELSER FOR INDKOMSTÅRET 2014	46
6.8	OMVALG AF SELVANGIVELSE	47
6.9	EKSTRAORDINÆR NULSTILLING AF INDSKUDSKONTO	48
7	PROBLEMSTILLINGER MED KONSEKVENSER FOR SELVSTÆNDIGE ERHVERVSDRIVENDE	50
7.1	FLYDENDE SIKKERHEDSSTILLELSER	50
7.1.1	VIRKSOMHEDSPANT	50
7.1.2	KASSEKREDIT	52
7.2	INDSKUD AF TIDLIGERE BOLIG	54
7.3	BESKATNING AF NYE SIKKERHEDSSTILLELSER	55
7.4	KAUTION	58
8	OVERVEJELSER VED VALG AF VIRKSOMHEDSORDNINGEN	58
8.1	HOVEDTRÆK VED FORSKELLIGE BESKATNINGSFORMER	59
8.2	SKATTEBEREGNING FOR FORSKELLIGE VIRKSOMHEDSFORMER	61
8.2.1	PERSONSKATTELOVEN	61
8.2.2	KAPITALAFKASTORDNINGEN	62

8.2.3	VIRKSOMHEDSORDNINGEN MED PRIVAT GÆLD	64
8.2.4	VIRKSOMHEDSORDNINGEN MED OPTIMERING	66
8.2.5	KAPITALSELSKABSFORM	68
8.3	SAMMENLIGNING AF SKATTEBEREGNING	69
8.3.1	PERSONSKATTELOVEN	70
8.3.2	KAPITALAFKASTORDNINGEN	71
8.3.3	VIRKSOMHEDSORDNINGEN	71
8.3.4	KAPITALSELSKAB	72
8.4	OVERVEJELSER VED VALG VIRKSOMHEDSORDNINGEN	73
9	KONKLUSION	74
10	PERSPEKTIVERING - LOVFORSLAG L 123	77
11	LITTERATURLISTE	80
11.1	BØGER	80
11.2	LOVGIVNING MV.	80
11.3	DEN JURIDISK VEJLEDNING	80
11.4	ARTIKLER & PUBLIKATIONER	81

2 INDLEDNING

Personligt drevne erhvervsvirksomheder har forskellige beskatningsmuligheder, selvstændigt erhvervsdrivende skal beslutte, om de ønsker at udøve erhverv i personligt regi eller under selskabsform. Beskatning af selvstændige erhvervsdrivende kan ske efter personskatteloven eller virksomhedsskatteloven, såfremt den selvstændigt erhvervsdrivende ikke ønsker at virksomhedsomdanne til selskabsform.

Virksomhedsskatteloven har to ordninger: virksomhedsordningen og kapitalafkastordningen, som begge giver forskellige lempelige beskatningsmuligheder. Disse blev oprettet som et alternativ til personskatteloven for at give privatpersoner med egen erhvervsvirksomhed nogle af de samme beskatningsmuligheder som andre virksomheder.¹

Det kan være svært for selvstændige at overskue disse muligheder, hvorfor det ofte er klogt at rådføre sig med en revisor eller anden kyndig rådgiver. Der er fordele og ulemper ved de enkelte beskatningsmetoder, som potentielt kan resultere i betydelig nedsættelse af virksomhedens skattebetaling og hermed bidrage til optimering af virksomhedens økonomi.

Virksomhedsordningen muliggør blandt andet, at der kan opspares overskud i virksomheden, som beskattes med lav virksomhedsskat, hvilket giver mulighed for at udjævne beskatning af svingende indkomster over forskellige år. Førhen ville overskuddet indgå i den personlige indkomst og blive beskattet fuldt ud heri.

Det har tidligere været muligt for den selvstændige at indskyde sin privatgæld på indskudskontoen i virksomhedsordningen, hvorved det blev muligt at udnytte den lave virksomhedsskat. Indskudskontoen er et udtryk for summen af aktiver og gæld. Såfremt gælden overskrider aktiverne i virksomhedsordningen, opstår en negativ indskudskonto. Dette har ført til utilsigtet udnyttelse af dette skatteretlige instrument. I takt med forskellen på selskabsskatten og beskatning af personlig indkomst er vokset, antages det, at den utilsigtede udnyttelse er blevet mere attraktiv for selvstændige erhvervsdrivende. Derfor har Skatteministeriet, ved Lov nr. 992 af 16. september 2014, lavet betydelige lovindgreb i virksomhedsordningen. Dette er gjort for at sikre mod blandt andet fremtidig utilsigtet udnyttelse af lavt beskattet finansiering af privat gæld.

¹ Lov nr. 144 af 19. marts 1986 indkomstbeskatning af selvstændigt erhvervsdrivende

2. Indledning

2.1 Problemformulering

Denne afhandling vil belyse, hvilke skattemæssige konsekvenser lovændringerne i virksomhedsordningen har for selvstændigt erhvervsdrivende.

Indledningsvist vil der være en beskrivende del omhandlende virksomhedsordningen, som den så ud før lovændringerne. Reglerne i virksomhedsordningen vil gennem afhandlingen blive sammenlignet med Lov nr. 992 af 16. september 2014, hvorfor dette kapitel er relevant.

For bedre at forstå stramningerne, som er vedtaget ved Lov nr. 922 af 16. september 2014, findes det relevant at analysere lovgivers motivation for lovændringen. For anskueliggørelsen af den utilsigtede udnyttelse, som har fundet sted ved selvstændigt erhvervsdrivendes brug af virksomhedsordningen, vil der blive opstillet regneeksempler.

Herefter vil Lov nr. 992 af 16. september 2014 blive beskrevet. Denne indeholder lovændringerne til virksomhedsordningen. Dernæst vil det blive analyseret, hvilke konsekvenser lovændringen har for selvstændigt erhvervsdrivende.

Ud fra konsekvenserne for selvstændige findes det relevant at sammenligne virksomhedsordningen med alternative beskatningsformer. Samt hvilke overvejelser selvstændigt erhvervsdrivende skal gøre sig inden valg af virksomhedsordningen.

Ovenstående vil lede til en konklusion på, hvilke skattemæssige konsekvenser Lov nr. 992 af 16. september 2014 har på selvstændigt erhvervsdrivende samt, hvorvidt virksomhedsordningen fortsat er en attraktiv beskatningsform.

Slutteligt vil afhandlingen bevæge sig over i en perspektivering, som vil kigge på lovforslag L 123. Perspektiveringen vil kigge på, hvilke tiltag der findes i L 123 med hensyn til sikkerhedsstillelser i virksomhedsordningen.

Ovenstående udmønter sig i følgende hovedspørgsmål og underspørgsmål.

2. Indledning

Hvilke skattemæssige konsekvenser vil vedtagelsen af Lov nr. 992 af 16. september 2014 medføre for selvstændigt erhvervsdrivende?

For at sikre ovenstående samt skabe en rød tråd gennem opgaven er der opstillet en række underspørgsmål til besvarelsen af problemformuleringen.

1. Hvordan fungerer virksomhedsordningen?
2. Hvad er motivationen for lovændringen?
3. Hvad omhandler reglerne i Lov nr. 992 af 16. september 2014?
4. Hvordan påvirker lovændringen selvstændigt erhvervsdrivende?
5. Hvad er forskellene på virksomhedsordningen sammenlignet med personskatteloven, kapitalafkastordningen og selskabsform?

2.2 Problemafgrænsning

Afhandlingen vil som udgangspunkt behandle ændringerne i virksomhedsordningen, hvilket betyder, at emner, som ligger uden for dette område, ikke vil blive behandlet, med mindre det findes relevant for forståelsen af afhandlingen.

Ikke alle elementer i virksomhedsskatteloven vil blive behandlet. Afhandlingens synsvinkel vil være set i sammenhæng med en selvstændigt erhvervsdrivende med en bestående virksomhed, som ikke er under afståelse, ophør eller omdannelse. Der afgrænses derfor fra at behandle kapitel 5 i virksomhedsskatteloven, der netop omhandler førnævnte.

Personskatteloven, kapitalafkastordningen og selskabsskatteloven vil kun blive inddraget i afhandlingen i sammenligningsøjemed. Disse inddrages hovedsageligt i diskussionen, hvor beskatningsformen kort vil blive inddraget til brug for sammenligning med virksomhedsordningen.

For at kunne udarbejde en afhandling med høj repeterbarhed, er det nødvendigt at opsætte en skæringsdato. Alle begivenheder, som indtræffer efter denne skæringsdato, vil således ikke blive behandlet i afhandlingen. Skæringsdatoen fastsættes til den 1. februar 2016. Afhandlingen danner således et stilbillede på denne dato. Dette medfører, at der afgrænses fra at behandle lovforslag L 123, som dog vil danne grundlag for perspektiveringen. Lovforslaget forventes at have ikrafttrædelse d. 1. juni 2016 og er derfor af høj relevans. Ved udarbejdelsen af denne afhandling er det således under behandling.

2.3 Model- & metodevalg

2.3.1 Undersøgelsesdesign

Denne afhandling vil tage udgangspunkt i kvalitative data i form af lovtekster, lærebøger og publikationer. Det naturlige udgangspunkt vil være virksomhedsskatteloven, herunder hovedsageligt virksomhedsordningen. Afhandlingen vil belyse, hvordan virksomhedsordningen fungerede før og efter lovændringen ved Lov nr. 992 af 16. september 2014. For bedre at illustrere forskellene mellem virksomhedsordningen og reguleringen heraf vil der blive opstillet regneeksempler. Disse vil ligeledes vise konsekvenser af lovændringerne. Herefter vil dette føre til en konsekvensanalyse af den skattemæssige stilling for selvstændigt erhvervsdrivende, som vil blive baseret på en analyse af motivationen for ændringerne samt en fiktiv case².

2.3.1.1 Juridisk metode

Behandling af lovgivning og domme sker ved juridisk fortolkning. Formålet med juridisk fortolkning er at afgøre, hvorvidt et retstilfælde hører under en retsregel. Heri skelnes mellem objektiv og subjektiv fortolkning. Objektiv fortolkning er en konkret analyse af lovens sproglige betydning eller ordlyd. Subjektiv fortolkning er derimod en analyse af lovens formål og hensigt, som sker ved at analysere blandt andet lovens forarbejder. Endvidere lægges vægt på, at en konkret fortolkning passer sammen med den øvrige lovgivning. Slutteligt sammenholdes den objektive og subjektive fortolkning. Det er ikke i alle tilfælde, denne metode benyttes som beskrevet. Det afhænger således af en konkret vurdering, om der lægges vægt på den objektive eller subjektive fortolkning.

2.3.1.2 Dataindsamling

Datagrundlaget for denne afhandling vil være sekundære kilder. De primærkilder, afhandlingen vil tage afsæt i, er retskilder, herunder lovgivning omhandlende bestemmelserne for anvendelse af virksomhedsordningen, samt reguleringen heraf ved Lov 2014-09-16 nr. 992. Hertil vil afhandlingen suppleres af sekundære kilder, som har til formål at give forskellige perspektiver til lovgivningen. Her kan nævnes lærebøger, publikationer og høringsvar.

² Den skinbarlige virkelighed s. 107

2. Indledning

2.3.1.3 Validitet

Validiteten af de anvendte data relateres til gyldigheden og relevansen af dem³. De må anses som værende gyldige, idet der er overensstemmelse mellem det empiriske grundlag og anvendelsen af teorien. For at øge validiteten i afhandlingen vil der anvendes en krydsundersøgelse, hvilket vil sige, der anvendes flere kilder, som berører det samme område. De anvendte data må ligeledes anses som relevante, da disse består af gældende lovgivning og høringssvar omhandlende problemfeltet.

2.3.1.4 Reliabilitet

Reliabiliteten omhandler, hvorvidt de anvendte data til udformningen af afhandlingen gør den repeterbar af en uafhængig tredjepart⁴. Det vurderes, at reliabiliteten af afhandlingen er høj, da de benyttede data er offentligt tilgængelige, hvorfor det antages at tredjepart vil nå samme konklusion.

2.3.1.5 Kildekritik

Afhandlingens primærkilder er retskilder, såsom lovgivning, som vurderes til at være af høj troværdighed, da disse vedtages og udstedes af Folketinget. Der tages højde for, at de anvendte høringssvar vedrørende lovforslaget stammer fra eksterne institutioner og organisationer, hvorfor deres synsvinkler og holdninger kan være afspejlet i deres kommentarer til lovforslaget. Ligeledes er stillingtagen til den øvrige sekundære empiri, der indebærer lærebøger og publikationer, af mere kritisk karakter, idet disse også kan være påvirket af subjektive holdninger. Dertil skal det dog nævnes, at den kritiske udvælgelsesproces sørger for, at de benyttede kilder har relevans og bidrager til afhandlingens problemfelt.

2.3.2 Målgruppe

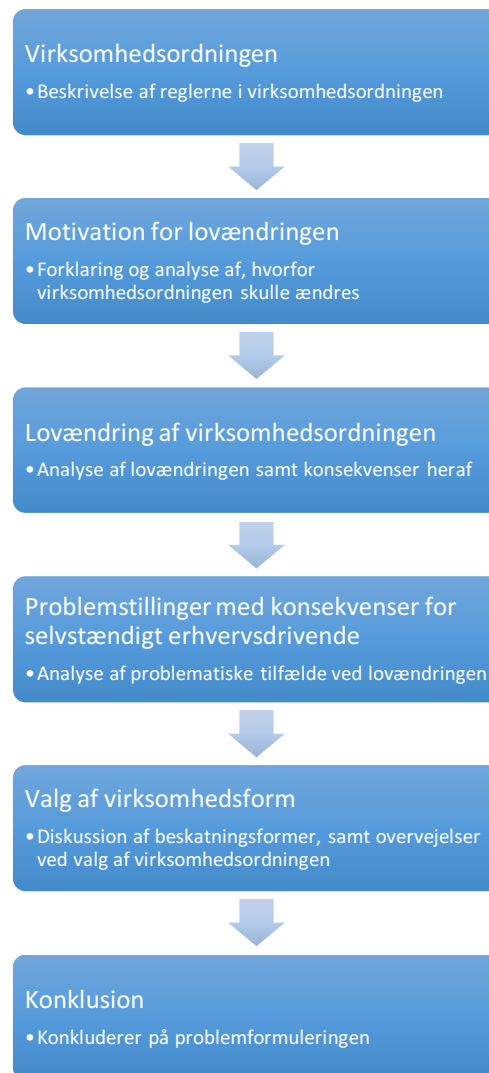
Efter lovændringen vurderes det, at en del selvstændigt erhvervsdrivende har behov for at få revideret de relevante forhold i deres virksomhed, som berøres af lovændringerne. Målgruppen vil derfor være rådgivere inden for revisionsbranchen og lignende brancher. For bedst muligt at kunne videreformidle og anvende lovændringerne samt foretage tilpasninger til deres kunders skiftende behov, er det væsentligt at være i stand til at skelne mellem de gamle og nye regler.

³ Den skinbarlige virkelighed s. 83

⁴ Den skinbarlige virkelighed s. 83

2. Indledning

2.3.3 Strukturering

2.4 Forkortelser

VSL – Virksomhedsskatteloven

VSO – Virksomhedsskatteordningen

KAO – Kapitalafkastordningen

PL – Personskatteloven

SL – Statsskatteloven

SEL – Selskabsskatteloven

KSL – Kildeskatteloven

3 BEGREBSFORKLARING AF SELVSTÆNDIGT ERHVERVSDRIVENDE

3.1 Selvstændig erhvervsvirksomhed

Den generelle skattelovgivning indeholder ikke en udtømmende definition af, hvad der forstås ved begrebet selvstændig erhvervsvirksomhed, herunder hvordan indtægter fra erhverv skal forstås.⁵ SL § 4 opremser en række eksempler på næringsveje, som anses for værende erhvervsmæssig virksomhed, men denne er imidlertid ikke udtømmende. Før skattereformen fra 1987 var der enighed om, at begrebet indtægter ved erhvervsmæssig virksomhed skulle ses i forhold til den enkelte lovbestemmelse⁶. Efter skattereformen fra 1987 har definitionen af begrebet selvstændigt erhvervsdrivende fået større betydning. Dette afsnit har til formål at definere og afgrænse begrebet selvstændigt erhvervsdrivende, idet dette er afgørende for, om det pågældende skattesubjekt kan beskattes efter reglerne i VSL.

3.1.1 Afgrænsning mellem selvstændigt erhvervsdrivende og lønmodtager

Lønmodtagere kendetegnes ved at modtage vederlag for personligt arbejde udført i et tjenesteforhold. Ydermere kendetegnes lønmodtagere ved at udføre arbejde efter arbejdsgiverens anvisninger og for dennes regning og risiko⁷. Modsat er selvstændigt erhvervsdrivende kendetegnet ved, at der for egen regning og risiko udøves virksomhed af økonomisk karakter med det formål at indtjene økonomisk overskud. Som regel er sondringen mellem lønmodtagere og selvstændigt erhvervsdrivende ikke kompliceret, men i praksis kan det i nogle tilfælde være vanskeligt at vurdere, hvorvidt lønmodtageren står i et tjenesteforhold eller er selvstændigt erhvervsdrivende. Bedømmelsen skal således falde på forholdet mellem den, som udfører arbejdet, og den, som arbejdet udføres for⁸. Endvidere kendetegnes selvstændig erhvervsvirksomhed ved, at virksomheden udøves regelmæssigt og i en ikke helt kort periode⁹. I cirkulære nr. 129 af 4. juli 1994 afsnit 3.1.1.1. og 3.1.1.2. oplistes en række kriterier, der kan lægges vægt på ved bedømmelsen. Disse er imidlertid i sig selv ikke afgørende, men kan indgå i en samlet vurdering. I tvivlstilfælde kan der ofte, jf. Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.1.2.1. lægges vægt på de afholdte driftsudgifter, som både efter deres art og omfang ligger væsentligt ud over, hvad der er sædvanligt i lønmodtagerforhold.

⁵ Lærebog om indkomst skat s. 195

⁶ Lærebog om indkomst skat s. 195

⁷ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.1.2.1 Selvstændig erhvervsvirksomhed, afgrænsning over for lønmodtagere

⁸ Cirkulære nr. 129 af 4. juli 1994 om personskatteloven

⁹ Cirkulære nr. 129 af 4. juli 1994 om personskatteloven

3. Begrebsforklaring af selvstændigt erhvervsdrivende

3.1.2 Afgrænsning mellem selvstændigt erhvervsdrivende og honorarmodtager

Afgrænsningen mellem selvstændig erhvervsdrivende og honorarmodtagere er mere kringlet, idet honorarmodtagere både kan være selvstændig erhvervsdrivende, lønmodtagere eller ingen af delene. De generelle tegn, der kendetegner en honorarmodtager, er, at der ikke er risiko for tab af egne penge ved udførelsen af arbejdet, der foreligger ikke et ansættelsesforhold, samt vederlaget for det udførte arbejde er i form af honorar¹⁰. Honorar er som regel enkeltstående, hvilke ikke anses for indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed. Såfremt de opfylder de førnævnte betingelser, kan nogle erhvervsgrupper, som reelt set modtager honorar, anses som værende selvstændig erhvervsdrivende. Dette kan eksempelvis være advokater, revisorer, bygningshåndværkere, entreprenører og rådgivende ingeniører. Selvom ens indkomst ikke er A-indkomst, som er pengevederlag ydet i ansættelsesforhold, anses man ikke automatisk for at være selvstændig erhvervsdrivende. Eksempler på honorarmodtagere, som ikke anses for at være selvstændig erhvervsdrivende er musikere, forfattere, foredragsholdere og undervisere m.v.¹¹

3.1.3 Afgrænsning mellem selvstændigt erhvervsdrivende og hobbyvirksomhed

Der er mange fælles træk for erhvervsmæssige virksomheder og ikke-erhvervsmæssige virksomheder, også kendt som hobbyvirksomhed. Denne afgrænsning er vigtig, idet der kan findes store økonomiske fordele ved at kunne indgå i virksomhedsordningen. Der kan blandt andet opnås fradrag for renteudgifter og opsparing af virksomhedens overskud. Overstiger udgifterne ved hobbyvirksomhed indtægterne, er underskuddet ikke fradragsberettiget, imidlertid er indtægterne ved hobbyvirksomhed skattepligtige.¹² Et hovedtræk ved drift af hobbyvirksomhed er, at hovedformålet ved virksomheden ikke er at skabe systematisk indtægtserhvervelse, modsat selvstændig erhvervsvirksomhed. Selvom hobbyvirksomhed kan skabe overskud, er det primære formål ofte mere med henblik på opfyldelse af private interesser.¹³ Der er en række kriterier, som danner grundlag for vurderingen af, om der foreligger erhvervsmæssig virksomhed eller anden indtægtsskabende aktivitet, jf. Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.1.3.1. Disse kriterier er blandt andet:

- at virksomheden drives på et intenst og seriøst grundlag.
- at der inden for en anseelig periode kan ventes overskud, altså at virksomheden er rentabel.

¹⁰ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.1.2.3. Selvstændig erhvervsvirksomhed, afgrænsning over for honorarmodtagere.

¹¹ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.1.2.3. Selvstændig erhvervsvirksomhed, afgrænsning over for honorarmodtagere.

¹² Lærebog om indkomstskat s. 254.

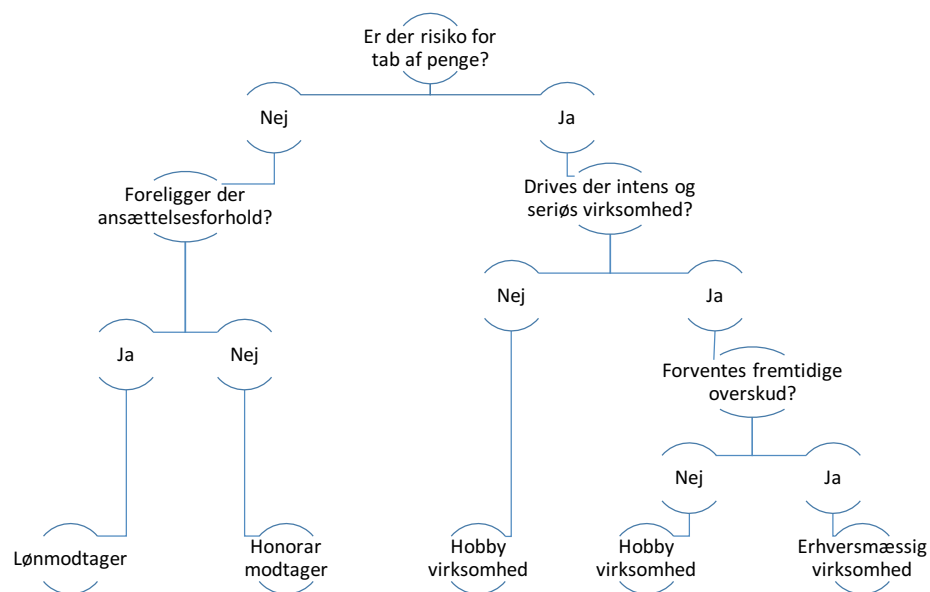
¹³ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.1.3.1. Generelt om afgrænsningen af erhvervsvirksomhed over for hobbyvirksomhed.

3. Begrebsforklaring af selvstændigt erhvervsdrivende

- at ejeren har de fornødne kompetencer til at drive virksomheden.
- at virksomheden i tredjemands øjne har en potentiel indtjeningsværdi.

I SKM2006.428.ØLR havde skatteyderen realiseret underskud i sin virksomhed i indkomstårene 2001 og 2002, og skatteyderen var af den opfattelse, at han kunne få fradrag for disse underskud. Østre Landsret gav imidlertid skattemyndigheden medhold i, at dette ikke var muligt. Hertil lagde retten vægt på, at virksomheden var af så underordnet omfang, at den ikke opfyldte kravene til driftsmæssig intensitet. Der blev ligeledes lagt vægt på, at skatteyderen havde indkomst fra anden side, hvilket ligeledes talte for, at virksomheden ikke var erhvervmæssigt drevet.

Ovenstående sondringer mellem selvstændigt erhvervsdrivende og henholdsvis lønmodtager, honorarmodtager og hobbyvirksomhed er opsummeret i figuren nedenfor:

Figur 1 - inspireret af SKATs "Er du selvstændigt erhvervsdrivende?". Egen tilvirkning.

4 VIRKSOMHEDSORDNINGEN

Førhen var selvstændig erhvervsdrivendes eneste mulighed at benytte personskatteoven, såfremt de ikke ønskede at foretage en virksomhedsomdannelse til selskabsform. Dette indebar blandt andet, at fradragsberettigede tab og renteudgifter ikke kunne fratrækkes i den personlige indkomst, men derimod skulle fragå ved opgørelsen af nettokapitalindkomsten. Efter ikrafttrædelsen af VSL den 1. januar 1987, muliggjordes det, at selvstændig erhvervsdrivende kunne blive beskattet efter virksomhedsordningen. Hovedformålet med virksomhedsordningen var at skabe en skattestruktur, som i nogen grad gav de samme beskatningsmuligheder, som hvis virksomheden var drevet i selskabsform¹⁴. De væsentligste fordele ved anvendelse af virksomhedsordningen er:

- Selskabslignende beskatningsform.
- Fuld fradragsret for renteomkostninger, som vedrører virksomheden.
- Mulighed for opsparing af overskud i virksomheden, som beskattes foreløbigt i indkomståret med en virksomhedsskat, som beregnes jævnfør SEL § 17, stk. 1. I 2016 er denne på 22 %.
- Ovenstående punkt giver ligeledes mulighed for konjunkturudligning.
- Fradragsret for underskud i virksomheden.

4.1 Betingelser for lovens anvendelsesområde

For at være berettiget til at anvende virksomhedsordningen skal en række krav være opfyldt, jf. VSL §§ 1 og 2. Såfremt disse krav ikke er fuldt ud opfyldt, kan der ikke ske beskatning ud fra virksomhedsordningen.

Det er alene skattepligtige personer, som driver selvstændig erhvervsvirksomhed, der er berettiget til at anvende virksomhedsordningen. Begrebet selvstændig erhvervsdrivende er ikke yderligere præciseret i loven. Den generelle definition på selvstændig erhvervsdrivende er, *"at der for egen regning og risiko udøves en virksomhed af økonomisk karakter og med det formål at opnå et overskud."*¹⁵ Endvidere er det en forudsætning, at virksomheden udøves nogenlunde regelmæssigt og gennem en ikke helt kort periode samt, at virksomheden ikke er af underordnet omfang.¹⁶ Der henvises til afsnit 3 for en uddybende forklaring og afgrænsning af begrebet selvstændig erhvervsdrivende.

¹⁴ Lov nr. 144 af 19. marts 1986 indkomstbeskatning af selvstændigt erhvervsdrivende.

¹⁵ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.1.2.1 Selvstændig erhvervsvirksomhed, afgrænsning over for lønmodtagere.

¹⁶ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.1.2.1 Selvstændig erhvervsvirksomhed, afgrænsning over for lønmodtagere.

4. Virksomhedsordningen

Som før nævnt er det udelukkende skattepligtige personer, der kan anvende virksomhedsordningen. Det betyder, at fysiske personer, som er fuldt eller begrænset skattepligtige til Danmark jf. bestemmelserne i kildeskatteloven, er berettiget til at benytte beskatningsmulighederne i virksomhedsordningen. Dette betyder endvidere, at anpartsselskaber, dødsboer og konkursboer ikke kan anvende virksomhedsordningen.¹⁷

Den skattepligtige kan frit vælge, om virksomhedsordningen skal anvendes i et gældende indkomstår. Den skattepligtige, som driver selvstændig erhvervsvirksomhed, skal positivt tilkendegive ved indgivelse af selvangivelsen for det pågældende indkomstår, om virksomhedsordningen ønskes anvendt. Såfremt virksomhedsordningen ønskes anvendt, skal reglerne herfor anvendes på hele virksomheden i hele indkomståret. Hvis den skattepligtige driver flere virksomheder, skal alle virksomheder indgå i virksomhedsordningen.¹⁸ Som udgangspunkt skal alle erhvervsmæssige aktiver og passiver indgå¹⁹. Hertil findes dog enkelte undtagelser, jf. VSL § 1, stk. 2. Den skattepligtige skal desuden oplyse størrelsen af indestående på indskudskontoen og på konto for opsparet overskud.²⁰

Det er desuden en betingelse for anvendelse af virksomhedsordningen, at den skattepligtige udarbejder et regnskab, som følger bogføringsloven, jf. VSL § 2, samt BKG nr. 593 af 12. juni 2006 om krav til skattemæssige årsregnskaber. Der skal regnskabsmæssigt redegøres for den skattepligtiges opdeling af virksomhedens økonomi og privat økonomi.²¹

Indkomsten fra interessentskaber, kommanditselskaber og partnerselskaber beskattes hos de enkelte ejere, idet disse ikke anses som selvstændige skattesubjekter. Såfremt fysiske personer er medejere af en af ovenstående former for selskab, står det den enkelte ejer frit for at vælge, om de ønsker at benytte virksomhedsordningen.²²

¹⁷ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.5.2.2.1 Betingelser for at bruge virksomhedsordningen.

¹⁸ Lov nr. 144 af 19. marts 1986 indkomstbeskatning af selvstændigt erhvervsdrivende § 2 stk. 3

¹⁹ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.5.2.2.1 Betingelser for at bruge virksomhedsordningen.

²⁰ VSL § 2, stk. 2.

²¹ Lov nr. 144 af 19. marts 1986 indkomstbeskatning af selvstændigt erhvervsdrivende § 2

²² Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.5.2.2.1 Betingelser for at bruge virksomhedsordningen

4.2 Indskudskonto

Ved indtrædelse i virksomhedsordningen skal den selvstændig erhvervsdrivende ved regnskabsårets begyndelse opgøre indskuddet i virksomhedsordningen²³. Indskud i virksomhedsordningen defineres som overførsel af værdier fra den selvstændigt erhvervsdrivende til virksomheden, dvs. overførsler fra den private sfære til virksomhedens sfære²⁴.

4.2.1 Opgørelse af indskudskontoen

Nettoværdien af indskudte aktiver og gældsforpligtelser udgør indskudskontoen, jf. VSL § 3, stk. 3. Efter opgørelsen af indskud fastlåses indestående på indskudskontoen. Dette betyder således, at indskudskontoen kun påvirkes af den årlige værdiregulering, der finder sted ved indkomstårets udløb²⁵. Fastlåsningen af indskudskontoen forhindrer, at den selvstændigt erhvervsdrivende kan hæve indestående fra indskudskontoen, så længe der samtidig findes ikke beskattede overskud i virksomheden.

Hævninger kan først ske, når overskud og opsparet overskud i virksomheden er hævet. Indestående på indskudskontoen og opsparingskontoen er således et udtryk for, hvor meget den selvstændigt erhvervsdrivende kan hæve før, der sker rentekorrektion.²⁶ Rentekorrektion finder sted, hvis den selvstændiges hævninger resulterer i, at indskudskontoen bliver negativ. Dette omtales senere under afsnittene hæverækkefølgen og rentekorrektion.

Som tidligere nævnt under afsnit 4.1 "Betingelser for lovens anvendelsesområde" skal alle aktiver og passiver, som berører virksomheden, indskydes. I medfør af VSL § 1, stk. 2, kan aktier og obligationer dog som udgangspunkt ikke indgå i virksomhedsordningen, med mindre den skattepligtige driver næring herved.

4.2.1.1 Brutto princippet

På trods af, at opgørelsen af værdien af indskudskontoen sker efter et nettoprincip, som forklaret ovenfor i afsnit 4.2.1, så behandles overførsler af værdier til virksomhedsordningen i nogle tilfælde efter et bruttoprincip. Indskydes der således et aktiv med en tilhørende gæld, vil de blive behandlet separat. Aktivet

²³ VSL § 3, stk. 2.

²⁴ VSL § 3

²⁵ VSL § 3, stk. 6.

²⁶ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.5.2.5.1 Generelt om indskudskontoen

4. Virksomhedsordningen

anses således som et indskud i virksomhedsordningen, idet det indgår med en positiv værdi. Gælden anses derimod som en hævning efter bestemmelserne i VSL § 5, da den indgår med en negativ værdi.²⁷

I SKM2006.721.SR fandt Skatterådet, at der ikke kunne anvendes en nettoopgørelse ved indskydelse af en gældsbehæftet fast ejendom i virksomhedsordningen. Den skattepligtige ønskede at udleje fast ejendom, og dette anses som erhvervsmæssig virksomhed, jf. punkt 2.3.1.2. i cirkulære nr. 156 af 25. november 1997 om virksomhedsskatteloven. Ejendommen skulle derfor indskydes, da den skattepligtige allerede drev virksomhed i virksomhedsordningen. Ejendommen skal tvangsindskydes, jf. bestemmelserne i VSL § 2, stk. 3. Prioritetsgælden kunne den selvstændige imidlertid selv vælge, om han ønskede at indskyde i virksomhedsordningen. Såfremt den skattepligtige valgte at overføre gælden til virksomhedsordningen, skulle overførslen anses for at være en hævning efter reglerne i VSL § 5.

Dette medfører således, at et beløb svarende til gælden anses som hævet af den skattepligtige virksomhedsejer. Dog kan det i tilfælde, hvor mellemregningskontoen kan rumme beløbet svarende til gælden, vil hævning kunne ske uden skattemæssige konsekvenser for den selvstændigt erhvervsdrivende.

4.2.1.2 Aktiver

Anvendes virksomhedsordningen, skal hele virksomheden indgå heri, hvorfor alle udelukkende erhvervsmæssigt anvendte aktiver skal indgå i ordningen. Dette gælder både materielle, immaterielle og finansielle aktiver²⁸.

Ved finansielle aktiver kan det være vanskeligt at finde frem til, om det er privat eller erhvervsmæssigt. I sådanne tilfælde vil den selvstændige som udgangspunkt selv kunne bestemme, om de skal indgå i ordningen eller ej. I VSL § 1, stk. 2 findes dog en afgrænsning for, hvilke finansielle aktiver der ikke kan indgå i virksomhedsordningen, med mindre den selvstændige driver næring heraf. De omtalte finansielle aktiver, som ikke kan indgå, er aktier, uforrentede obligationer, præmieobligationer m.v. omfattet af aktieavancebeskatningsloven.

Blandet benyttede aktiver indgår som udgangspunkt ikke i virksomhedsordningen, jf. VSL § 1, stk. 3. Hertil findes dog undtagelser, som skal indgå. Den erhvervsmæssige del af blandet benyttede ejendomme skal indgå i de tilfælde, hvor der er foretaget en fordeling af ejendomsværdien på den del, der tjener som bolig

²⁷ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.5.2.5.5 Årlige reguleringer af indskudskontoen

²⁸ Lærebog om indkomstskat s. 223

4. Virksomhedsordningen

til den selvstændig erhvervsdrivende, og på den øvrige ejendom. Benyttes en ren erhvervsejendom til den selvstændiges private formål, uden der foreligger en vurderingsfordeling af ejendomsværdien, vil denne ikke kunne indgå i virksomhedsordningen, jf. SKM2009.471.BR. Der findes en række andre blandet benyttede aktiver, der kan indgå i virksomhedsordningen, såfremt den selvstændig erhvervsdrivende vælger dette²⁹. Dette indebærer biler, telefoner, datakommunikationsforbindelser og computere med tilbehør, der både anvendes privat og erhvervsmæssigt.

4.2.1.3 *Passiver*

Den selvstændig erhvervsdrivende har mulighed for at indføre både privat og erhvervsmæssig gæld. Erhvervsmæssig gæld skal indgå i virksomhedsordningen, idet hele virksomheden skal indgå i virksomhedsordningen. Nogle gældsposter er lettere at identificere end andre. Dette drejer sig om kredit fra leverandører, forudbetalinger fra kunder samt andre erhvervsmæssige lån.³⁰ Til gengæld kan det være mere problematisk at adskille andre gældsposter, såsom lån og realkreditlån. Her skal den erhvervsdrivendes fordeling danne grundlag.³¹

I senere afsnit om rentekorrektion redegøres der for konsekvenserne af, at have en negativ indskudskonto. I sådanne tilfælde skal der ske rentekorrektion, som beregnes ud fra kapitalafkastet. Dette har til hensigt at udligne den skattemæssige fordel ved indskydelse af privat gæld i virksomhedsordningen. Ved indskydelse af privat gæld kan der opnås fuld fradragsret for renteudgifter på lånet, og samtidig kan der afbetales på lånet med virksomhedens midler, der er beskattet med en foreløbig virksomhedsskat. Dette betyder, at den selvstændige kan spare den skattemæssige difference mellem skatteprocenten for personlig indkomst og virksomhedsskat. Rentekorrektionen har til formål at udligne dette. Dog kan der stadig opnås en betydelig fordel heri, såfremt renteudgifterne på det private lån overstiger rentekorrektionssatsen. Overstiger den effektive forrentning på lånet kapitalafkastsatsen, vil der ligge en skattemæssig fordel.

4.2.2 *Værdiansættelse af indskudskonto*

Efter fastlæggelsen af hvilke aktiver og passiver, som skal indgå i virksomhedsordningen, skal indskudskontoen opgøres. Metoden for værdiansættelse fremgår af VSL § 3, stk. 4, samt af stk. 7, som vedrører mere specielle værdiansættelser. Herunder vil de mest relevante værdiansættelser gennemgås.

²⁹ VSL § 1, stk. 3.

³⁰ Lærebog om indkomstskat s. 225.

³¹ Lærebog om indkomstskat s. 225.

4. Virksomhedsordningen

Fast ejendom værdiansættes ud fra den kontante anskaffelsessum eller den fastsatte ejendomsværdi ved indkomstårets begyndelse med fradrag for byrder, som der ikke er taget hensyn til ved vurderingen. Derudover skal der ske tillæg af ikke medregnede omkostninger for ombygning og forbedringer.³²

Den selvstændig erhvervsdrivende kan frit vælge forud for et indkomstår, om der skal ske beskatning efter reglerne i personskatteloven, virksomhedsordningen eller kapitalafkastordningen. Af denne grund er der indført værnsregler for at hindre, at den erhvervsdrivende kan opnå skattemæssige fordele ved at indtræde og udtræde af virksomhedsordningen med fast ejendom. Reglen i VSL § 3, stk. 7 gør, at den selvstændige skal medregne en fast ejendom, som tidligere har indgået i virksomhedsordningen, med samme værdi, som sidst virksomhedsordningen anvendtes. Dette gælder dog kun, såfremt den selvstændige indtræder i virksomhedsordningen inden for en periode på 5 år efter udtrædelsen af virksomhedsordningen. Denne regel skal sikre, at den selvstændige ikke kan opnå en kapitalgevinst på indskudskontoen ved ind- og udtræden, grundet en stigning i ejendomsværdien.³³

Udelukkende erhvervsmæssigt anvendte driftsmidler skal medregnes med den afskrivningsberettigede saldo-værdi ved indkomstårets begyndelse. Det samme gør sig gældende for blandet benyttet bil, telefon og computere med tilbehør³⁴. Øvrige aktiver medregnes til anskaffelsessummen med fradrag af skattemæssige afskrivninger. Hvis anskaffelsessummen er omregnet til kontantværdi, benyttes denne. Driftsmidler, som hidtil har været benyttet privat, men fremover skal indgå fuldt erhvervsmæssigt, medregnes med handelsværdien. Finansielle aktiver, der ikke er omfattet af VSL § 1, stk. 2, medregnes med kursværdien, ligesom gæld fratrækkes med kursværdien³⁵.

4.2.3 Negativ indskudskonto

En negativ indskudskonto er ofte et resultat af, at den selvstændige har indført privat gæld i virksomhedsordningen. Såfremt den selvstændigt erhvervsdrivende kan dokumentere, at den negative saldo direkte kan henføres til gæld, som vedrører virksomheden, vil der i sådanne tilfælde kunne foretages en nulstilling af indskudskontoen.³⁶ Kan det derimod ikke dokumenteres, at der udelukkende er indført erhvervsmæssig gæld, vil der ske rentekorrektion, hvilket behandles senere under afsnit 4.4 om

³² VSL § 3, stk. 4.

³³ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.5.2.5.3 Værdiansættelsen ved opgørelse af indskudskontoen.

³⁴ VSL § 3, stk. 4.

³⁵ VSL § 3, stk. 4.

³⁶ VSL § 3, stk. 6

4. Virksomhedsordningen

rentekorrektion. Det skal bemærkes, at det således ikke kun er ved en negativ indskudskonto, at der skal beregnes rentekorrektion, idet det ligeledes forekommer ved indførelse af privat gæld, uanset saldoen på indskudskontoen. En negativ indskudskonto kan også fremkomme ved, at der er foretaget hævnninger større end indeståendet i virksomheden. Dette er yderligere behandlet under afsnit 4.6 omhandlende hæverækkefølgen.

4.3 Kapitalafkast & kapitalafkastgrundlag

Et eventuelt overskud i virksomheden skal ved skatteberegningen opdeles i kapitalafkast, overført overskud og opsparet overskud efter reglerne i VSL §§ 7-10. Disse beskattes som henholdsvis kapitalindkomst og personlig indkomst. Det opsparede overskud, som er det tilbageværende beløb efter hævnningerne, beskattes med en foreløbig virksomhedsskat svarende til selskabsskatten.³⁷ Ved skatteberegningen er det interessant for den selvstændig erhvervsdrivende at få så meget som muligt af årets overskud til at blive kapitalafkast, idet kapitalindkomst beskattes lavere end personlig indkomst.

Kapitalafkastgrundlaget udgør det beløb, som kapitalafkastet beregnes ud fra. Kapitalafkastgrundlaget opgøres i stil med indskudskontoen, som er nettoværdien af aktiver og passiver. Derudover fragår følgende beløb fra kapitalafkastgrundlaget, jf. VSL §§ 4, 8 og 10:

- Beløb, som er tvungent eller frivilligt afsat til senere hævning.
- Bogførte beløb på mellemregningskontoen.
- Overførte beløb fra virksomheden til privatøkonomien ved indkomstårets begyndelse.

Ovenstående beløb fragår, da de ikke vedrører virksomheden, men i stedet vedrører den private økonomi. Kapitalafkastgrundlaget beregnes ved indkomstårets begyndelse. Ved opstart af ny virksomhed, opgøres kapitalafkastgrundlaget ved virksomhedens start.³⁸ Ydermere er der specielle regler, jf. VSL §8, stk. 2, vedrørende værdiansættelse af fast ejendom. Fast ejendom skal medregnes til den kontante anskaffelsessum, modsætningsvist opgøres indskudskontoen efter den offentlige ejendomsvurdering, selvom den ligeledes kan medregnes med den kontante anskaffelsessum, jf. VSL § 3, stk. 4. Er den faste ejendom erhvervet før 1. januar 1987, kan den selvstændige anvende den 18. almindelige vurdering pr. 1.

³⁷ Lærebog om indkomstskat s. 232.

³⁸ VSL § 8.

4. Virksomhedsordningen

januar 1986, med tillæg af ikke medregnede anskaffelsessummer for ombygning og forbedringer.³⁹ Øvrige aktiver opgøres efter samme metode som i § 3, stk. 4.

Kapitalafkastet svarer til en beregnet del af den selvstændiges investerede kapital i virksomheden.⁴⁰ Kapitalafkast opgøres efter VSL § 7 ved at multiplicere kapitalafkastgrundlaget med kapitalafkastsatsen for det pågældende indkomstår. Dog kan der ved et negativt kapitalafkastgrundlag ikke beregnes et kapitalafkast. Endvidere kan kapitalafkastet ikke overstige årets skattepligtige overskud.⁴¹ Kapitalafkastsatsen beregnes en gang årligt af SKAT ud fra Nationalbankens kassekreditrente.⁴²

4.4 Rentekorrektion

Rentekorrektion fremkommer i det tilfælde, at indskudskontoen er negativ ved indkomstårets begyndelse eller udløb.⁴³ En negativ indskudskonto er et udtryk for, at der er medtaget privat gæld i virksomhedsordningen, eller der er foretaget hævnings ud over indestående i virksomheden.

Reglerne omhandlende rentekorrektion er indført som værneregler med det formål at neutralisere de skattemæssige fordele, der findes ved indskydelse af privat gæld. Dog som tidligere omtalt under afsnit 4.2.1.3 kan der stadig opnås en skattemæssig fordel, på trods af en negativ indskudskonto eller at der er medtaget privat gæld. Denne fordel afhænger af, at den effektive forrentning på det private lån er højere end kapitalafkastsatsen. Beregning af rentekorrektionen ved negativ indskudskonto foretages som følger. Kapitalafkastsatsen beregnet ved VSL § 9 multipliceret med den talmæssigt største negative saldo på indskudskontoen ved indkomstårets begyndelse eller udløb.⁴⁴ Efter bestemmelserne i VSL § 11 kan beløbet dog ikke være højere end kapitalafkastsatsen multipliceret med det talmæssigt største negative kapitalafkastgrundlag ved indkomstårets begyndelse eller udløb. Endvidere kan beløbet ikke overskride virksomhedens nettorenteudgifter tillagt kurstab og fratrasket kursgevinster, jf. kursgevinstloven.

I nedenstående figur vises eksempler på maksimering af rentekorrektionen ved negativ indskudskonto, grundet privat gæld efter VSL § 11, stk. 1:

³⁹ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.5.2.9.3 Kapitalafkastgrundlaget.

⁴⁰ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.5.2.9.1. Generelt om kapitalafkast

⁴¹ Lærebog om indkomstskat s. 233.

⁴² VSL § 9.

⁴³ VSL § 9.

⁴⁴ VSL § 11.

4. Virksomhedsordningen

Eksempel:	A	B	C	D
Indskudskonto primo	-100.000 kr.	-120.000 kr.	*-100.000 kr.	*-100.000 kr.
Indskudskonto ultimo	*-190.000 kr.	*-150.000 kr.	-80.000 kr.	100.000 kr.
Kapitalafkastgrundlag primo	-200.000 kr.	*-70.000 kr.	-80.000 kr.	*-70.000 kr.
Kapitalafkastgrundlag ultimo	*-230.000 kr.	-50.000 kr.	*-150.000 kr.	40.000 kr.
Rentekorrekction beregnes af	-190.000 kr.	-70.000 kr.	-100.000 kr.	-70.000 kr.
Beregnet rentekorrekction	1.900 kr.	700 kr.	1.000 kr.	700 kr.
Nettofinansieringsudgifter	1.500 kr.	1.500 kr.	1.500 kr.	1.500 kr.
Faktisk rentekorrekction	1.500 kr.	700 kr.	1.000 kr.	700 kr.
*Den mest negative indskudskonto eller mest negative kapitalafkastgrundlag. Rentekorrekction beregnes af det mindst negative beløb, af dem markeret med *.				

Tabel 1 - Rentekorrekction. Kilde: Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.5.2.11 Rentekorrekction

VSL § 11, stk. 2 er indført for at hindre, at den selvstændige overfører værdier til sig selv i indkomståret efter hæverækkefølgen efter VSL § 5, for så derefter at indskyde dele eller hele beløbet igen i samme indkomstår, jf. VSL § 3, stk. 1. Beregningsgrundlaget i denne situation opgøres således: kapitalafkastsatsen multipliceret med de værdier, som er overført til den selvstændige fra indskudskontoen eller beløb, der går derudover. Beløbet kan dog ikke overstige kapitalafkastsatsen multipliceret med indskuddet efter VSL § 3, stk. 1.

I nedenstående figur vises et eksempel på maksimering af rentekorrekctionen efter VSL § 11, stk. 2.:

Eksempel:	A	B
Årets hævnninger	100.000 kr.	150.000 kr.
Årets indskud	200.000 kr.	100.000 kr.
Beregnet rentekorrekction	1.000 kr.	1.500 kr.
Maksimal rentekorrekction	2.000 kr.	1.000 kr.
Endelige rentekorrekction	1.000 kr.	1.000 kr.

Tabel 2 - Rentekorrekction efter VSL § 11, stk. 2. Kilde: Egen tilvirkning

Til eksemplet er der anvendt en afkastsats på 1 % (2015), idet satsen for 2016 ikke er beregnet endnu. Overstiger rentekorrekctionen af årets hævnninger rentekorrekctionen, som er beregnet ud fra årets indskud, anvendes rentekorrekctionen herfor, som det fremgår af tabellen.

4. Virksomhedsordningen

4.4.1 Den selvkontrollerende effekt

Kombinationen af kapitalafkastberegningen og rentekorrektionen i virksomhedsordningen kaldes den selvkontrollerende effekt, og den gør, at skatteværdien af renterne er de samme, uanset om gældsposter medtages i virksomhedsordningen eller holdes uden for.⁴⁵ Teorien bagved er, at når privat gæld medtages i virksomhedsordningen, formindskes kapitalafkastgrundlaget med størrelsen af gælden. Endvidere medfører dette, at kapitalafkastet, der fratrækkes den personlige indkomst og tillægges kapitalindkomsten, mindskes. Dette resulterer i, at den skattemæssige fordel og ulempe udjævnes.

4.5 Mellemregningskonto

Det er en betingelse for anvendelse af virksomhedsordningen, at den selvstændiges private økonomi holdes adskilt fra virksomhedens økonomi. Mellemregningskontoen har til formål at opfylde dette. Alternativt til overførsel af værdier fra den private sfære til virksomhedens sfære gennem indskudskontoen, kan overførslen ske ved, at den selvstændige overfører kontante beløb gennem mellemregningskontoen, som ved overførslen vil være et udtryk for virksomhedens gæld til den selvstændige. Da mellemregningskontoen i realiteten er aktiver tilhørende den selvstændige uden for virksomhedsordningen, kan disse hæves fra mellemregningskontoen udenom hæverækkefølgen og kan ske uden rentekorrektion, jf. VSL § 4 a, stk. 3, idet disse ikke anses som overførsler efter VSL § 5.

Der kan ved indtræden i virksomhedsordningen ikke eksistere bogførte beløb eller bogføres på mellemregningskontoen. Bogføring på mellemregningskontoen kan først finde sted efter indtræden i virksomhedsordningen.⁴⁶ Ydermere må mellemregningskontoen ikke være negativ, da dette er et udtryk for, at den selvstændig erhvervsdrivende har lånt penge af virksomheden. Dette kan sidestilles med et ulovligt aktionærlån, som er, når en virksomhed yder et lån til en fysisk person. Hvis dette finder sted skal der ske udligning efter hæverækkefølgen af VSL § 5.⁴⁷

4.6 Hæverækkefølgen

Når der foretages hævninger og overførsler af værdier fra virksomhedsøkonomien til privatøkonomien, skal dette ske ved en prioriteret hæverækkefølge, da disse beløb er underlagt forskellig beskatning. Dette skyldes, at der skattemæssigt sondres i mellem, om der er tale om overskud, indskud eller beløb ud over

⁴⁵ Lærebog om indkomstskat s. 229.

⁴⁶ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.5.2.6. Mellemregningskontoen

⁴⁷ Lærebog om indkomst skat s. 231.

4. Virksomhedsordningen

indskud, som hæves til beskatning. Dette skal ligeledes sikre, at der ikke hæves ubeskattede overskud fra virksomheden. Hæverækkefølgen fremgår af VSL § 5. Hævninger kan opdeles således:⁴⁸

1. Faktisk overførte beløb eller andre værdier

Faktiske overførte beløb dækker over kontanter, værdipapirer, driftsmidler og andre aktiver, som er overført til den selvstændigt erhvervsdrivende. Disse skal bogføres i virksomhedens regnskab.

2. Beløb, som anses for at være overført

Beløb, som anses for at være overført er typisk værdien af, eksempelvis fri bil og telefon samt forbrug af egne varer. Værdien her af tillægges virksomhedens indkomst og anses som værende overført til den selvstændigt erhvervsdrivende.

3. Hensættelser til senere hævning

Alle beløb kan hensættes til senere hævning, på nær indestående på indskudskontoen. Hensættelser til senere faktisk hævning skal påføres selvangivelsen inden fristen for indgivelse af denne. Dog skal hensættelsen beskattes i det indkomstår, hvor den faktiske hævning finder sted. Det vil sige i det indkomstår, hvor beløbet "hæves" fra hævekontoen og fremgår i balancen under passiver, som gæld til virksomhedsdeltagere.

I praksis anvendes den udvidede hæverækkefølge, som er nærmere beskrevet i SKATs juridiske vejledning:⁴⁹

1. Dækning af driftsomkostninger.
2. Overførsler til medarbejdende ægtefælle.
3. Virksomhedsskat.
4. Beløb, som er hensat til senere hævning.
5. Årets kapitalafkast, som ikke opspares.
6. Årets personlige indkomst.
7. Overførsler fra konto for opsparet overskud.
8. Beløb fra indskudskontoen
9. Beløb ud over indestående på indskudskontoen.

⁴⁸ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.5.7.2.1. Overførsler fra virksomhedsordningen til privatøkonomien

⁴⁹ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.5.7.2.3. Den udvidede hæverækkefølge

4. Virksomhedsordningen

De første fem punkter er tvungne hævninger. Hvis der ikke er overført et beløb svarende til de tvungne hævninger, skal der tvangsmæssigt hensættes til senere hævning, så de første fem punkter er opfyldt. Sker denne overførsel ikke, bliver beløbet tvungen posteret på indskudskontoen.

De første fire punkter kan alle hæves skattefrit. Dækning af erhvervsmæssige driftsomkostninger, som er afholdt for private midler, kan hæves uden beskatning, idet de afholdte omkostninger er afholdt for allerede beskattede penge. Lønoverførsel til medarbejdende ægtefælle beskattes som personlig indkomst hos ægtefællen. Ovenstående to poster tages der kun hensyn til i den udvidede hæverækkefølge, såfremt de ikke er bogført over mellemregningskontoen. Virksomhedsskat er skattefri, idet dette beløb er afsat til at dække virksomhedsskatten for det pågældende indkomstår.

Beløb, som er hensat til senere hævning, er skattefrie. Dette skyldes, at den eventuelle beskatning er sket i et tidligere indkomstår⁵⁰. Senere hævning er et regnskabsteknisk begreb. Alle beløb, som ønskes hævet på et senere tidspunkt, skal bogføringsmæssigt hæves fra hævekontoen og indsættes som et passiv på ultimobalancen. Herefter kan den selvstændige hæve beløbet, når dette ønskes.

Årets kapitalafkast samt årets personlige indkomst er beløb, som den selvstændige erhvervsdrivende hæver til sig selv af årets overskud. Denne hævning skal opgøres, så årets kapitalafkast kan fratrækkes den personlige indkomst, idet disse beskattes som henholdsvis kapitalindkomst og personlig indkomst.

Det eventuelle tilbageværende beløb, efter hævningerne ovenfor, overføres derefter til konto for opsparet overskud. Såfremt årets hævninger i de ovenstående punkter overskrider årets overskud, skal dette søges dækket ved hjælp af konto for opsparet overskud, som er tidligere års opsparede overskud.

I tilfælde, hvori indestående på konto for opsparet overskud ikke tilstrækkeligt kan dække årets overskridende hævninger, skal beløbet dækkes af indestående på indskudskontoen, som kan hæves skattefrit. Den del af overførslerne, som overskrider indestående på indskudskontoen, anses som et lån til den selvstændigt erhvervsdrivende. Herved vil der være negativ balance på indskudskontoen, hvorfor der sker rentekorrektion.

Formålet med hæverækkefølgen er, at beløb, som ikke skal beskattes, hæves først og herefter, at beløb, som skal beskattes, hæves inden indestående på indskudskontoen.

⁵⁰ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.5.7.2.3. Den udvidede hæverækkefølge

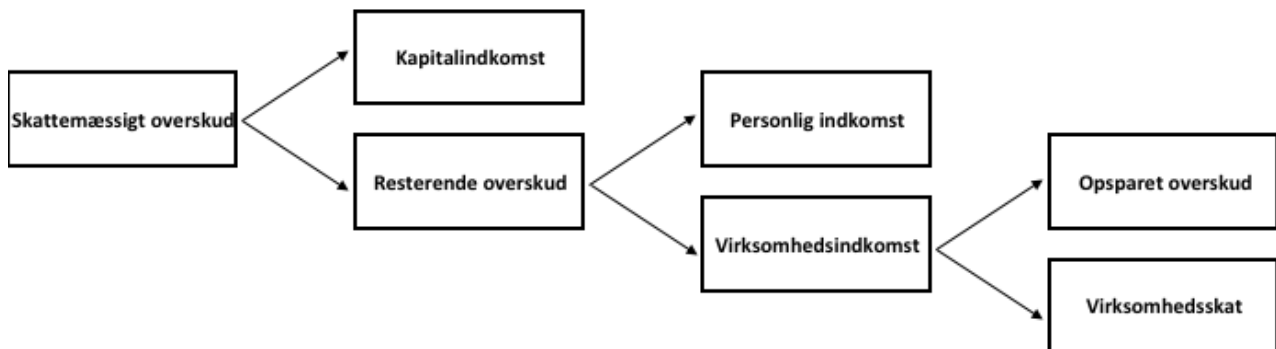
4. Virksomhedsordningen

4.6.1 Overskudsdisponering

I dette afsnit skal der ses på fordelingen af årets overskud i virksomheden. Hævninger af årets overskud skal ske i overensstemmelse med reglerne i VSL § 5 samt den udvidede hæverækkefølge, jf. Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.5.7.2.3. Overskuddet inddeles således:

1. Kapitalindkomst
2. Personlig indkomst
3. Virksomhedsindkomst
 - a. Opsparet overskud
 - b. Virksomhedsskat

Punkt 1, 2 og 3b udgør tilsammen årets hævninger. Den selvstændigt erhvervsdrivende kan med fordel anvende kassesystemet, som illustreres nedenfor. For overskuelighedens skyld, antages det, at der hverken er refusioner eller beløb, som skal overføres til medarbejdende ægtefælle.

Figur 2 - Kassesystemet. Kilde: undervisningsmateriale, Anders Lützhøft.

Der tages udgangspunkt i det skattemæssige overskud, som er årets overskud med fradrag af renteudgifter, da der netop opnås fuld skattemæssig fradragsværdi af renterne. Først skal dette beløb fratrækkes kapitalindkomst, der beregnes som beskrevet i afsnit 4.3. Dette efterlader et resterende overskud, der opdeles i personlig indkomst og virksomhedsindkomst. Virksomhedsindkomsten udregnes ved at kigge på forholdet mellem årets skattemæssige overskud og årets hævninger. Forskellen på disse to er årets opsparede overskud efter skat, der skal tilgå opsparingskontoen. Ved at sammenlægge årets opsparede overskud efter skat og årets virksomhedsskat, som i 2016 er på 22 %, jf. SEL § 17, stk. 1, fremkommer virksomhedsindkomsten. I praksis gøres dette ved at multiplicere det opsparede overskud med 100 og

4. Virksomhedsordningen

derefter dividere med 78. De 78 svarer til den procentdel af årets overskud, som kan opspares i indkomståret, det vil sige det beløb, som er tilbage efter virksomhedsskatten er fratrullet. Ved at gange virksomhedsindkomsten med virksomhedsskatten findes beløbet, der skal indsættes i kassen for virksomhedsskat. Den selvstændige kan herefter ved at fratrække virksomhedsskattebeløbet fra det resterende overskud finde frem til årets personlige indkomst.

Ved hjælp af denne metodik kan den selvstændigt erhvervsdrivende sikre, at årets hævninger er fordelt i overensstemmelse med reglerne for hæverækkefølge, samt at beskættning af årets overskud er foretaget korrekt. Som kontrol lægges beløbene fra kasserne med kapitalindkomst, personlig indkomst og virksomhedsskat sammen, dette burde give årets samlede hævninger.

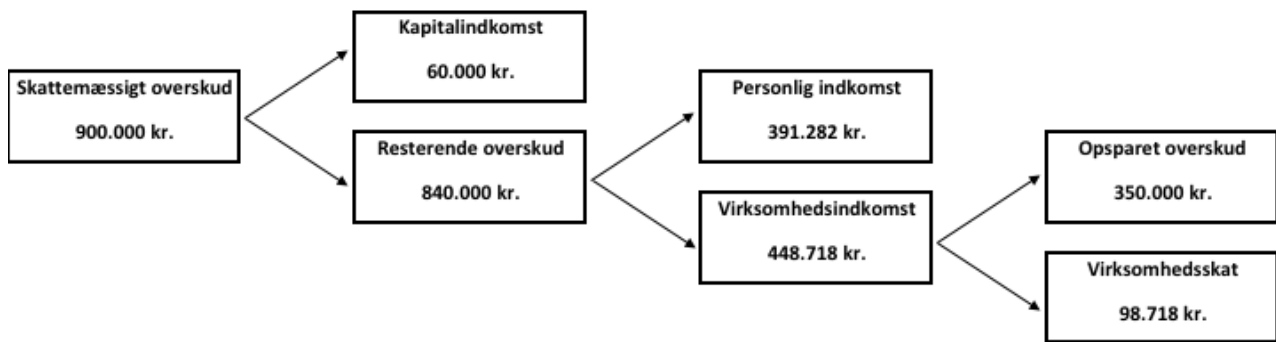
Der kan i et indkomstår hæves for lidt, for meget eller tilpas. Hvis der er hævet tilpas, vil kassesystemet gå op, hvilket betyder, at de hævede beløb er i overensstemmelse med hæverækkefølgen. Er der derimod hævet for lidt til at afdække punkterne i hæverækkefølgen, skal der således hensættes et beløb til senere hævning. Det sidste scenarie er, at der er hævet for meget i indkomståret, hvilket resulterer i, at der skal hæves på en eventuel opsparingskonto. Det medfører, at aconto beskattede beløb fra opsparing her endeligt beskattes. Såfremt der ikke er et opsparet overskud, skal der hæves fra indskudskontoen. Det har til gengæld ikke en skattemæssig effekt.

4.6.2 Optimering af overskudsdisponering

Hvis der i årets løb ikke hæves op til bundgrænsen for topskat, kan overskudsdisponering ligeledes benyttes til dette formål. For at illustrere dette er nedenstående eksempel lavet. I eksemplet har den selvstændigt erhvervsdrivende opgjort et overskud efter renter på 900.000 kr., og der i årets løb er hævet 550.000 kr. Til eksemplet benyttes en virksomhedsskatteprocent på 22 (2016).⁵¹

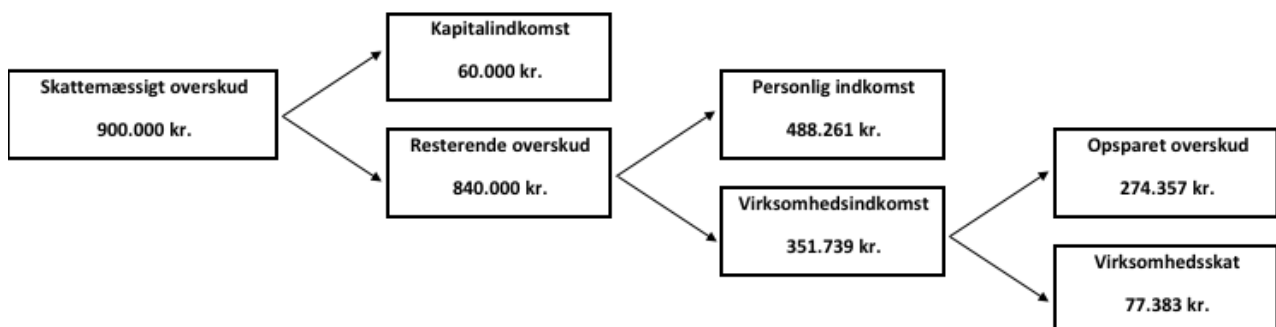
⁵¹ Satser – SKAT.dk

4. Virksomhedsordningen

Figur 3 - Overskudsdisponering. Kilde: Egen tilvirkning

Det ses i ovenstående figur, at den skattepligtige har en personlig indkomst for indkomståret 2016 på 391.282 kr. Idet bundgrænsen for topskat før arbejdsmarkedsbidrag i 2016 er 507.935 kr. $(467.300 \text{ kr.}/0,92)^{52}$ kan der altså, med fordel, hensættes et beløb til senere hævning. Før det hensatte beløb kan findes, skal forskellen mellem bundfradraget for positiv kapitalindkomst og årets kapitalindkomst opgøres, da dette beløb skal fratrækkes topskattegrænsen. Bundfradraget på kapitalindkomst er i 2016 på 41.900 kr., hvorfor der er en forskel på 18.100 kr. $(60.000 - 41.900)$. Herefter ser regnestykket således ud: $507.935 \text{ kr.} - 18.100 - 391.282 \text{ kr.} = 96.979 \text{ kr.}$ Idet hensættelse til senere hævning påvirker den personlige indkomst med 96.979 kr., vil beløbet til virksomhedsbeskatning tilsvarende reduceres. Herved reduceres virksomhedsskatten med 21.335 kr., og netto opsparing reduceres med 75.643 kr. For en maksimal udnyttelse af topskattegrundlaget skal således hensættes 96.979 kr. til senere hævning ultimo 2016.

Figur 4 - Overskudsdisponering. Kilde: Egen tilvirkning

Den personlige indkomst vil efter optimeringen være 488.261 kr. Dette er fremkommet ved at fratrække den positive kapitalindkomst, som overstiger bundfradraget som beskrevet oven for figuren, som er på

⁵² Satser – SKAT.dk

4. Virksomhedsordningen

18.100 kr. Herefter fratrækkes arbejdsmarkedsbidrag på 8 %, hvorved fremkommer 449.200 kr., som er den personlige indkomst, som skal underlægges personbeskatning.

4.7 Underskud

Opstår der virksomhedsunderskud i et indkomstår i virksomhedsordningen, skal det håndteres efter reglerne i VSL § 13, stk. 1-4. Ligesom med hæverækkefølgen er der en fastsat rækkefølge. Ved underskud skal det søges modregnet i følgende rækkefølge:

1. Opsparet overskud med tillæg af virksomhedsskatten.
2. Positiv nettokapitalindkomst.
3. Personlige indkomst.
4. Skattepligtig indkomst.

Som udgangspunkt skal virksomhedens underskud dækkes i opsparet overskud fra tidligere år. Dette sker ved, at opsparet overskud med tillæg af den hertil hørende virksomhedsskatten modregnes ved opgørelsen af virksomhedens indkomst. Beløbet skal modsvare underskuddet, så dette går i nul. Modregning af underskuddet foretages på opsparingskontoen, hvor underskuddet med fradrag af den hertil hørende virksomhedsskat modregnes og mindsker kontoen.⁵³

Hvis det opsparede overskud ikke kan bære underskuddet helt eller delvist, skal det resterende modregnes uden for virksomhedsordningen. Dette sker først i en eventuel positiv nettokapitalindkomst. Såfremt den selvstændigt erhvervsdrivende er gift og samlevende med ægtefællen ved indkomstårets udløb, sker der modregning med et beløb, der svarer til ægtefællernes samlede positive kapitalindkomst. Dette gøres, også selvom det resulterer i en negativ kapitalindkomst hos den selvstændige, jf. VSL § 13, stk. 2.

Hvis der herefter stadig er et resterende underskud, skal det søges dækket i den personlige indkomst, også selvom den bliver negativ heraf. Beløb, som modregnes i kapitalindkomsten og i den personlige indkomst, skal tillige fradrages i den skattepligtige indkomst, uanset om den bliver negativ heraf. Nedsættelsen af den skattepligtige indkomst er et direkte resultat, da både kapitalindkomsten og den personlige indkomst indgår ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

⁵³ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.5.2.12. Underskud.

5 MOTIVATION FOR LOVÆNDRING

Henover vinteren 2013 og 2014 blev Skatteministeriet opmærksom på udnyttelsen af virksomhedsordningen, og indledte forbedringen af virksomhedsordningen.⁵⁴ Den 11. juni 2014 fremsattes forslag til lov om ændring af virksomhedsskatteoven med henblik på at sikre, at selvstændigt erhvervsdrivende, som anvender beskatningsmulighederne i virksomhedsordningen, ikke udnytter virksomhedens aktiver til at finansiere et privatforbrug. Dette afsnit vil gennemgå den utilsigtede udnyttelse, som har fundet sted.

Den utilsigtede udnyttelse af virksomhedsordningen dækker grundlæggende over to dispositioner:

1. Indskud af privat gæld i virksomhedsordningen.
 - a. Udnyttelse af rentekorrektion.
 - b. Afdrag på privat gæld.
2. Sikkerhedsstillelser med aktiver i virksomhedsordningen for gæld uden for virksomhedsordningen.

5.1 Indskud af privat gæld

Der er flere faktorer, som har gjort udnyttelse af virksomhedsordningen lukrativ for selvstændigt erhvervsdrivende. Specielt spændet mellem virksomhedsskatteprocenten og marginals-katten er værd at kigge nærmere på. Nedsættelsen af virksomhedsskatteprocenten er ikke i sig selv årsag til den utilsigtede udnyttelse af virksomhedsordningen. Virksomhedsskatteprocenten er siden virksomhedsordningens begyndelse i 1987 faldet markant. Dette er gjort for at gøre det mere attraktivt at drive virksomhed i Danmark.⁵⁵ Historisk set er virksomhedsskatten nedsat fra 50 % ved virksomhedsordningens ikrafttrædelse tilbage i 1987. I 1991 blev virksomhedsskatten nedsat til 38 %, hvilket markerede begyndelsen for faldet i den skatteprocent, som overskud, der er indtjent under virksomhedsordningen, foreløbigt beskattes med. Fra og med 2016 er virksomhedsskatteprocent således nedsat til 22 %, som er det laveste niveau nogensinde.⁵⁶

Der har hele tiden foreligget en utilsigtet mulighed i virksomhedsordningen, idet selvstændigt erhvervsdrivende har kunnet indskyde privat gæld, hvorved der opnås en bedre fradragseffekt. Endvidere har det været muligt at spare forskellen på marginals-katten og virksomhedsskatten ved at afbetale privat

⁵⁴ Spørgsmål til Skatteministeren vedr. L 200 forslag til lov om ændring af VSL.

⁵⁵ L 30 – Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove.

⁵⁶ Den juridiske vejledning 2016-1 C.C.5.2.10 – Overskud og virksomhedsskat.

5. Motivation for lovændring

gæld med virksomhedens midler. Det vil sige en besparelse på 34,4 % i skat, da marginals-katten i 2016 var på 56,4 %⁵⁷

5.1.1 Fradrag for renteudgifter

Der skelnes som udgangspunkt ikke mellem erhvervsmæssige og private renteudgifter i virksomhedsordningen, hvorfor den erhvervsdrivende ved indførsel af privat gæld i virksomhedsordningen kunne opnå en skattemæssig besparelse, idet renteudgifter kan fradrages med en højere procent i virksomhedsordningen sammenlignet med fradragsprocenten for renteudgifter uden for virksomhedsordningen. Uden for virksomhedsordningen fradrages renteudgifter som kapitalindkomst med en maksimal fradragsprocent på 33,6 %, mens der for renteudgifter i virksomhedsordningen gives fradrag helt op til 56,4 %⁵⁸, som fradrages i virksomhedens overskud. Samtidig giver indskydelse af privat gæld den selvstændigt erhvervsdrivende muligheden for at afbetale på lånet med virksomhedens midler. Det vil sige, at den selvstændigt erhvervsdrivende kan afdrage på lånet med virksomhedens opsparede overskud, som er foreløbigt beskattet med virksomhedsskat, i stedet for at afdrage med midler, der er beskattet som personlig indkomst.

5.1.2 Rentekorrektion

Efter de gamle regler var det muligt at udnytte rentekorrektionen i virksomhedsordningen. Rentekorrektionen blev efter de gamle regler beregnet efter kapitalafkastsatsen, som er udtryk for en afkastsats, og dermed ikke en lånesats.⁵⁹ Udnyttelsen af rentekorrektionen er således foregået ved, at den selvstændigt erhvervsdrivende har indskudt privat gæld i virksomhedsordningen. Denne udnyttelse er forklare med følgende eksempler.

Såfremt der indskydes privat gæld i virksomhedsordningen, skal der ske rentekorrektion, uanset om saldoen på indskudskontoen er positiv eller negativ. Rentekorrektion finder således sted, i det øjeblik der medtages gældsforpligtelser i virksomhedsordningen, som ikke er erhvervsmæssige. Er kapitalafkastsatsen på niveau med omkostningerne på lånet, vil den selvkontrollerende effekt i sådanne tilfælde udligne skattefordelen. Er forrentningen på gælden derimod højere end kapitalafkastsatsen, vil der være en skattemæssig fordel i

⁵⁷ SKM.dk – Marginals-katten for samtlige skattepligtige i 2016

⁵⁸ SKM.dk - Skatteværdi af fradrag i 2016.

⁵⁹ L 200 - Forslag til lov om ændring af virksomhedsskatte-loven og kildeskatte-loven.

5. Motivation for lovændring

at medtage privat gæld. Dette er vist ved de følgende to tabeller, som er forenklet for overskuelighedens skyld.

RENTEKORREKTION (LÅNERENTE > RENTEKORREKTIONSSATS)		
Privat gæld		500.000 kr.
Rentesats pr. år	2%	10.000 kr.
Skatteværdi af renter privat	33,6%	3.360 kr.
Skatteværdi af renter i VO	56,4%	5.640 kr.
Forskel på skatteværdi		2.280 kr.
Forøgelse af personlig indkomst	1%	5.000 kr.
Nedsættelse af kapitalindkomst	1%	-5.000 kr.
<i>Ændring af skattepligtig indkomst</i>		<i>0 kr.</i>
Skat af forøget personlig indkomst	56,4%	2.820 kr.
Skatteværdi af øget rentefradrag	33,6%	-1.680 kr.
Forskel i netto skat		1.140 kr.
Skattemæssig fordel ved rentekorrektion		1.140 kr.

Tabel 3 - Rentekorrektion. Kilde: Egen tilvirkning. Inspireret af: L 200

I ovenstående eksempel vises den selvkontrollerende effekt i en effektiv sammenhæng. Da kapitalafkastsatsen ikke er fastsat for 2016, anvendes satsen for 2015, som er på 1 %.

Det ses, at der er en forskel i skatteværdien af renter på 1.140 kr. Denne besparelse er et udtryk for, at den selvstændige opnår en besparelse ved at fradrage lånets renter i virksomhedsordningen, hvor dette kan ske med op til 56,4 %. Imidlertid kan der for private renter kun opnås fradrag for 33,6 % af renter op til 50.000 kr. Det ses, at korrektionen af renter i ovenstående eksempel er effektiv, idet forskellen i netto skat udgør samme beløb som forskellen i skatteværdien. Den selvkontrollerende effekt neutraliserer således den skattemæssige fordel ved at forhøje den personlige indkomst med korrektionsbeløbet. Korrektionsbeløbet beregnes ved hjælp af rentekorrektionssatsen. Ydermere forøges rentefradraget med et tilsvarende beløb. Hvis lånerenten derimod overstiger rentekorrektionssatsen, da vil den selvstændige kunne opnå en skattemæssig fordel på trods af rentekorrektionen. Dette ses i nedenstående tabel.

5. Motivation for lovændring

RENTEKORREKTION (LÅNERENTE = RENTEKORREKTIONSSATS)		
Privat gæld		500.000 kr.
Rentesats pr. år	1%	5.000 kr.
Skatteværdi af renter privat	33,6%	1.680 kr.
Skatteværdi af renter i VO	56,4%	2.820 kr.
Forskel på skatteværdi		1.140 kr.
Forøgelse af personlig indkomst	1%	5.000 kr.
Nedsættelse af kapitalindkomst	1%	-5.000 kr.
<i>Ændring af skattepligtig indkomst</i>		<i>0 kr.</i>
Skat af forøget personlig indkomst	56,4%	2.820 kr.
Skatteværdi af øget rentefradrag	33,6%	-1.680 kr.
Forskel i netto skat		1.140 kr.
Skattemæssig fordel ved rentekorrektion		0 kr.

Tabel 4 - Udnyttelse af rentekorrektion. Kilde: Egen tilvirkning

For at vise effekten bedst muligt er der valgt en rentesats på 2 % på den private gæld, hvilket svarer til en fordobling af kapitalafkastsatsen. Ligeledes i dette eksempel er rentekorrektionssatsen for 2015 anvendt. Tabellen viser klart, at ved indskydelse af den private gæld på 500.000 kr. opnås der en skattemæssig besparelse på 1.140 kr. Dette er sket ved, at der er blevet flyttet indkomst fra den personlige indkomst over til kapitalindkomst. Ved at rykke indkomsten nedbringes arbejdsmarkedsbidrags- og topskattegrundlaget, som resulterer i besparelsen.

5.1.3 Afdrag på gæld

Det har ligeledes været muligt at afdrage på gælden i virksomhedsordningen med midler hidrørende fra det opsparede overskud, som kun er beskattet med den foreløbige virksomhedsskat. I praksis gøres dette ved, at den selvstændigt erhvervsdrivende lader et beløb svarende til minimum afdraget på gælden blive i virksomheden, således der kan afdrages på lånet. Såfremt den selvstændigt erhvervsdrivendes skattepligtige indkomst overstiger topskattegrænsen, vil den realiserede besparelse, der opnås ved indskydelsen af privat gæld i virksomhedsordningen, svare til forskellen mellem virksomhedsskatten og marginals-katten.

Ved indskud af privat gæld i virksomhedsordningen begrænses den selvstændigt erhvervsdrivendes behov for at hæve virksomhedens overskud ud af virksomheden. Den selvstændige ville ellers være nødsaget til at hæve et beløb svarende til både privatforbrug og afdrag på lånet. Ved denne utilsigtede udnyttelse nøjes

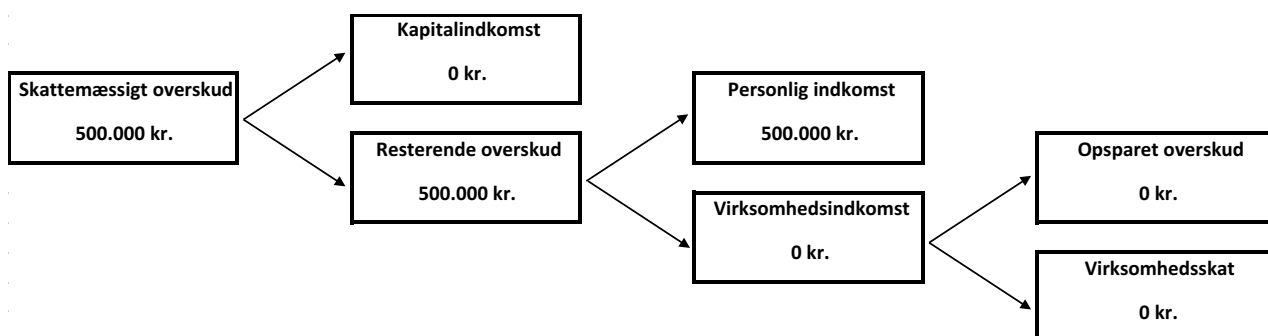
5. Motivation for lovændring

den selvstændige med at hæve til privatforbruget, mens afdraget på lånet bliver inde i virksomheden, og herved bliver dette beløb ikke beskattet som personlig indkomst.

5.2 Sikkerhedsstillelse for privat gæld

Frem til ikrafttrædelsen af Lov nr. 922 af 16. september 2014 var det ligeledes muligt at stille aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for gæld uden for virksomhedsordningen. Den skattemæssige fordel ved denne disposition ligger i, at den selvstændige eksempelvis kunne oprette en kassekredit på en million kroner, og som sikkerhed for denne kassekredit stille virksomhedens opsparede overskud. Resultatet af førnævnte disposition er, at det ikke er nødvendigt for den selvstændige at hæve penge ud af virksomhedsordningen, hvorved den selvstændige kan finansiere et helt års privatforbrug uden at hæve andet i virksomheden end et beløb til at dække virksomhedsskatten.

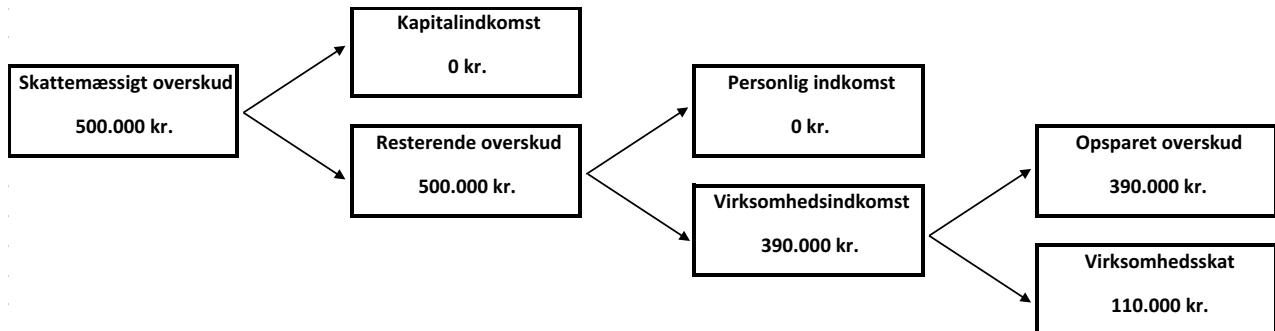
Nedenfor ses to scenarier med henblik på at illustrere den skattemæssige fordel ved sikkerhedsstillelse med aktiver i virksomhedsordningen for gæld uden for virksomhedsordningen. Disse eksempler er forenklet for overskuelighedens skyld, og af denne grund er der ikke medtaget kapitalindkomst.

Figur 5 - Overskudsdisponering uden sikkerhedsstillelse i VO. Kilde: Egen tilvirkning

I ovenstående overskudsdisponering ses det, at den selvstændige har hævet hele årets overskud, hvorfor dette beskattes som personlig indkomst. Der skal derfor svares personskat, som er beregnet ud fra marginalsatten, på 282.000 kr. Dette efterlader den selvstændige med et rådighedsbeløb på 218.000 kr. I nedenstående tabel ses et eksempel, hvor den selvstændige har afgivet sikkerhedsstillelse for sin kassekredit i virksomhedens overskud. For overskueligheden af eksemplet er trækingsretten på kassekrediten lig med årets opsparede overskud, dvs. 390.000 kr.

6. Lovændring af virksomhedsordningen samt afledte konsekvenser

Figur 6 - Overskudsdisponering med sikkerhedsstillelse i VO. Kilde: Egen tilvirkning

Inden indtræden i virksomhedsordningen har den selvstændige oprettet en kassekredit, hvor trækingsretten er fuldt udnyttet. Gælden for kassekrediten indskydes herefter i virksomhedsordningen, som påbegyndes med en negativ indskudskonto, mens den selvstændige beholder låneprovenuet på 390.000 kr. til sig selv. Den selvstændige realiserer et overskud på 500.000 kr. i regnskabsåret, hvoraf der skal svares 22 % i virksomhedsskat. Virksomhedsskatten udtrækkes til betaling skattefrit. Dette efterlader de facto et opsparet overskud på 390.000 kr. Dette beløb nulstiller akkurat indskudskontoen. Idet den selvstændige har beholdt låneprovenuet, som er trukket på kassekrediten, har den selvstændige et rådighedsbeløb på 390.000 kr. Det vil altså ikke være nødvendigt at udtrække personlig indkomst fra virksomhedsordningen.

De ovennævnte overskudsdisponeringer for de to selvstændige illustrerer fordelene, som selvstændig nummer 2 opnår ved sikkerhedsstillelsen. De to selvstændige opnår i indkomståret samme overskud, dog har den ene et rådighedsbeløb, der er markant højere. Forskellen på deres rådighedsbeløb er således 172.000 kr. (390.000 kr. - 218.000 kr.).

6 LOVÆNDRING AF VIRKSOMHEDSORDNINGEN SAMT AFLEDTE KONSEKVENSER

6.1 Lovændringens baggrund & formål

Formålet med ændringen af virksomhedsskatteoven er at indføre bestemmelser, som sikrer, at selvstændigt erhvervsdrivende, som vælger beskatning efter bestemmelserne i virksomhedsskatteoven ikke utilsigtet udnytter virksomhedsordningen i strid med lovens oprindelige hensigt. Lovændringen bygger på den oprindelige lovgivning, Lov nr. 144 af 19. marts 1986 om indkomstbeskatning af selvstændige erhvervsdrivende.

6. Lovændring af virksomhedsordningen samt afledte konsekvenser

Som tidligere nævnt skal lovændringen sikre mod den utilsigtede anvendelse. I nogle tilfælde har selvstændige lavet dispositioner mellem virksomhedsordningen og privatøkonomien, som har fremmet deres økonomiske situation på bekostning af samfundet. Med andre ord skal lovændringen sikre, at selvstændigt erhvervsdrivende ikke kan indskyde privat gæld med henblik på at afdrage på denne med aconto beskattede midler fra virksomheden, såfremt indskudskontoen er negativ. Ydermere vil det ikke længere være muligt at stille aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for gæld uden for virksomhedsordningen, herunder især privat stiftet gæld. Yderligere sker der en korrektion af rentesatsen for beregning af rentekorrektion for at sikre effektiviteten af den selvkontrollerende effekt.

6.2 Lovændringens indhold

11. juni 2014 fremsatte den daværende skatteminister Morten Østergaard lovforslag nr. L 200, hvis hensigt var at regulere den utilsigtede udnyttelse af virksomhedsskattelovens virksomhedsordning for selvstændigt erhvervsdrivende. Det fremsatte lovforslag blev vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 9. september 2014 med ikrafttrædelse den 15. september 2014. Dog findes der overgangsregler i lovændringen, omhandlende forskellige datoer for virkning af enkelte punkter. I den vedtagne lov om ændring af virksomhedsskatteloven har det ligeledes været nødvendigt at korrigere kildeskatteloven, som følge af lovændringen.⁶⁰ Den vedtagne lov indeholder følgende ændringer⁶¹, som vil blive gennemgået i det følgende afsnit:

- Ingen foreløbig beskatning, såfremt indskudskontoen er negativ.
- Ingen sikkerhedsstillelse med aktiver i virksomhedsordning for gæld uden for virksomhedsordningen, såfremt dette sker vil et tilsvarende beløb anses som overført til den skattepligtige.
- Rentekorrektionssatsen forhøjes.
- Bagatelgrænse ved negativ indskudskonto.
- Omgørelse og overgangsregler

⁶⁰ L 200 – Forslag til lov om ændring af virksomhedsskatteloven og kildeskatteloven.

⁶¹ L 200 - Forslag til lov om ændring af virksomhedsskatteloven og kildeskatteloven.

6.3 Negativ indskudskonto

Jf. VSL § 11, stk. 1 skal der beregnes rentekorrektion i de tilfælde, hvor saldoen på indskudskontoen er negativ ved påbegyndelsen af virksomhedsordningen eller i efterfølgende år ved indkomstårets begyndelse eller udløb, der ligeledes er omtalt i afsnit 4.4. Ifølge lov nr. 922 af 16. september 2014, § 1, stk. 6, indsættes der i VSL § 11, stk. 4, følgende bestemmelse, hvilken lyder således:

”Er betingelserne i stk. 1, 1. pkt., opfyldte, kan der ikke foretages foreløbig beskatning efter § 10, stk. 2.”

Dette medfører, at den selvstændigt erhvervsdrivende fremover ikke kan benytte sig af muligheden for at opspare overskud i virksomhedsordningen, så længe saldoen på indskudskontoen er negativ. Grundlaget for indsættelsen af dette punkt er, at en negativ indskudskonto i nogle tilfælde har været udtryk for, at der er medtaget privat gæld i virksomhedsordningen. Er saldoen på indskudskontoen negativ ved indkomstårets begyndelse eller udløb skal der ske fuld beskatning af virksomhedens overskud i indkomståret. Det vil sige, at virksomhedens overskud skal beskattes som personlig indkomst, som sker med en progressiv skattesats alt efter indtjeningens størrelse. Der skal ske fuld beskatning af virksomhedens overskud indtil saldoen på indskudskontoen igen er positiv. Endvidere resulterer det i, at den selvstændigt erhvervsdrivende ikke kan foretage konjunkturudligning, der ellers er en af de vigtigste elementer i virksomhedsordningen.

VSL § 11, stk. 4 har virkning for indkomst erhvervet fra og med den 11. juni 2014.⁶² I spørgsmål 12 til Skatteministeren bedes der givet en udredning af, hvorfor skæringsdatoen er lagt den 11. juni 2014 og ikke i 2015, idet det må formodes at selvstændige, som har udnyttet virksomhedsordningen i strid med den tilsigtede anvendelse, har tilpasset således, at de stadig vil kunne opspare overskud i 2014. Til dette har Skatteminister Morten Østergaard svaret, at flere interesseorganisationer i deres høringssvar har givet udtryk for, at mange ønsker et forlænget vindue til omvalg af visse selvangivelsesdispositioner. Dette er imidlertid ikke imødekommet med begrundelsen, at en udskydelse af skæringsdatoen vil medføre, at der fortsat kan ske utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen i en længere periode.⁶³ Skatteministeren har således vurderet, at det er nødvendigt med en hurtig udbedring, da en forlængelse af fristen ville give anledning til fortsat udnyttelse af virksomhedsordningen.

⁶² Lov nr. 922 af 16. september 2014 § 3, stk. 4

⁶³ L 200, spørgsmål 12

6. Lovændring af virksomhedsordningen samt afledte konsekvenser

Saldoen på indskudskontoen kan blive negativ på andre måder end ved indskud af privat gæld. Lovændringen omfatter alle, som har en negativ indskudskonto, uanset hvordan den er opstået, på trods af at det oprindelige formål var at hindre selvstændige i at indskyde privat gæld.

Der kan opstå en negativ indskudskonto ved, at den selvstændige har hævet mere i et indkomstår end summen af årets overskud, tidligere års opsparede overskud og indskudskontoen kan rumme. Herved vil indskudskontoen blive negativ. Dette er sammenligneligt med et aktionærlån ved for store hævn timer i en virksomhed drevet under selskabsform. Dette forhold er ligeledes behandlet tidligere i afhandlingen.

Ved anvendelse af virksomhedsordningen skal alle virksomheder, som den selvstændige har, indgå i ordningen. Dette indebærer således også udlejningsboliger, som anses for selvstændig virksomhed. Ved indskydelse af ejendommen kan det imidlertid vælges, om gælden også skal indskydes. Problematikken heri ligger i, at værdien af ejendommen ikke nødvendigvis modsvarer gælden. Er gælden større end værdien af den indskudte ejendom, vil det kunne gøre indskudskontoen negativ. I dette tilfælde vil der være konsekvenser for den selvstændigt erhvervsdrivende, uanset om det vælges at indskyde gælden med ejendommen eller ej. Dette vil blive uddybet i afsnit 7.2.

6.4 Sikkerhedsstillelse med aktiver i virksomhedsordningen

Ved lov nr. 922 af 16. september 2014 om ændring af virksomhedsskatteloven § 1, stk. 2 indsættes der i VSL § 10, stk. 6-9. Stk. 6-9 omhandler sikkerhedsstillelser for gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen, med aktiver, der indgår i virksomhedsordningen. VSL § 10, stk. 6 indeholder en regel om, at såfremt aktiver fra virksomhedsordningen stilles som sikkerhed for gæld, som ikke indgår i virksomhedsordningen fra og med 11. juni 2014, vil de betragtes som hævet af den selvstændigt erhvervsdrivende. Dog med undtagelse af de i stk. 7-9 nævnte tilfælde.⁶⁴

VSL § 10, stk. 6, finder ikke anvendelse, såfremt en af følgende betingelser er opfyldt:⁶⁵

1. Hvis sikkerhedsstillelsen er foretaget som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition.
2. Hvis sikkerhedsstillelsen er for gæld med pant i en blandet benyttet ejendom, hvor gælden ikke overstiger ejendomsværdien for den del af ejendommen, der tjener som bolig for den selvstændige.

⁶⁴ Lov nr. 922 af 16. september 2014

⁶⁵ Lov nr. 922 af 16. september 2014, VSL § 10, stk. 7-9.

6. Lovændring af virksomhedsordningen samt afledte konsekvenser

3. Hvis sikkerhedsstillelsen afløser en allerede eksisterende sikkerhedsstillelse fra før den 11. juni 2014, såfremt den nye sikkerhedsstillelse ikke beløbsmæssigt overstiger den eksisterende.

Formålet med indsættelsen af stk. 6 i VSL § 10 er at sikre, at selvstændigt erhvervsdrivende ikke udnytter virksomhedsordningen ved at stille sikkerhed med aktiver fra virksomhedsordningen for privat gæld og hermed opnå økonomiske fordele, som også omtalt tidligere. Ordlyden af bestemmelsen er således:⁶⁶

”Stilles aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen, anses det laveste beløb af enten gældens kursværdi eller sikkerhedsstillelsens størrelse for overført til den skattepligtige.”

Denne bestemmelse skal ses i forhold til gældende regler for aktie- og anpartsselskaber, jf. LL § 16 E, hvor en hovedaktionær anses for at have foretaget en hævning, hvis der er stillet sikkerhed med selskabets aktiver.⁶⁷ Dette er bedre kendt som et aktionærlån. Ideen fra skatteministeriets side er, at selvstændige skal stilles som, hvis virksomhedens var drevet som et selskab. Dog skelnes der ikke som udgangspunkt i ordlyden af bestemmelsen på, om sikkerhedsstillelsen vedrører privat gæld eller andre former for gæld. Dette medfører, at alle sikkerhedsstillelser for gæld uden for virksomhedsordningen sidestilles med gæld til nærtstående parter.

Til vurdering af, hvorvidt hovedreglen er gældende har Skatteministeren kommenteret på spørgsmål fra Danske Advokater, vedrørende præcisering af sikkerhedsstillelse. Hertil er der svaret, at som udgangspunkt skal der være foretaget en særskilt sikringsakt, såsom tinglysning, før virksomhedens aktiver anses for at være stillet til sikkerhed for privat gæld.⁶⁸ Endvidere kommenteres der på spørgsmål fra Advokatrådet, at pengeinstitutters almindelige modregningsregel kan være i farezonen for at indgå under lovændringen. Som udgangspunkt er pengeinstitutters almindelige modregningsregel ikke anset som en sikkerhedsstillelse. Dog skal der foretages en vurdering af, om der er en konkret sammenhæng mellem den selvstændiges privatsfære og virksomhedens aktiver.⁶⁹ Dette svar er gennemgående til lignende stillede spørgsmål, hvorfra det kan udledes, at såfremt den selvstændige ikke ville have været i stand til at optage lånet uden aktiverne i virksomhedsordningen, vil det sandsynligvis blive anset som en sikkerhedsstillelse.

⁶⁶ Lov nr. 922 af 16. september 2014, VSL § 10, stk. 6.

⁶⁷ L 200 - Forslag til lov om ændring af virksomhedsskatteoven og kildeskatteloven.

⁶⁸ L 200 - Høringsskema kommentar til Danske Advokater.

⁶⁹ L 200 - Høringsskema kommentar til Advokatrådet.

6. Lovændring af virksomhedsordningen samt afledte konsekvenser

6.4.1 Skattemæssig behandling og værdiansættelse af sikkerhedsstillelser

6.4.1.1 Sikkerhed stillet til og med 10. juni 2014

Såfremt den selvstændigt erhvervsdrivende vurderes at have stillet sikkerhed med aktiver fra virksomhedsordningen for privat gæld, og den pågældende sikkerhedsstillelse eksisterede før den 11. juni 2014, så vil den ikke blive omfattet af VSL § 10, stk. 6, da denne udelukkende gælder sikkerhedsstillelser foretaget efter den 11. juni 2014.

I lov nr. 922 af 16. september 2014 § 3, stk. 5, er det indført, at den selvstændige, som har en sikkerhedsstillelse fra før den 11. juni 2014, som ikke er afviklet inden den 31. december 2017, vil have skattemæssige konsekvenser for den selvstændige, idet der således ikke kan ske opsparring af virksomhedens overskud. Derudover vil opsparede overskud hidrørende fra indfasningsperioden, som løber til og med den 31. december 2017, som ikke er hævede og kun foreløbigt beskattet, vil skulle anses som være hævet.⁷⁰

Er en sikkerhedsstillelse, som er etableret før den 11. juni 2014, ikke afviklet inden den 1. januar 2018, kan der således ikke ske opsparring af overskud erhvervet fra og med den 1. januar 2018. Er sikkerhedsstillelsen ikke fuldt afviklet, vil det endvidere have den effekt, at det opsparede overskud, der er erhvervet i perioden 11. juni 2014 – 31. december 2017, som ikke er hævet, anses for at være hævet, hvorved der vil ske beskatning heraf. Det skal bemærkes, at ovenstående indfasningsregel udelukkende gælder i tilfælde, hvor der er stillet sikkerhed med virksomhedens aktiver senest den 10. juni 2014.

6.4.1.2 Sikkerhed stillet fra og med 11. juni 2014

Stilles der sikkerhed med aktiver fra virksomhedens sfære for gæld optaget uden for denne, fra og med den 11. juni 2014 og herefter, vil sikkerhedsstillelsen være omfattet af hovedreglen i VSL § 10, stk. 6. Med mindre sikkerhedsstillelsen er omfattet af en af de tidligere nævnte undtagelser, som behandles senere. Er sikkerhedsstillelsen foretaget efter den 11. juni 2014, vil det laveste beløb af enten gældens kursværdi eller sikkerhedsstillelsens størrelse anses for overført til den selvstændige.⁷¹ Fastlæggelsen af gældens og sikkerhedens størrelse skal ske ved tidspunktet for sikkerhedsstillelsen. Hvis der eksempelvis stilles sikkerhed med 2 mio. kr. for en gæld på 1 mio. kr., vil værdien af gælden være det laveste af de to beløb. Derfor vil 1 mio. kr. anses som overført til den selvstændige. Vendes eksemplet om, så der er stillet sikkerhed for 1 mio. kr. for en gæld på 2 mio. kr., vil noget af gælden anses for ikke at være sikret, hvorfor

⁷⁰ Lov nr. 922 af 16. september 2014 § 3, stk. 5.

⁷¹ Lov nr. 922 af 16. september 2014 § 1, stk. 2. – VSL § 10, stk. 6.

6. Lovændring af virksomhedsordningen samt afledte konsekvenser

værdien af sikkerhedsstillelsen anses som overført til den selvstændige.⁷² Herefter vil der som udgangspunkt ikke være yderligere skattemæssige konsekvenser, hvis der er udsving i værdien af sikkerhedsstillelsen, idet det er tidspunktet for sikkerhedsstillelsen, som er relevant.

6.4.2 Undtagelser til VSL § 10, stk. 6

6.4.2.1 Sædvanlig forretningsmæssig disposition

Efter lovændringens § 1, stk. 2 indsættes i VSL § 10, stk. 7, som foreskriver, at § 10, stk. 6 ikke finder anvendelse, hvis sikkerhedsstillelsen sker som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition. Om der er tale om en sædvanlig forretningsmæssig disposition skal vurderes ud fra den konkrete situation. Vurdering skal ses ud fra to elementer, hvor sikkerhedsstillelsen skal opfylde begge.

1. Sikkerhedsstillelsen skal foretages som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition.
2. Sikkerhedsstillelsen skal tjene et forretningsmæssigt formål for den selvstændiges virksomhed.

Det første krav er, at sikkerhedsstillelsen sker som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition. Sikkerhedsstillelsen skal være af sekundær betydning, hvilket betyder, at sikkerhedsstillelsen, fx har til formål at muliggøre en transaktion mellem den selvstændige og tredje mand. Dette kan være i form af, at en leverandør ikke kan opfylde en transaktion grundet manglende likviditet, som denne kun får adgang til ved, at den selvstændige stiller sikkerhed. Hertil vil det skulle vurderes, hvorvidt der er tale om regelmæssige transaktioner mellem de to parter, for at sikkerhedsstillelsen opfylder kravet.⁷³

Det andet krav er, at sikkerhedsstillelsen skal tjene et forretningsmæssigt formål, hvilket vil sige, at sikkerhedsstillelsen skal være foretaget på armslængde vilkår. Dette indebærer, at modydelsen for sikkerheden svarer til den risiko, den selvstændiges virksomhed påtager sig ved at stille sikkerhed for tredje mands gæld.⁷⁴

6.4.2.2 Blandet benyttede ejendomme

Der indsættes ligeledes en undtagelse i VSL § 10, stk. 8. Bestemmelsen giver den selvstændige muligheden for at stille aktiver, som indgår i virksomhedsordningen til sikkerhed for gæld i ejendomme, som er omfattet af VSL § 1, stk. 3, pkt. 2 og 3. Det vil sige gæld i en blandet benyttet ejendom, som både tjener som bolig for

⁷² L 200, bilag 15, 4. udkast til betænkning, nr. 2.

⁷³ L 200, bilag 15, 4. udkast til betænkning, nr. 2.

⁷⁴ L 200, spørgsmål 34

6. Lovændring af virksomhedsordningen samt afledte konsekvenser

den selvstændige og samtidig indgår i virksomhedsordningen. Gælden må imidlertid ikke overstige værdien af ejendomsværdien med tillæg af eventuelle forbedringer. Endvidere må den private gæld, der stilles sikkerhed for, ikke overstige ejendomsværdien af den del af den blandede benyttede ejendom, som tjener som bolig for den selvstændige.

Når det skal vurderes, om den selvstændige har lånt for meget, i forhold til den stillede sikkerhed, skal enten den offentlige ejendomsvurdering eller den kontante anskaffelsessum for den del af den blandede ejendom, der anvendes som bolig for den selvstændige, ligge til grund for værdiansættelsen⁷⁵, ligeledes jf. VSL § 1, stk. 3. Hvis den private gæld overstiger ejendommens værdi, vil det beløb, som gælden overskrider med, anses for overført til den selvstændige. Eksempelvis vil en selvstændig håndværker, som benytter sin blandede benyttede ejendom til både bopæl samt hjemsted for sin virksomhed, kunne stille sikkerhed for privat gæld med hele ejendommens værdi, så længe gælden ikke overstiger værdien af ejendommen, som er lig med sikkerhedsstillelsen. Et regneeksempel kunne være, at den selvstændige har stillet sikkerhed for en privat gæld med en pålydende værdi på 1 mio. kr., men ejendommen, der anvendes som sikkerhed herfor er vurderet til 0,8 mio. kr. Da vil det overskydende beløb, det vil sige 200.000 kr., anses som overført til den selvstændige.

6.4.2.3 Erstattende sikkerhedsstillelser

Den tredje undtagelse til VSL § 10, stk. 6, som er indført ved lov nr. 922 af 16. september 2014, vedrører de sikkerhedsstillelser, som foretages fra og med den 11. juni 2014 til og med den 31. december 2017. Disse vil ikke være omfattet af VSL § 10, stk. 6, såfremt de erstatter en sikkerhedsstillelse, som allerede fandtes før den 11. juni 2014.⁷⁶

I praksis vil dette betyde, at en sikkerhedsstillelse, der eksisterede før den 11. juni 2014, vil blive frosset værdimæssigt på denne dato. Værdien opgøres, som et beløb tilsvarende den laveste værdi af enten kursværdien af gælden eller størrelsen på sikkerheden. Ønsker den selvstændige herefter at tilbagekalde sikkerhedsstillelsen og stille en tilsvarende sikkerhed, kan dette gøres uden yderligere skattemæssige konsekvenser. Det forudsættes dog, at sikkerhedsstillelserne har en sammenhæng, samt at de beløbsmæssigt er ens, eller den erstattende sikkerhedsstillelse er beløbsmæssigt mindre end den oprindelige.⁷⁷

⁷⁵ L 200, bilag 15, 4. udkast til betænkning, nr. 2.

⁷⁶ VSL § 10, stk. 9.

⁷⁷ L 200, bilag 15, 4. udkast til betænkning, nr. 2.

6. Lovændring af virksomhedsordningen samt afledte konsekvenser

Hvis den selvstændige har en sikkerhedsstillelse den 10. juni 2014 på 1 mio. kr. for en gæld på 2 mio. kr., vil sikkerhedsstillelsen blive frosset til en værdi af 1 mio. kr. Den selvstændige vil frem til den 31. december 2017 stadig kunne erstatte den eksisterende sikkerhedsstillelse med en anden, såfremt den ikke overstiger en værdi på 1 mio. kr. Jf. § 3, stk. 5 i lovændringen, skal sikkerhedsstillelsen dog stadig være afviklet inden den 1. januar 2018 efter overgangsreglerne. Hvis sikkerhedsstillelsen, som eksisterede den 10. juni 2014, erstattes med en ny sikkerhedsstillelse med en pålydende værdi på 1,2 mio. kr., da vil de 200.000 kr. anses som overført til den selvstændige.

Ideen bag denne bestemmelse er at sikre, at den selvstændigt erhvervsdrivende ikke kan optage ny privat gæld og stille sikkerhed med aktiver fra virksomhedsordningen. Hovedformålet med undtagelsen er imidlertid at give de selvstændigt erhvervsdrivende optimale muligheder for afvikling af deres gæld.⁷⁸

6.5 Rentekorrektion

Før lovændringen blev rentekorrektionssatsen opgjort på samme måde som kapitalafkastsatsen, hvilket har vist sig at være en fordel for de selvstændigt erhvervsdrivende. Tanken bag rentekorrektion var fra lovgivers side at gøre virksomhedsordningen selvkontrollerende, som beskrevet i afsnit 4.4.1. Meningen var at udligne rentefordelen, den selvstændigt erhvervsdrivende ellers kunne opnå ved at indskyde privat gæld i virksomhedsordningen. Som ligeledes beskrevet i afsnit 4.4.1. er den selvkontrollerende effekt kun effektiv, såfremt renten på den selvstændiges lån er på niveau med den fastsatte kapitalafkastsats. I og med kapitalafkastsatsen har været faldende siden oprettelsen af virksomhedsordningen, har der været større og større mulighed for udnyttelse af rentekorrektionen. For at gøre op med udnyttelsen af rentekorrektion er der i VSL under § 9 indsat litra a, som lyder således:

”En gang årligt opgøres en rentekorrektionssats. Ved opgørelsen af satsen finder § 9, 2.-5. pkt., anvendelse. Den herved opgjorte sats oprundes derefter til nærmeste hele procentsats. Satsen kan ikke være mindre end 0 pct.”⁷⁹

⁷⁸ L 200, bilag 15, 4. udkast til betænkning, nr. 2.

⁷⁹ Lov nr. 922 af 16. september 2014, § 1, stk. 1.

6. Lovændring af virksomhedsordningen samt afledte konsekvenser

Med ikrafttrædelsen i indkomståret 2015 vil der blive beregnet en rentekorrektionssats uafhængigt af kapitalafkastsatsen. Dette gøres for at sikre, at rentekorrektionens funktion er effektiv og dermed ikke lægger op til indskydelse af privat gæld i virksomhedsordningen.

*"Den i § 7 nævnte afkastsats opgøres en gang årligt... Satsen nedsættes med 2 procentpoint og nedrundes derefter til nærmeste hele procentsats. Satsen kan ikke være mindre end 0 pct."*⁸⁰

De facto vil dette betyde, at fra og med indkomståret 2015 er rentekorrektionssatsen adskilt fra kapitalafkastsatsen, og forskellen på disse to vil være på 3 procentpoint. Der vil stadig foreligge en mulighed for at udnytte rentekorrektionen. Dette kræver imidlertid en lånerente, som er 3 procent højere end før lovændringen. Dog vil udnyttelse heraf få andre konsekvenser end før lovændringen. Hvis der indskydes privat gæld i virksomhedsordningen, som forårsager, at indskudskontoen bliver negativ, vil der skulle beregnes rentekorrektion, som også tidligere beskrevet. Med reglerne i lovændringen vil det ligeledes betyde, at muligheden for at opspare overskud i virksomheden frafalder, fra det øjeblik indskudskontoen bliver negativ.

6.6 Bagatelgrænse

Jf. lov nr. 922 af 16. september 2014 § 3, stk. 6, indsættes der en bagatelgrænse på 500.000 kr., der både vedrører indskudskontoen og sikkerhedsstillelser. Denne bestemmelse medfører, at den selvstændige ikke er omfattet af reglerne i stk. 5 og 8 og § 1, nr. 6⁸¹, såfremt saldoen på indskudskontoen, der er negativ primo eller ultimo indkomståret med tillæg af en eventuel sikkerhedsstillelse, som eksisterede senest den 10. juni 2014, ikke overstiger en numerisk værdi på 500.000 kr.

	Primo	Ultimo
Indskudskonto	-300.000 kr.	-300.000 kr.
Sikkerhedsstillelse (fandtes d. 11/6 2014)	150.000 kr.	150.000 kr.
Numerisk værdi	450.000 kr.	450.000 kr.

Tabel 5 - Illustration af bagatelgrænse. Kilde: Egen tilvirkning

⁸⁰ VSL § 9

⁸¹ Lov nr. 922 af 16. september 2014, § 3, stk. 6.

6. Lovændring af virksomhedsordningen samt afledte konsekvenser

Som det ses i eksemplet, hvis saldoen på indskudskonto er negativ med 300.000 kr. og der samtidig foreligger en sikkerhedsstillelse, der eksisterede før den 11. juni 2014, på 150.000 kr. I dette tilfælde vil den numeriske værdi være 450.000 kr. og dermed ikke overskride bagatelgrænsen. Endvidere resulterer dette i, at den selvstændige fortsat kan opspare årets overskud i virksomhedsordningen.

Anvendelse af bagatelgrænsen kan ikke finde sted, hvis den numeriske værdi af en negativ indskudskonto, med tillæg af før den 11. juni 2014 oprettede sikkerhedsstillelser, overstiger 500.000 kr.

Ophør af anvendelse af bagatelgrænsen frafalder desuden, hvis den negative indskudskonto forøges eller etableres efter skæringsdatoen, uanset om den overstiger bagatelgrænsen eller ej. Ydermere vil det betyde, at den selvstændige i et sådan tilfælde vil miste retten til at opspare virksomhedens overskud i virksomheden. Det kan derfor udledes, at bagatelgrænsen udelukkende finder anvendelse for opgørelsen af den negative indskudskonto og sikkerhedsstillelser i 2014.

6.7 Delårsopgørelser for indkomståret 2014

Lovændringen trådte i kraft den 15. september 2014⁸², men ifølge de efterfølgende bestemmelser i lovændringen har størstedelen af lovens indhold allerede virkning på indkomst erhvervet fra og med den 11. juni 2014, som også er fremsættelsesdatoen for lovforslaget. Det betyder, at indkomst erhvervet før denne dato, det vil sige til og med den 10. juni 2014, ikke er omfattet af reglerne. I medfør af at loven har virkning fra denne skæringsdato, vil det være nødvendigt at opdele indkomst erhvervet før og efter skæringsdatoen. Den selvstændigt erhvervsdrivende kan vælge at gøre dette på to måder, efter lovændringens § 3, stk. 7:

- Delårsopgørelse.
- Forholdsmæssig fordeling.

Ved en delårsopgørelse kan den selvstændige opgøre realiserede indtægter og afholdte udgifter ud fra fakturadatoer og herved henføre til den rette indkomstperiode. Udgifter, som ikke direkte kan henføres til en bestemt periode, fx afskrivninger, skal forholdsmæssigt fordeles på perioderne. Den anden mulighed er at fordele årets overskud forholdsmæssigt på de to perioder, henholdsvis før den 11. juni 2014 og fra og med den 11. juni 2014. Denne mulighed skal give sæsonbetonede brancher en mulighed for at fordele

⁸² Lov nr. 922 af 16. september 2014, § 3, stk. 1.

indkomsten på hele året. Desuden vil en forholdsmæssig fordeling af årets overskud være en mindre byrde for erhvervslivet, idet en simpel forholdsmæssig fordeling af årets overskud er lettere at håndtere, imens en delårsopgørelse vil være mere omkostningstung at udarbejde.⁸³

6.8 Omvalg af selvangivelse

Vedtagelsen af lov nr. 922 af 16. september 2014 har medført en lang række administrative opgaver for selvstændige med egen erhvervsmæssig virksomhed. Der er ligeledes indført en bestemmelse, som giver selvstændige, som anvender virksomhedsskatteloven afsnit 1, det vil sige virksomhedsordningen, mulighed for at ændre deres selvangivelse for indkomståret 2013. Dog kræves det, at den selvstændige, for at få adgang til at ændre i sin selvangivelse har en negativ saldo på indskudskontoen, jf. lovændringens § 1, nr. 6, eller at de har stillet sikkerhed med aktiver fra virksomhedsordningen for gæld uden for virksomhedsordningen pr. den 10. juni 2014. Hvis dette er opfyldt, har den selvstændige mulighed for at indgive omgørelse vedrørende finansielle aktiver, passiver og indskud, samt beløb, der er bogført på mellemregningskontoen. Omgørelsen kunne ske frem til den 31. marts 2015. Dog gives der ikke mulighed for omgørelse af selvangivelsen for indkomståret 2013, hvis den selvstændige er omfattet af reglerne vedrørende bagatelgrænsen, i lovændringens § 3, stk. 6.⁸⁴

Formålet med at åbne muligheden for at ændre i selvangivelsen er at stille alle, som benytter sig af beskatningsmulighederne i virksomhedsordningen, på lige fod. Da lovændringen har virkning allerede fra fremsættelsestidspunktet den 11. juni 2014, vil de som havde indgivet selvangivelse den 10. juni 2014, ikke have de samme muligheder for at tilpasse sig ændringerne, som de selvstændige, der ikke havde indgivet selvangivelse før efter fremsættelsestidspunktet.

Som nævnt er det ikke alle, som anvender virksomhedsordningen, som kan benytte omgørelsesreglerne i lov nr. 922 af 16. september 2014 § 3, stk. 8, men derimod kun selvstændige, der er omfattet af § 1, stk. 6, samt dem som har stillet aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for gæld, som ikke indgår i virksomhedsordningen. Ligeledes gælder reglerne for omgørelse heller ikke de selvstændige, som er omfattet af bagatelgrænsen. I betænkningerne for lovforslaget fremgår det, at afgrænsningen er nødvendig, da der ellers ville blive åbnet op for, at selvstændige med positiv indskudskonto eller dem som

⁸³ L 200, bilag 15, 4. udkast til betænkning, nr. 9.

⁸⁴ Lov nr. 922 af 16. september 2014, § 3, stk. 8.

er omfattet bagatelgrænsereglen kan udnytte bagatelgrænsen fuldt ud og derved opnå en skattemæssig fordel.

6.9 Ekstraordinær nulstilling af indskudskonto

Tidligere har konsekvenserne af en negativ indskudskonto ved indtræden i virksomhedsordningen ikke været så omfattende, som de er ved lovændringen. Med lovændringen er de skattemæssige konsekvenser betydelig mere omfangsrige, idet der ikke kun vil ske rentekorrektion som tidligere, men der vil ligeledes ske en hindring i at opspare virksomhedens overskud. Af denne grund er der i lovændringen indført en ekstraordinær mulighed for at få nulstillet indskudskontoen. Dette er gjort af hensyn til de selvstændige, som har opfyldt kriterierne for en nulstilling, jf. VSL § 3, stk. 5, men som af forskellige årsager ikke har fået nulstillet indskudskontoen ved deres indtræden i virksomhedsordningen.

Ved den ekstraordinære nulstilling gælder de samme bestemmelser som i VSL § 3, stk. 5. Bevisbyrden ligger fortsat hos den selvstændige, som skal kunne dokumentere, at alle medregnede gældsposter er erhvervsmæssige, og at indskudskontoen negativ som følge af disse. Det er udelukkende indskudskontoen, der ved regnskabet begyndelse i det indkomstår virksomhedsordningen påbegyndtes, jf. § 3, stk. 2 i VSL. Dette betyder, at denne bestemmelse indebærer de aktiver og passiver, som indgik i virksomhedsordningen ved indtræden heri.

Den ekstraordinære nulstilling påvirker ikke de reguleringer, som er foretaget på indskudskontoen efter virksomhedsordningen første gang anvendtes.⁸⁵ Ved en ekstraordinær nulstilling af indskudskontoen er det således indskudskontoen fra første gang, virksomhedsordningen blev anvendt for den selvstændiges virksomhed med tillæg af senere indskudte aktiver og ligeledes fradrag for senere indskudte passiver, som gælder ved begyndelsen af indkomståret 2014. Dette er illustreret i nedenstående eksempel:

⁸⁵ Lov nr. 922 af 16. september 2014, § 3, stk. 10.

6. Lovændring af virksomhedsordningen samt afledte konsekvenser

	Selvstændig 1	Selvstændig 2
Indskudskonto ved indtræden 2012	-1.000.000 kr.	-1.000.000 kr.
Indskud af aktiver/passiver 2013	250.000 kr.	-300.000 kr.
<i>Indskudskonto primo 2014</i>	<i>-750.000 kr.</i>	<i>-1.300.000 kr.</i>
Ekstraordinær nulstilling	1.000.000 kr.	1.000.000 kr.
Indskudskonto primo 2014 efter ekstraordinær nulstilling	250.000 kr.	-300.000 kr.

Tabel 6 - Eksempel på ekstraordinær nulstilling. Kilde: Egen tilvirkning.

Ved indtræden i virksomhedsordningen i 2012 havde selvstændig 1 en negativ saldo på 1 mio. kr. på indskudskontoen. Den selvstændige opfyldte kriterierne for en nulstilling af indskudskontoen ved indtræden, men benyttede sig ikke af muligheden. Året efter indskydes der 250.000 kr. i form af aktiver. Herefter er der ingen reguleringer, hvorfor indskudskontoen primo 2014 er -750.000 kr. Efter reglerne i lovændringens § 3, stk. 10 sker der en ekstraordinær nulstilling af indskudskontoen fra det år, hvor virksomhedsordningen anvendtes første gang i 2012. Indskudskontoen nulstilles med 1 mio. kr., hvorfor indskudskontoen primo 2014 lyder på 250.000 kr., idet senere reguleringer ikke skal medregnes ved nulstillingen.

Ligeledes i 2012 indskyder selvstændig 2 aktiver og passiver i virksomhedsordningen med en værdi på -1 mio. kr. Året efter indskydes der en gældspost på 300.000 kr. Efter reglerne i lovændringen § 3, stk. 10 og VSL 3, stk. 5 opnås der ekstraordinær nulstilling, ligesom i først scenarie kun for de oprindelige indskud fra indtræden i virksomhedsordningen. Dette efterlader således en negativ indskudskonto på 300.000 kr. På trods af den negative indskudskonto vil der fortsat kunne opspares i virksomhedsordningen, idet selvstændig 2 her vil indgå under bagatelgrænsen.⁸⁶ Havde selvstændig 2 derimod haft stillet sikkerhed med aktiver i virksomheden for gæld, der er holdt uden for på mere end 200.000 kr. før den 11. juni 2014, ville bestemmelsen vedrørende bagatelgrænsen frafalde, og den selvstændige ville ikke kunne udnytte virksomhedsordningen primære formål: at opspare overskud.

Såfremt der opnås ekstraordinær nulstilling af indskudskontoen, vil denne først være gældende fra indkomståret 2014. Med udgangspunkt i selvstændig 1 vil det sige, at den beregnede rentekorrektion fra indkomstårene 2012 og 2013 ikke vil blive korrigeret, netop på grund af at nulstillingen først har virkning

⁸⁶ Lov nr. 922 af 16. september 2014, § 3, stk. 6.

fra 2014.⁸⁷ En ekstraordinær nulstilling kan kun bevilges af SKAT, som vurderes på baggrund af dokumentation fremskaffet af den selvstændige.

7 PROBLEMSTILLINGER MED KONSEKVENSER FOR SELVSTÆNDIGE ERHVERVSDRIVENDE

Ud over de konsekvenser for de selvstændigt erhvervsdrivende, som er behandlet ovenfor, er der opstået nogle problematiske tilfælde som følge af lovændringen. De problematiske tilfælde kan have stor betydning og medføre store konsekvenser for selvstændigt erhvervsdrivende. Dette omhandler blandt andet flydende sikkerhedsstillelser, indskud af tidligere bolig, hvorvidt sikkerhedsstillelser skal beskattes og, om kaution er en sikkerhedsstillelse.

7.1 Flydende sikkerhedsstillelser

De tilsigtede konsekvenser ved vedtagelsen af lovændringen er, at det ikke længere er muligt at finansiere privat gæld eller forbrug ved at stille sikkerhed med aktiver, som indgår i virksomhedsordningen. Efter ikrafttrædelsen af lov nr. 922 af 16. september 2014, vil det som udgangspunkt således kun være muligt at stille sikkerhed med virksomhedens aktiver, såfremt det gøres for erhvervmæssig gæld. Hertil findes en række undtagelser, som omfatter sikkerhedsstillelse for blandet benyttede ejendomme, eller hvis det sker som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition. Det vil sige, at det i disse tilfælde vil det være muligt at stille aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for gæld, som ikke indgår. Disse sikkerhedsstillelser kan foretages, uden det har skattemæssige konsekvenser for den selvstændige.

Sikkerhedsstillelser, som oprettes efter lovændringens ikrafttrædelse dato, som ikke er omfattet af ovenstående, vil have skattemæssige konsekvenser for den selvstændige. Derudover er der en række tvivlstilfælde, som har skattemæssige konsekvenser for selvstændige erhvervsdrivende, som vil blive behandlet i dette afsnit.

7.1.1 Virksomhedspant

I 2006 indførtes virksomhedspant, som er en form for pantsætning, der er specielt attraktiv for erhvervsdrivende. Virksomhedspant er en undtagelse til forbuddet mod pant i tingsindbegreb. Det blev altså muligt at pantsætte, hvad virksomheden ejer samt erhverver senere, såsom driftsmidler,

⁸⁷ L 200, bilag 15, 4. udkast til betænkning, nr. 9.

7. Problemstillinger med konsekvenser for selvstændige erhvervsdrivende

driftsinventar, tilgodehavender fra kunder, varelagere mf. Denne form for sikkerhedsstillelse hindrer ikke, at en erhvervsdrivende kan afhænde eller optage aktiver, uden sikkerhedsstillelsen bortfalder. Dog vil det medføre en værdiregulering af sikkerhedsstillelsen.⁸⁸

Det kan have en potentiel skattemæssig konsekvens for selvstændige, hvis de den 10. juni 2014 havde stillet sikkerhed med et virksomhedspant i virksomhedens aktiver, som indgår i virksomhedsordningen. Det kan være et problem for selvstændigt erhvervsdrivende i det tilfælde, at størrelsen på sikkerhedsstillelsen er lavere end værdien på lånet, der stilles sikkerhed for, på tidspunktet for sikkerhedsstillelsen. Som beskrevet i afsnit 6.4 er det det laveste beløb af lånets kursværdi og sikkerhedsstillelsens størrelse, der danner grundlaget for, hvor meget sikkerhedsstillelsen skal indgå med i virksomhedsordningen. Dette vil betyde, at senere tilførsel af aktiver forøger værdien af sikkerhedsstillelsen, og det antages derved, at der stilles yderligere sikkerhed for den private gæld, hvorfor den tilførte værdi vil anses som overført til den selvstændigt erhvervsdrivende.

Dette illustreres i nedenstående tabel:

	Selvstændig 1	Selvstændig 2
Sikkerhedsstillelse pr. 10. juni 2014	400.000 kr.	400.000 kr.
Gæld pr. 10. juni 2014	800.000 kr.	800.000 kr.
Tilførsel af aktiver	200.000 kr.	600.000 kr.
Beløb anses som overført til den selvstændige	200.000 kr.	400.000 kr.

Tabel 7 - Overførsel af beløb ved virksomhedspant. Kilde: Egen tilvirkning

Selvstændig 1 har i eksemplet ovenfor stillet sikkerhed i form af et virksomhedspant, som omfatter hele virksomheden, med 400.000 kr., da der på sikkerhedsstillelsens tidspunkt var værdi for dette beløb i virksomheden. Sikkerhedsstillelsen er sket for en privat gæld på 800.000 kr. Der indkøbes efter den 11. juni 2014 et nyt aktiv for 200.000 kr. Herved stiger værdien af virksomheden tilsvarende, og derudover forøges sikkerhedsstillelsen. Værdistigningen af sikkerhedsstillelsen ses som, at der er stillet en yderligere sikkerhed for den private gæld. Det vil sige, at værdistigningen omfattes af § 1, stk. 6 i lovændringen, og værdistigningen anses derfor som overført til den selvstændige. Selvstændig 2 står i samme problem, som selvstændig 1. Forskellen er dog, at selvstændig 2 tilfører aktiver til virksomhedsordningen på 600.000 kr.,

⁸⁸ Sikkerhed i fordringer s. 94.

7. Problemstillinger med konsekvenser for selvstændige erhvervsdrivende

men her anses kun de 400.000 kr. som overført, idet sikkerhedsstillelsen maksimalt kan udgøre værdien af gælden.

Af svar på spørgsmål nr. 52 til Skatteministeren, fremgår det, at det er nødvendigt, at værdistigninger af virksomhedspant med virksomhedens aktiver er omfattet af værnsreglen, da det ellers ville være muligt at omgå reglerne i lovændringen. Som eksempel gives det, at selvstændige ellers ville være i stand til at oprette en sikkerhed uden værdi for at undgå beskatning for efterfølgende at tilføre værdier og derved have fuld sikkerhed for deres private gæld, uden det reelt set har haft nogle konsekvenser.

7.1.2 Kassekredit

Ved en kassekredit er det gælden, som reelt set er den flydende størrelse, i modsætning til ovenstående afsnit omhandlende virksomhedspant. Som udgangspunkt skal der ved en sikkerhedsstillelse med aktiver fra virksomhedsordningen, for gæld holdt uden for, skal et beløb svarende til enten den laveste værdi af sikkerhedsstillelsen størrelse eller kursværdien af gælden på sikkerhedsstillelses tidspunktet, anses som overført til den selvstændige, hvorfor den skal beskattes herefter, jf. VSL § 10, stk. 6. Imidlertid kan der i nogle tilfælde være mulighed for at omgå denne værnregel, som er indført i VSL ved lovændringen.

En kassekredit er et behjælpeligt værktøj for virksomheder. Den kan hjælpe virksomheder karakteriseret ved sæsonpræget arbejde med likviditet i stramme i perioder. Kassekreditter fungerer ved, at en bank yder et lån. Lånets størrelse afhænger af, hvor meget den selvstændige hæver fra kassekreditten, som dog maksimalt må nå et beløb, som er fastsat ved oprettelsen af kassekreditten. Denne kaldes trækingsretten. En kassekredit kan ligeledes benyttes af privat personer til finansiering af privat forbrug som beskrevet i afsnit 5.2. En sikkerhed for en kassekredit anses først som aktiv i det øjeblik, den selvstændige hæver penge fra kassekreditten. Det er således den del af kassekreditten, som er udnyttet, der er relevant ved opgørelsen af sikkerhedsstillelsen og ikke trækingsretten.

Ifølge betænkning til lovforslaget fremgår det, at der ikke vil ske beskatning af trækingsretten på kassekreditten. Dette indebærer, at det er trækningstidspunktet og ikke tidspunktet for etableringen af kassekreditten, som ligger til grund for opgørelsen af, hvilket beløb der anses for overført til den selvstændige.⁸⁹ Dette begrundes med, at der frem til den selvstændige har udnyttet sin ret til at trække på

⁸⁹ L 200, bilag 15, 4. udkast til betænkning, nr. 2.

7. Problemstillinger med konsekvenser for selvstændige erhvervsdrivende

kassekredit, formelt set ikke er stiftet gæld.⁹⁰ Det er, hverken saldoen primo eller ultimo indkomståret, som skal danne grundlag for det beløb, som skal anses for overført til den selvstændige. Derimod skal vurderingen ske på baggrund af hele indkomståret, hvor det samlet set er den højeste værdi af trækingsretten som er udnyttet, der anses som overført til den selvstændige. Såfremt der i efterfølgende år udnyttes mere af trækingsretten på kreditfaciliteten, da vil forskellen på årets samlede udnyttelse fratrasket det beløb, som den selvstændige er beskattet af i det foregående år, blive anset som overført til den selvstændige.

	2016		2017	
	Bevægelse 1	Bevægelse 2	Bevægelse 3	Bevægelse 4
Saldo kassekredit	0 kr.	-200.000 kr.	-130.000 kr.	-10.000 kr.
Træk	-200.000 kr.	0 kr.	0 kr.	-250.000 kr.
Indskud	0 kr.	70.000 kr.	120.000 kr.	0 kr.
Saldo kassekredit	-200.000 kr.	-130.000 kr.	-10.000 kr.	-260.000 kr.
Anses som hævet	200.000 kr.	0 kr.	0 kr.	60.000 kr.

Tabel 8 - Kassekredit eksempel. Kilde: Egen tilvirkning

Ovenstående tabel illustrerer, hvorledes træk på en kassekredit skal beskattes. I eksemplet har en selvstændigt erhvervsdrivende oprettet en privat kassekredit med en trækingsret på 500.000 kr. med henblik på at finansiere sit privatforbrug. Der er tillige stillet sikkerhed med aktiver fra virksomhedsordningen for denne gæld, som ikke vedrører virksomheden. Den selvstændige kan frit indskyde eller trække på kassekredit, hvorfor der i 2016 både hæves 200.000 kr., men efterfølgende indskydes der 70.000 kr., som nedbringer gælden. I 2016 anses et beløb på 200.000 kr. overført til den selvstændige, hvilket svarer til det højeste udnyttede træk på kassekredit. Det har således ingen effekt, at den selvstændige indskyder 70.000 kr. Året efter i 2017 indskydes der 120.000 kr., som yderligere nedbringer gælden til banken. Senere samme år hæves imidlertid 250.000 kr., og der skal derfor ses på forskellen mellem det tidligere beskattede beløb, altså saldoen på kassekredit, da den var på sit højeste i 2016, og tilsvarende for 2017, hvorfor et beløb på 60.000 kr. anses som overført til den selvstændige. Det skal dog bemærkes, at der maksimalt beskattes op til trækingsretten, såfremt kassekredit er fuldt udnyttet. Herefter vil der ikke ske yderligere beskatning ved værdireguleringer.

⁹⁰ L 200, svar på spørgsmål 38

7.2 Indskud af tidligere bolig

Reglerne i virksomhedsordningen indebærer, at alle erhvervsmæssigt anvendte aktiver skal indskydes i ordningen. Det omfatter således også en udlejningsbolig, som tidligere har tjent som bolig for virksomhedsejeren. Dette giver dog anledning til en problematik i lovændringen. Som behandlet i afsnit 4.2.1.1. står det den selvstændige frit for, om det ønskes at indskyde gælden i virksomhedsordningen ved indskydelse af udlejningsbolig. Vælger den selvstændige at overføre gælden i ejendommen til virksomhedsordningen sammen med udlejningsejendommen, vil det medføre en hævning i hæverækkefølgen, jf. praksis på området, ydermere ifølge bruttoprincippet. Da den selvstændige frit kan vælge, vil det åbenlyst være fordelagtigt ikke at lade gælden indgå, hvorved den selvstændige vil opnå en besparelse på beskattningen heraf. Imidlertid er det ikke en mulighed at undlade at overføre gælden, som følger en erhvervsmæssig ejendom uden skattemæssige konsekvenser. Herved opstår en situation, hvor der er stillet sikkerhed med aktiver, som indgår i virksomhedsordningen, for privat gæld. Efter lovændringen, når et aktiv fra virksomhedsordningen står til sikkerhed for gælden uden for virksomhedsordningen, skal den selvstændigt erhvervsdrivende beskattes af det laveste beløb af enten gældens kursværdi eller sikkerhedsstillelsens størrelse.

FSR har ved høring af lovforslaget ønsket svar på, hvorvidt ovenstående problemstilling kan anses som en undtagelse til VSL § 10, stk. 6. Idet det må anses for at være en forretningsmæssig disposition, jf. VSL § 10, stk. 7.⁹¹ Det argumenteres endvidere, at gælden må anses som erhvervsmæssig, som følge af at udlejningsboligen anses som erhvervsmæssig og skal indgå i virksomhedsordningen. Før lovændringen var dette dog ikke tilfældet, da tidligere kendelser anser gælden for privat. Skatteministeren svarer hertil, at vurderingen af det konkrete eksempel skal bero på to testkriterier, som nævnt under afsnit 6.4.2.1. På lige fod med andre sikkerhedsstillelser, som er foretaget som led i en almindelig forretningsmæssig disposition, skal den kunne opfylde disse to. Skatteministeren vurderer imidlertid, at omstændighederne i en sådan situation kan opfylde kravet om at være foretaget som led i en forretningsmæssig disposition.⁹² Alternativt har FSR vurderet, at reglerne for overførsler af værdier til og fra virksomheden bør ændres.⁹³

På nuværende tidspunkt vil det således være op til den selvstændige at vælge mellem enten at lade gælden indgå eller undlade at overføre gælden, hvorved der opstår en ulovlig sikkerhedsstillelse. Vælger den selvstændigt erhvervsdrivende at lade gælden indgå i virksomhedsordningen, vil den blive anset som en

⁹¹ Høringssvar – FSR.

⁹² Svar på spørgsmål 787.

⁹³ Høringssvar – FSR.

hævning i hæverækkefølgen. Dette betyder, såfremt der ikke er opsparet overskud i virksomheden, at hævning kun vil påvirke indskudskontoen. Dette kan således medføre, at indskudskontoen bliver negativ. Findes der imidlertid opsparede overskud i virksomheden, vil det medføre, at hævning sker heri og overføres til den personlige indkomst. I sidst nævnte eksempel vil det resultere i en fremrykning af beskatning af virksomhedens overskud. Vælger den selvstændige derimod ikke at overføre gælden, så der derved opstår en sikkerhedsstillelse for privat gæld, var beskatningen noget anderledes indtil praksisændringen herfor i ultimo 2015. Efter skatteministerens kommentarer til lovændringen, vil der i dette scenarie blive overført et beløb til den selvstændige udenom hæverækkefølgen, som tillægges den personlige indkomst, hvorfor der opstår en fiktiv beskatning, idet der reelt set beskattes ikke indtjente penge. Denne praksis er imidlertid senere ændret, så hævningen skal ske i overensstemmelse med hæverækkefølgen (dette vil blive behandlet senere i afsnit 7.3).

7.3 Beskatning af nye sikkerhedsstillelser

Lov nr. 922 af 16. september 2014 har siden dens ikrafttrædelse været genstand for stor kritik, hovedsageligt grundet reglerne vedrørende sikkerhedsstillelse med virksomhedens aktiver for privat gæld. Statsautoriseret revisor Arne Larsen betvivler ligefrem, hvorvidt der findes beskatningshjemmel i VSL til at beskatte sikkerhedsstillelser, som Skatteministeren har foreslået det i lovbemærkningerne.⁹⁴

Ved indførelse af lov nr. 922 af 16. september 2014 indførtes beskatning af sikkerhedsstillelser. Ifølge lovteksten sker der beskatning af en sikkerhedsstillelse således: *"Stilles aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen, anses det laveste beløb af enten gældens kursværdi eller sikkerhedsstillelsens størrelse for overført til den skattepligtige"*.⁹⁵ Fortolkes der ud fra et objektivt synspunkt, det vil sige, at der fokuseres på ordlyden af lovteksten, er det klart, at overførsler til den selvstændige sker efter bestemmelserne i VSL § 5, stk. 1. En overførsel vil således ske efter hæverækkefølgens regler. I det tilfælde sikkerhedsstillelsen overstiger virksomhedens likvider og indskudskontoen, da vil der skulle ske rentekorrektion af den negative indskudskonto. Det kan således udledes, ud fra en objektiv fortolkning, at en sikkerhedsstillelse overføres til den selvstændige efter hæverækkefølgens principper. Dette vil medføre, at der sker en fremrykket beskatning hos den selvstændige, samt i det tilfælde indskudskontoen bliver negativ, vil det begrænse muligheden for opsparing af virksomhedens overskud.

⁹⁴ SR Skat, Arne Larsen

⁹⁵ VSL § 10, stk. 6.

7. Problemstillinger med konsekvenser for selvstændige erhvervsdrivende

Ved en subjektiv fortolkning inddrages derimod både forarbejderne og bemærkninger til loven. I høringsskemaet udtrykkes der, at når en sikkerhedsstillelse anses overført til den selvstændige, sker dette uden for den almindelige hæverækkefølge ved at tillægge et tilsvarende beløb til virksomhedens overskud og herefter hævet af den selvstændige.⁹⁶ Desuden skrives det, at det vil blive præciseret, hvilket imidlertid ikke er sket, da ordlyden af VSL § 10 stk. 6 ikke ændrede ordlyd fra lovforslagets fremsættelse til den vedtagne lov. Selvom ordlyden ikke ændredes i L 200, var SKAT dog af den opfattelse, at beskatning af sikkerhedsstillelser skulle ske efter Skatteministerens svar fra høringsskemaet. Det medfører en fiktiv beskatning, da den selvstændigt erhvervsdrivende i dette tilfælde beskattes af en indtjening, som reelt set ikke er sket. Dette fremgår ligeledes af betænkningen til lovforslaget.⁹⁷

Statsautoriseret revisor Arne Larsen skriver i tidsskriftet SR Skat fra 2014, at der ikke er sammenhæng mellem lovteksten og lovbemærkningerne, og der således ikke foreligger en beskatningshjemmel i VSL. Arne Larsen bemærker, at VSL § 10, stk. 6 ikke er en reel beskatningshjemmel, men derimod blot en hjemmel til, at et beløb svarende til sikkerhedsstillelsen anses som overført fra virksomhedsøkonomien til privatøkonomien.⁹⁸ Det kan ligeledes ses, idet VSL § 6, stk. 1 foreskriver, at virksomhedens skattepligtige indkomst skal opgøres efter skattelovgivningens almindelige regler. Arne Larsen udtrykker ydermere, at VSL ikke er en beskatningshjemmel, men blot er et regelsæt, hvorefter virksomhedens skattepligtige resultat fordeles.⁹⁹ Andre værdier, som skal anses for overført til den selvstændige, for eksempel fri bil og telefon, skal ligeledes tillægges virksomhedens overskud og derefter anses for hævet af den selvstændige, dog i hæverækkefølgen. Hertil findes dog hjemmel, idet VSL § 1, stk. 3 henviser til LL § 16. I praksis har SKAT fulgt Skatteministerens kommentar, hvorfor beskatning af sikkerhedsstillelser er sket uden om hæverækkefølgen.

I lovforslag L 200 fremgår det, at reglerne omkring beskatning af sikkerhedsstillelser skal ses i forhold til gældende regler for aktie- og anpartsselskaber. *"Ifølge ligningslovens § 16 E anses en hovedaktionær for at have foretaget en hævning uden tilbagebetalingspligt fra et aktie- eller anpartsselskaber til sig selv, hvis selskabets aktiver stilles til sikkerhed for hovedaktionærens private gæld. Grundlæggende er der tale om den samme situation, og den foreslåede bestemmelse sikrer, at den selvstændige ikke stilles anderledes, end*

⁹⁶ Høringsskema s. 34

⁹⁷ L 200, bilag 15, 4. udkast til betænkning, nr. 2.

⁹⁸ SR Skat, Arne Larsen

⁹⁹ SR Skat, Arne Larsen

7. Problemstillinger med konsekvenser for selvstændige erhvervsdrivende

*hvis vedkommende havde drevet sin virksomhed i selskabsform.*¹⁰⁰ Dette betyder de facto, at lånet ikke anses for et lån skattemæssigt. I stedet skal det behandles som en overførsel af værdier fra selskabet til den fysiske person. Lånet skal således beskattes som enten løn eller udbytte. Hvis dette overføres til virksomhedsordningens system, vil der ske beskatning efter VSL § 10, som medfører, at der hæves af virksomhedens tidligere indtjening, og der er således ikke tale om beskatning af en fiktiv indkomst.¹⁰¹ Anses hævnningen af sikkerhedsstillelsen at skulle ske uden for hæverækkefølgen som personlig indkomst, vil det medføre en beskatning på op til 56,4 % for den selvstændige. Sammenlignet med LL § 16 E giver det ikke mening, såfremt formålet var at sidestille sikkerhedsstillelser med virksomhedens aktiver for privat gæld med konsekvenserne gældende for selskaber. Beskatning efter LL § 16 E, medfører en beskatning af sikkerhedsstillelsen som yderligere udbytte, altså en beskatning på 27 % eller 42 %. Anses sikkerhedsstillelsen som en hævning efter hæverækkefølgen, som ordlyden lægger op til, vil der ske beskatning af tidligere indtjening, hvorved der svares skat af forskellen på den betalte aconto skat og beskatning for personlig indkomst, således en beskatning på ca. 34,4 %, som stemmer bedre overens med LL § 16 E.

I SKM2015.745.SR er der afgivet et bindende svar fra den 24. november 2015. Heri tilsidesatte Skatterådet SKAT's praksis vedrørende beskatning af sikkerhedsstillelser. Dette begrundes med, at der ikke kan lovgives gennem lovbemærkninger, som blot er en forklaring af lovteksten. Skatterådet fandt, at der ikke var lovhjemmel til, at en beskatning af en privat låntagning i privatområdet, med sikkerhed stillet med virksomhedens aktiver, kan anses for at skulle tillægges til den personlige indkomst, da dette resulterer i en beskatning af fiktiv indkomst.¹⁰² Skatterådet er af den opfattelse, at sikkerhedsstillelsen skal beskattes som en hævning i hæverækkefølgen, som sker ved en hævning af tidligere opsparinger, eller, såfremt de ikke er dækkende, som en hævning fra indskudskontoen. Endvidere vurderede Skatterådet, at beskatning af en fiktiv indkomst er en alt for drastisk og afvigende beskatningsform sammenholdt med gældende lovbestemmelser i skattelovgivningen.¹⁰³

¹⁰⁰ Lovforslag L 200, s. 7

¹⁰¹ SKM2015.745.SR

¹⁰² SKM2015.745.SR

¹⁰³ SKM2015.745.SR – spørgsmål 8

7.4 Kaution

Der har ligeledes været stillet spørgsmålstejn ved, om en personlig kaution vil udløse beskatning. En personlig kaution indebærer, at der hæftes med hele den personlige formue, hvorfor alt, som indgår i virksomhedsordningen også går herunder.

Landbrug & Fødevarer foreslå, at kaution sidestilles med en kassekredit, hvorved der først sker beskatning når kautionen bliver aktuel.¹⁰⁴ Hertil svarede Skatteministeren, at en personlig kaution ikke er tilstrækkelig til at fastslå, hvorvidt der foreligger en sikkerhedsstillelse for gæld, som ikke indgår i virksomhedsordningen med aktiver, som indgår i virksomhedsordningen. Det vil således skulle baseres på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.¹⁰⁵

I spørgsmål 247 svares der ligeledes, at en personlig kaution, som udgangspunkt ikke i sig selv er nok til, at der er stillet sikkerhed med virksomhedens aktiver for gæld, som ikke indgår i virksomhedsordningen.¹⁰⁶ Endvidere har Skatterådet i SKM2015.528.SR udtrykt følgende:

”Skatterådet finder dog anledning til at præcisere, at kautionsstillelse i sig selv ikke medfører beskatning efter virksomhedsskattelovens § 10, stk. 6.”¹⁰⁷

I SKM2015.528.SR havde en selvstændigt erhvervsdrivende, som drev minkfarm, kautioneret for en kreditramme på 5 mio. kr., som skulle anvendes til driftsudgifter i en anden virksomhed. Den anden virksomhed var ligeledes ejet af den selvstændige. Skatterådet fandt, at der skulle ske beskatning af kautionen, idet det vurderedes, at kreditrammen oversteg den private formue, og långiver accepterede kautionen på baggrund af indestående i virksomhedsordningen.

8 OVERVEJELSER VED VALG AF VIRKSOMHEDSORDNINGEN

Ved opstart af virksomhed står selvstændige over for et stort valg, som får betydning for, hvordan virksomhedens overskud eller underskud skal behandles skattemæssigt. Den selvstændigt erhvervsdrivende skal forholde sig til flere forskellige beskatningsmuligheder. Der skal tages stilling til, om det er ønsket at drive erhvervsmæssig virksomhed efter reglerne i personskatteloven,

¹⁰⁴ L 200 - Høringsskema kommentar til Landbrug & Fødevarer.

¹⁰⁵ L 200 - Høringsskema kommentar til Landbrug & Fødevarer.

¹⁰⁶ L 200 – Spørgsmål 247

¹⁰⁷ SKM2015.528.SR

8. Overvejelser ved valg af virksomhedsordningen

virksomhedsskatteloven eller selskabsloven. Dette afsnit vil kigge nærmere på de forskellige beskatningsmuligheder, som selvstændigt erhvervsdrivende har, samt kigge på hvilke tilfælde de enkelte finder bedst anvendelse sammenlignet med virksomhedsordningen. Dette afsnit tjener det formål, at klargøre konsekvenser af lovændringen sammenlignet med andre beskatningsformer.

8.1 Hovedtræk ved forskellige beskatningsformer

Vælger den selvstændige, som driver erhvervmæssig virksomhed efter SKAT's vurdering, at anvende reglerne i personskatteloven, og dermed drive en personlig virksomhed, vil det medføre følgende. Personskatteloven regulerer, hvorledes personlig indkomst skal beskattes. Personlig indkomst indebærer alle de indkomster, som indgår i den skattepligtiges indkomst, som dog ikke omfatter kapitalindkomst, jf. PSL § 2. Den skattepligtige indkomst skal fordeles mellem personlig indkomst og kapitalindkomst. Endvidere siger §§ 4a og 4b, at hverken CFC-indkomst eller aktieindkomst skal medtages i den skattepligtige indkomst. Systematikken i PSL er, at renteudgifter fradrages i kapitalindkomsten, som er reguleret efter reglerne i PSL § 4, stk. 1 og 2. Den selvstændige vil som følge heraf blive fuldt beskattet af virksomhedens overskud, der kategoriseres som personlig indkomst, med en progressiv skattesats. Realiseres derimod et underskud i et indkomstår, kan det således modregnes i den selvstændiges anden indkomst, eksempelvis hvis den selvstændige har et lønmodtagerarbejde som supplement til sin virksomhed. Kan den anden indkomst ikke rumme underskuddet, fremføres dette til efterfølgende år eller overføres til samlevende ægtefælle.¹⁰⁸ Ægtefællen kan allerede i pågældende indkomstår anvende underskuddet til modregning i sin indkomst.

Anvendes derimod bestemmelserne i virksomhedsskatteloven, kan der vælges mellem to ordninger, virksomhedsordningen og kapitalafkastordningen. Virksomhedsordningen er gennemgået gennem afhandlingen og vil derfor kun kort opridses i sammenligningsøjemed.

Virksomhedsordningen er en overbygning af personskatteloven, som modsætningsvist giver fuld fradragsværdi af renteudgifter. Derudover sker der proportionalbeskatning af afkast af investering i egen virksomhed. Ydermere gives der mulighed for at opspare virksomhedens overskud for indkomståret, som skal beskattes med en foreløbig skat på 22 %. Der er dog indført ved lov nr. 922 af 16. september 2014 en række undtagelser, som begrænser muligheden for at opspare i virksomhedsordningen jf. afsnit 6.4.2. Opsparing af virksomhedens overskud sidestiller virksomhedsordningen med at drive virksomheden i selskabsform.

¹⁰⁸ Den juridiske vejledning 2016-1 A.2. Personlig indkomst

8. Overvejelser ved valg af virksomhedsordningen

Kapitalafkastordningen er en forsimplet udgave af virksomhedsordningen. I kapitalafkastordningen gives der ligeledes mulighed for at opspare virksomhedens overskud, dog kræves det ved anvendelse af kapitalafkastordningen, at såfremt overskuddet ønskes opsparet, skal det bindes på en konjunkturudligningskonto. Konjunkturudligningskonto er betegnelsen for en bunden konto i et pengeinstitut. Konjunkturudligningskontoen skal være tydeligt separeret, af hensyntagen til foreløbig beskatning af den indgående positive saldo i et indkomstår. Der må dog ikke indsættes mere end maksimalt 25 % af årets resultat på konjunkturudligningskontoen i et indkomstår. Dette svarer således til en opsparing på 25 % af virksomhedens overskud, hvorefter der skal svares virksomhedsskat.¹⁰⁹ Det resterende overskud, tilsvarende 75 % af årets resultat, skal således beskattes hos den selvstændigt erhvervsdrivende. Det er ikke et krav for den selvstændigt erhvervsdrivende, at virksomhedens økonomi og den private økonomi adskilles, som det ses ved anvendelse af virksomhedsordningen. Grundet det manglende krav for adskillelse af virksomhedens og den private økonomi kræves det, at konjunkturudligningskonto adskilles, således at den selvstændige ikke kan hæve fra denne uden at svare skat herfor. Har den selvstændige renteudgifter, kan kapitalafkastordningen være en fordel, da der gives fuld fradragsværdi af disse. Desuden beregnes der, som navnet antyder, et kapitalafkast, som opgøres ved indkomstårets begyndelse. Kapitalafkastgrundlaget udgøres, som udgangspunkt, af alle erhvervsmæssige aktiver. Det udregnede kapitalafkast tillægges herefter kapitalindkomst, mens det fratrækkes den personlige indkomst. Dette er en skattemæssig fordel, da kapitalindkomst beskattes med en lavere skattesats end den personlige indkomst.

Et fælles træk ved ovenstående beskatningsformer er, at virksomheden ikke er et selvstændigt skattesubjekt, hvorfor beskatningen sker hos selvstændigt erhvervsdrivende.

Kapitalselskaber er selvstændige skattesubjektet og derfor sker beskatningen af selskabets overskud hos selskabet selv. Aflønning i kapitalselskaber sker ved, at den selvstændige modtager løn fra virksomheden, som indgår i den personlige indkomst. Endvidere kan der ske udlodning af udbytte til ejeren af selskabet, som beskattes med 27 % af de første 50.600 kr. Beløb derudover beskattes med 42 %.¹¹⁰ Dette beløb er imidlertid dobbelt, såfremt den selvstændige er gift.

¹⁰⁹ VSL § 22 b, stk. 1 og 2.

¹¹⁰ Revisormanualen s. 136.

8. Overvejelser ved valg af virksomhedsordningen

8.2 Skatteberegning for forskellige virksomhedsformer

Herunder foretages gennemgang af skatteberegning for en fiktiv virksomhed. Det vil her undersøges, hvilke forskelle, der er ved beskatning i de forskellige virksomhedsformer. Det forudsættes, at resultat før renter er på 2 millioner kr. Ydermere antages det, at der er renteindtægter og renteudgifter på henholdsvis 7.000 kr. og 30.000 kr. Den selvstændige, der foretages beregninger ud fra, har hjemsted i Københavns kommune, hvorfor kommuneskatten og kirkeskatten er fastsat herefter, på henholdsvis 23,80 % og 0,80 % (2016). De resterende skattesatser reguleres ikke efter hjemsted, hvorfor de er som følger. Arbejdsmarkedsbidrag på 8 %, bundskat på 9,08 %, sundhedsbidrag på 3 % (2016). Ydermere forudsættes det, at den selvstændigt erhvervsdrivende er ugift.

8.2.1 Personskatteloven

PERSONLIG INDKOMST (PERSONSKATTELOVEN)		
Resultat før renter		2.000.000
Am-bidrag	8%	- 160.000
		1.840.000
Kapitalindkomst		
Renteindtægter		7.000
Renteudgifter		- 30.000
		- 23.000
Ligningsmæssige fradrag		
Maksimalt beskæftigelsesfradrag		- 28.000
Skattepligtig indkomst		1.789.000
Personfradrag		- 44.000
		1.745.000

Tabel 9 – Opgørelse af den skattepligtige indkomst. Kilde: Egen tilvirkning

Skatteberegning		
Am-bidrag	8%	160.000
Bundskat	9,08%	163.077
Kommuneskat	23,80%	415.310
Sundhedsbidrag	3%	52.350
Kirkeskat	0,80%	13.960
Topskat	15%	205.905
Indkomstskat til betaling		1.010.602

Tabel 10 - Skatteberegning efter reglerne i PSL. Kilde: Egen tilvirkning

8. Overvejelser ved valg af virksomhedsordningen

Vælger den selvstændigt erhvervsdrivende at lade sig beskatte efter reglerne i PSL, betyder det, at hele overskuddet fra den selvstændiges virksomhed kommer til beskatning, dog med fradrag for de almindelige fradrag som beskæftigelsesfradrag og personfradraget, som er reguleret efter KSL § 5 b, stk. 2. Arbejdsmarkedsbidrag beregnes af bidragsgrundlaget. I dette tilfælde vil det være de 2 mio. kr., som er eksklusiv fradrag.¹¹¹ Til at beregne bundskatten anvendes den personlige indkomst, som er beregningsgrundlag med fradrag for personfradrag, samt positiv kapitalindkomst.¹¹² I dette eksempel medregnes kapitalindkomsten ikke, da denne er negativ. Kommuneskat, sundhedsbidrag og kirkeskat beregnes alle ud fra den skattepligtige indkomst fratrukket personfradraget.¹¹³ Topskatten beregnes som 15 % af den del af den personlige indkomst, som overstiger topskattegrænsen på 467.300 kr. i 2016. Topskattegrænsen reguleres årligt. Når de forskellige skatter lægges sammen resulterer det i en indkomstskat til betaling på 1.008.513 kr.

8.2.2 Kapitalafkastordningen

Til skatteberegning efter kapitalafkastordningen skal bruges et kapitalafkastgrundlag, som er fastsat til 2,8 mio. kr. (fiktivt). Da der anvendes kapitalafkastsatsen for 2015 på 1 %, fås et kapitalafkast på 28.000 kr. Der er forskellige regler for anvendelse af kapitalafkast. Det beregnede kapitalafkast kan eksempelvis falde under maksimeringsreglen, hvor ikke hele kapitalafkastet må anvendes. Kapitalafkastet må ikke overstige den største numeriske værdi af enten den positive personlige nettoindkomst eller den negative nettokapitalindkomst. Overstiger kapitalafkastet en af disse to, vil det beregnede kapitalafkast blive begrænset med den del, som overstiger.

Maksimeringsreglen	
Beregnet kapitalafkast	28.000
Nettokapitalindkomst	- 23.000
Årets overskud	2.000.000
Kapitalafkast	28.000

Tabel 11 - Maksimeringsreglen. Kilde: Egen tilvirkning

I eksemplet vil kapitalafkastet ikke blive begrænset af maksimeringsreglen, på trods af at den overstiger den negative nettokapitalindkomst. Idet den ikke overstiger den positive personlige indkomst, som er den

¹¹¹ Den juridiske vejledning 2016-1 A.2.2 Arbejdsmarkedsbidrag

¹¹² PSL §§ 5, nr. 1 og § 6

¹¹³ PSL

8. Overvejelser ved valg af virksomhedsordningen

største talmæssige værdi, begrænses kapitalafkastet ikke. Til skatteberegning anvendes således et kapitalafkast på 28.000 kr. Det forudsættes, at der i eksemplet ikke indbetales til en konjunkturudligningskonto, og hele årets overskud hæves til beskatning hos den selvstændigt erhvervsdrivende.

KAPITALAFKASTORDNING		
Resultat før renter		2.000.000
Kapitalafkast		- 28.000
Personlig indkomst		1.972.000
Am-bidrag	8%	- 157.760
		1.814.240
Kapitalindkomst		
Kapitalafkast		28.000
Renteindtægter		7.000
Renteudgifter		- 30.000
		5.000
Ligningsmæssige fradrag		
Maksimalt beskæftigelsesfradrag		- 28.000
Skattepligtig indkomst		1.791.240
Personfradrag		- 44.000
		1.747.240
Skatteberegning		
Am-bidrag	8%	157.760
Bundskat	9,08%	161.192
Kommuneskat	23,80%	415.843
Sundhedsbidrag	3%	52.417
Kirkeskat	0,80%	13.978
Topskat	15%	202.041
Indkomstskat til betaling		1.003.231

Tabel 12 - Skatteberegning efter KAO. Kilde: Egen tilvirkning

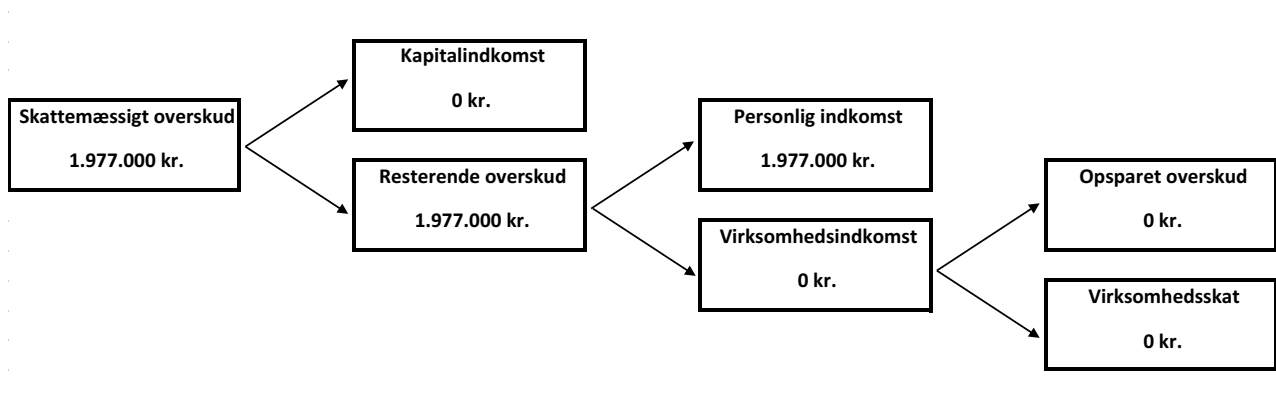
Skatterne beregnes på samme måde som ved indkomstopgørelsen under PSL. Til forskel er dog, at der skal beregnes et kapitalafkast. Der bliver således flyttet indkomst til kapitalindkomst fra den personlige indkomst. Dette er attraktivt, da skatteprocenten for kapitalindkomst er lavere end for den personlige indkomst. Uden indskud på en konjunkturudligningskonto vil den selvstændigt erhvervsdrivende få en indkomstskat til betaling på 1.003.231 kr. Det er således en besparelse på ca. 5.000 kr. sammenlignet med beskatning efter PSL. Det skyldes muligheden for at anvende et beregnet kapitalafkast, som beregnes som en procentdel af virksomhedens aktiver. Det er i kapitalafkastordningen muligt at opspare 25 % af årets

8. Overvejelser ved valg af virksomhedsordningen

overskud til en foreløbig beskatning. Den reelle virkning af dette er en forskydning af skatten, da det opsparede overskud i stedet beskattes, når det hæves af den selvstændige.

8.2.3 Virksomhedsordningen med privat gæld

Herunder forudsættes det, at den selvstændigt erhvervsdrivende har medtaget privat gæld i virksomhedsordningen efter lovændringens ikrafttrædelsen. Den private gæld har forårsaget, at indskudskontoen er blevet negativ. Det begrænser således den selvstændiges mulighed for at opspare af årets overskud, hvorfor hele overskuddet skal anses som hævet og dermed kommer til beskatning hos den selvstændige. Endvidere begrænser muligheden for at beregne et kapitalafkast, idet saldoen på indskudskontoen er negativ, jf. afsnit 6.3, som i stedet resulterer i, at der skal beregnes rentekorrektion. Herunder ses overskudsdisponeringen for den selvstændigt erhvervsdrivende.

Figur 7 - Overskudsdisponering med privat gæld. Kilde: Egen tilvirkning

Overskudsdisponeringen anvendes til at finde frem til den personlige indkomst, som skal bruges til skatteberegningen. Rentekorrektionssatsen for 2015 anvendes, hvilken er på 4 %. Rentekorrektionssatsen er efter lovændringen 3 % højere end kapitalafkastsatsen. Det forudsættes, at rentekorrektionsgrundlaget er uændret for primo og ultimo, hvor den er på – 1,2 mio. kr., det vil sige den negative indskudskonto. Den beregnede rentekorrektion udgør 4 % af dette beløb, hvilket svarer til 48.000 kr.

8. Overvejelser ved valg af virksomhedsordningen

VIRKSOMHEDSORDNINGEN (M. PRIVAT GÆLD)		
Indskudskonto		- 1.200.000
Personlig indkomst		1.977.000
Am-bidrag	8%	- 158.160
Rentekorrektion	4%	48.000
Am-bidrag af rentekorrektion		- 3.840
		1.863.000
Kapitalindkomst		
Rentekorrektion		- 48.000
		- 48.000
Ligningsmæssige fradrag		
Maksimalt beskæftigelsesfradrag		- 28.000
Skattepligtig indkomst		1.787.000
Personfradrag		- 44.000
		1.743.000
Skatteberegning		
Am-bidrag	8%	162.000
Bundskat	9,08%	165.165
Kommuneskat	23,80%	414.834
Sundhedsbidrag	3%	52.290
Kirkeskat	0,80%	13.944
Topskat	15%	209.355
Indkomstskat til betaling		1.017.588

Tabel 13 - Skatteberegning efter VSO med privat gæld. Kilde: Egen tilvirkning

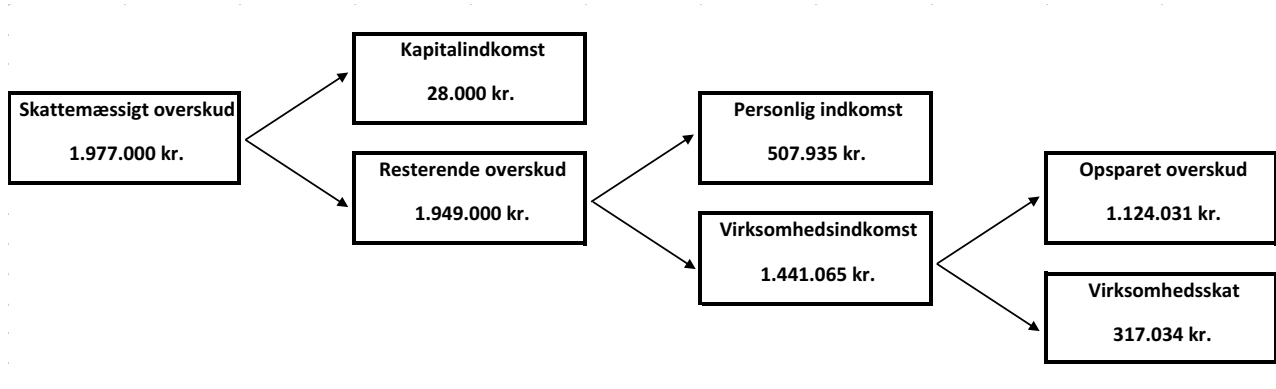
Det ses i ovenstående skatteberegning, at rentekorrektionen kun påvirker arbejdsmarkedsgrundlaget, og den påvirker således ikke den personlige indkomst. Til forskel fra de ovenstående beskatningsformer fradrages renteudgifter i virksomhedsordningen ved beregning af virksomhedens skattepligtige indkomst. I virksomhedsordningen er der således fuld skattemæssig værdi for renteudgifter, som derved kan nedbringe den personlige indkomst.¹¹⁴ Rentekorrektionen ændrer fordelingen mellem personlig indkomst og kapitalindkomst, jf. Den juridiske vejledning C.C.5.2.11. Anvender den selvstændigt erhvervsdrivende virksomhedsordningen, hvor vedkommende har indskudt privat gæld, med det resultat til følge at indskudskontoen er blevet negativ, vil det udløse en indkomstskat til betaling på 1.017.588 kr.

¹¹⁴ VSL § 6, stk. 1

8. Overvejelser ved valg af virksomhedsordningen

8.2.4 Virksomhedsordningen med optimering

Ligesom i afsnit 8.2.2 om kapitalafkastordningen er kapitalafkastet beregnet til 28.000 kr. udregnet som en 1 % af det forudsatte kapitalafkastgrundlag. I dette eksempel hæver den selvstændige et beløb tilsvarende grænsen for topskat, således der ikke skal betales topskat af årets hævning. Årets hævninger udgøres af kapitalindkomst, personlig indkomst og virksomhedsskat, hvorfor den selvstændigt erhvervsdrivende hæver 852.969 kr.

Figur 8 - Overskudsdisponering med optimering. Kilde: Egen tilvirkning.

Fra ovenstående overskudsdisponering kan der foretages en skatteberegning for den personlige indkomst, som ser således ud:

Virksomhedsordningen med optimering		
Personlig indkomst		507.935
Am-bidrag	8%	- 40.635
		467.300
Kapitalindkomst		
Kapitalafkast		28.000
		28.000
Ligningsmæssige fradrag		
Maksimalt beskæftigelsesfradrag		- 28.000
Skattepligtig indkomst		467.300
Personfradrag		- 44.000
		423.300

Tabel 14 – Opgørelse af skattepligtig indkomst. Kilde: Egen tilvirkning

8. Overvejelser ved valg af virksomhedsordningen

Skatteberegning		
Am-bidrag	8%	40.635
Bundskat	9,08%	40.978
Kommuneskat	23,80%	100.745
Sundhedsbidrag	3%	12.699
Kirkeskat	0,80%	3.386
Topskat	15%	0
Indkomstskat til betaling		198.444

Tabel 15 - Skatteberegning for VSO med optimering. Kilde: Egen tilvirkning.

Det kan ses i tabellen, at den selvstændigt erhvervsdrivende opnår en indkomstskat til betaling på 198.444 kr. Der er som nævnt oven for tabellen optimeret til topskattegrænsen, hvorved der kommer 507.935 kr. til beskatning som personlig indkomst. Det er imidlertid ikke sikkert, at den selvstændige har hævet dette beløb i årets løb, hvorved det hensættes til senere hævning, hvorefter det kan hæves skattefrit, da det allerede er beskattet. Det er væsentlig lavere end de ovenstående eksempler, hvilket skyldes, at der er sket opsparing af en del af overskuddet. Virkningen af dette er en forskydning af skatten, da den selvstændige stadig vil blive beskattet, når det opsparede overskud hæves. Der kigges derfor også på den udskudte skat.

Udskudt skat af virksomhedsindkomst		
Virksomhedsindkomst		1.441.065
Am-bidrag	8%	- 115.285
		1.325.780
Indkomstskat*	51,68%	685.163
Virksomhedsskat	22%	317.034
Udskudt skat		483.414

Tabel 16 - Udskudt skat ved anvendelse af VSO. Kilde: Egen tilvirkning.

Ved opsparing af virksomhedens overskud opstår en latent skat, hvilket er den skat, den selvstændige vil skulle betale, såfremt overskuddet hæves fra virksomhedsordningen. I det ovenstående eksempel forudsættes det, at den selvstændige hæver hele virksomhedens overskud, idet den latente skat udregnes på baggrund af et øjebliksbillede, hvor overskuddet bliver hævet i det pågældende indkomstår. Der bliver beregnet arbejdsmarkedsbidrag af virksomhedsindkomsten. Herefter beregnes der indkomstskat af virksomhedsindkomsten fratrasket arbejdsmarkedsbidraget. Sammenlægges den udskudte skat, virksomhedsskatten og indkomstskatten fremkommer en samlet skat på 998.892 kr. Da der er sket optimering til topskattegrænsen i den personlige indkomst, vil der skulle svares topskat, hvis det resterende overskuddet hæves. Den latente skat udgøres derfor af arbejdsmarkedsbidraget og indkomstskatten, som

8. Overvejelser ved valg af virksomhedsordningen

er på 483.414 kr. Den latente skat er ikke nødvendigvis retvisende, idet der i kommende indkomstår kan foretages optimering til topskattegrænsen.

8.2.5 Kapitalselskabsform

Vælger den selvstændigt erhvervsdrivende at drive virksomhed i selskabsform, vil der være tale om to selvstændige skattesubjekter, nemlig selskabet og den selvstændige selv. Den skattepligtige indkomst skal derfor ikke opgøres efter den personlige indkomst, men derimod ud fra virksomhedsindkomsten. Det forstås sådan, at den personlige indkomst udgøres af lønnen og aktieindkomsten, mens virksomhedens overskud indgår i virksomhedens skattepligtige indkomst. Ligesom i de ovenstående eksempler forudsættes det, at der er et overskud i virksomheden på 2 mio. kr.

Overskudsdisponering		
Skattepligtig indkomst før løn		2.000.000
Løn		- 507.935
Skattepligtig indkomst		1.492.065
Selskabsskat	22%	- 328.254
Årets resultat efter løn og skat		1.163.811
Overskudsdisponering		
Foreslået udbytte		50.600
Overført overskud		1.113.211
I alt		1.163.811

Tabel 17 - Overskudsdisponering for kapitalselskab. Kilde: Egen tilvirkning

Den selvstændige ønsker at optimere sin skattebetaling, hvorfor der udbetales løn svarende til topskattegrænsen, så der ikke skal svares topskat af lønnen. Endvidere udloddes der udbytte svarende til topgrænsen for lav udbyttebeskatning. Efter disse to udbetalinger overføres det resterende overskud til egenkapitalen, hvorfra det senere kan anvendes til udbetaling af udbytte. Det overførte resultat beskattes, ligesom i virksomhedsordningen med en foreløbig skat på 22 %. Der er udbetalt 507.935 kr. i årets løb, som svarer til topskattegrænsen før arbejdsmarkedsbidrag. Der udbetales ligeledes 50.600 kr. i udbytte, da det er beløbsgrænsen for udbytte, der kan udloddes til en beskatning på 27 %. Alt herover vil blive beskattet med 42 %. Fra dette kan der udregnes skat af den personlige indkomst.

8. Overvejelser ved valg af virksomhedsordningen

Personlig indkomst		
Personlig indkomst		507.935
Am-bidrag	8%	- 40.635
		467.300
Ligningsmæssige fradrag		
Maksimalt beskæftigelsesfradrag	-	28.000
Skattepligtig indkomst		439.300
Personfradrag	-	44.000
		395.300
Skatteberegning		
Am-bidrag	8%	40.635
Bundskat	9,08%	38.436
Kommuneskat	23,80%	94.081
Sundhedsbidrag	3%	11.859
Kirkeskat	0,80%	3.162
Topskat	15%	0
Indkomstskat til betaling		188.173

Tabel 18 - Skatteberegning af personlig indkomst. Kilde: Egen tilvirkning

Af den personlige indkomst skal der svares 188.173 kr. i skat, jf. ovenstående tabel. Der skal yderligere svares skat af udbyttet, samt der skal svares foreløbig skat af overskuddet. Den samlede skattebetaling er derfor, som vist i nedenstående tabel, på 530.090 kr. i skat. Skattebetalingen ville have været 15 % højere for både den personlige indkomst og udbyttet, såfremt der var udbetalt udover grænserne.

Samlet skattebetaling		
Indkomstskat		188.173
Aktieindkomst	27%	13.662
Virksomhedsskat	22%	328.254
Samlet skattebetaling		530.090

Tabel 19 - Samlet skattebetaling i selskab. Kilde: Egen tilvirkning.

8.3 Sammenligning af skatteberegning

Herunder vil der foretages en sammenligning af de forskellige beskatningsformer for at vise hvordan virksomhedsordningen adskiller sig fra de andre beskatningsformer. Figuren nedenfor er en opsummering af de skatteberegningerne, som er fremkommet efter beregningerne tidligere i dette kapitel. Den effektive

8. Overvejelser ved valg af virksomhedsordningen

skatteprocent er vist for henholdsvis indkomstskat i alt og for den indkomstskat, som er til betaling. Den effektive skatteprocent for den enkelte skatteberegning, er beregnet for bedre at kunne vise forskellene i, hvad der reelt betales i skat. Den effektive skatteprocent beregnes som skat divideret med årets resultat før skat.

	PSL	KAO	VSO med privat gæld	VSO med optimering	Kapitalselskab
Indkomstskat til betaling	1.010.602	1.003.231	1.017.588	515.478	530.090
Udskudt skat	-	-	-	483.414	-
Indkomst skat i alt	1.010.602	1.003.231	1.017.588	998.892	530.090
Effektiv skatteprocent	51,12%	50,75%	51,47%	50,53%	
Indkomstskat til betaling	1.010.601,80	1.003.231,03	1.017.588,20	515.478,09	530.089,64
Effektiv skatteprocent	51,12%	50,75%	51,47%	26,07%	26,81%

Tabel 20 - Sammenligning af skatteberegninger. Kilde: Egen tilvirkning.

Herunder vil nogle af forskellene mellem de enkelte beskatningsformer blive sammenlignet med virksomhedsordningen, og det vil blive belyst, hvornår de enkelte virksomhedsformer er mest attraktive i forhold til virksomhedsordningen. Ydermere kigges der på, hvilke overvejelser, som bør indgå ved valg af virksomhedsordningen.

8.3.1 Personskatteloven

Det fremgår af sammenligningstabellen, at beskatning efter PSL medfører den højeste effektive skatteprocent, hvis der ses bort fra den effektive skatteprocent for virksomhedsordningen med privat gæld. Det skyldes, at der i PSL, på trods af negativ kapitalindkomst, ikke er særlig høj fradragsværdi herfor, sammenlignet med både kapitalafkast- og virksomhedsordningen. Kapitalindkomsten medregnes kun ved opgørelsen af kommuneskat, sundhedsbidrag og kirkeskat.¹¹⁵ Ved anvendelse af PSL kan der ikke opgøres et kapitalafkast, som ved kapitalafkast- og virksomhedsordningen. Kapitalafkastet nedsætter den personlige indkomst, og tilgår kapitalindkomsten, som der betales en lavere skat af. Der er heller ikke ved anvendelse af PSL mulighed for at opspare virksomhedens overskud. Det bevirker, at hele virksomhedens overskud kommer til fuld beskatning hos den selvstændige.

Er overskuddet i den selvstændiges virksomhed begrænset, vil der med fordel kunne vælges beskatning efter reglerne i PSL, da det ikke vil være nødvendigt at skulle optimere til topskattegrænsen og der højst

¹¹⁵ PSL § 8.

8. Overvejelser ved valg af virksomhedsordningen

sandsynligt ikke er et overskud, der skal opspares. Såfremt der heller ikke er renter, vil PSL ligeledes være et godt alternativ til virksomhedsordningen. Endvidere er reglerne i PSL mindre komplicerede og mindre administrativt tunge sammenlignet med virksomhedsordningen.

8.3.2 Kapitalafkastordningen

Der kan ligesom i virksomhedsordningen ske opsparring af virksomhedens overskud, dog kun op til 25 % heraf. Det kan være med til at optimere den selvstændiges skattebetaling, idet den selvstændigt erhvervsdrivende kan foretage hævninger, således at topskattegrænsen ikke overskrides. Det kræver imidlertid, at overskuddet ikke er for stort, da der som nævnt højst må opspares 25 %. Derudover kan opsparringen være med til at udligne svingende indkomster. Ydermere til optimering af skattebetaling.

Kapitalafkastordningen er en forenklet version af virksomhedsordningen, hvor der stadig gives mulighed for at beregne et kapitalafkast ud fra udelukkende erhvervsmæssigt anvendte aktiver, som er en fordel, da dette nedbringer den personlige indkomst. Kapitalafkastordningen er et godt alternativ, såfremt der ikke er alt for mange renter, da de udligner kapitalafkastet. En anden fordel ved KAO er, at den er mindre administrativ tung end virksomhedsordningen.

Foreligger der derimod et stort overskud, er det en ulempe at anvende kapitalafkastordningen, da det som nævnt ovenfor kun er muligt at opspare 25 % af overskuddet. Har virksomheden et stort overskud vil den selvstændigt erhvervsdrivende alligevel komme til at betale topskat. I dette tilfælde vil virksomhedsordningen være et bedre alternativ, hvis den selvstændigt erhvervsdrivende ikke falder under de tidligere beskrevne faldgrupper i afsnit 6.

8.3.3 Virksomhedsordningen

De to eksempler med skatteberegninger ud fra virksomhedsordningen har både den højeste og laveste effektive skatteprocent af eksemplerne på henholdsvis 51,47 % og 50,53 %, hvor der drives virksomhed i personligt regi. Herunder gennemgås eksemplet, hvor der er negativ indskudskonto og eksemplet, hvor alle regler i virksomhedsordningen er fulgt.

8.3.3.1 Virksomhedsordningen med privat gæld

Efter lovændringen er det ikke længere muligt at opspare virksomhedens overskud i virksomhedsordningen, når saldoen på indskudskontoen er negativ. I eksemplet skyldes den negative indskudskonto, at der ved

8. Overvejelser ved valg af virksomhedsordningen

indtræden i virksomhedsordningen er indskudt privat gæld. Konsekvensen heraf er, at hele virksomhedens overskud skal beskattes uden mulighed for opsparing. Da virksomhedens indskudskontoen er negativ medfører dette rentekorrektion. Grundet den negative indskudskonto bliver der beregnet et rentekorrigeringsbeløb, som tillægges den personlige indkomst og fratrækkes i kapitalindkomsten. Herved forhøjes skattebetalingen grundet ovenstående rentekorrektion. Skattebetalingen bliver højere, som konsekvens af at der ikke kan opspares af virksomhedens overskud, som bevirker, at topskattegrænsen overskrides.

Det er ikke kun ved negativ indskudskonto, at der sker begrænsninger i opsparingsmulighederne, som også er behandlet gennem afhandlingen. Opsparingsmuligheden begrænses ligeledes, når der er foretaget sikkerhedsstillelser, med aktiver fra virksomhedsordningen, for privat gæld ikke vedrørende virksomheden. Efter lovændringen findes det ikke ligeså attraktivt at anvende virksomhedsordningen, såfremt der er indskudt privat gæld eller der er foretaget sikkerhedsstillelser for privat gæld, da dette vil have ufordelagtige konsekvenser for den selvstændigt erhvervsdrivende. Dette ses tydeligt af beregningseksemplet, hvor dette scenarie har den højeste effektive skatteprocent. I disse tilfælde vil det være mere attraktivt at anvende kapitalafkastordningen, da kapitalafkastgrundlaget er baseret på virksomhedens aktiver og tager således ikke højde for gældsposter.

8.3.3.2 Virksomhedsordningen efter reglerne

Har en selvstændigt erhvervsdrivende ingen private gældsforpligtelser, som kan have en indvirkning på indskudskontoen og derved gøre den negativ eller nogle sikkerhedsstillelser med virksomhedens aktiver for privat gæld, vil det være attraktivt at anvende virksomhedsordningen. Det kan ligeledes udledes fra skatteberegningerne, hvor den effektive skatteprocent er den laveste af eksemplerne, hvor virksomheden drives i privat regi. Opfyldes reglerne i virksomhedsordningen, vil den selvstændige ikke være påvirket af lovændringen og have mulighed for at kunne optimere til topskattegrænsen samt opspare virksomhedens overskud. I dette eksempel udnyttes virksomhedsordningen fuldt ud og alle fordelene ved ordningen udnyttes.

8.3.4 Kapitalselskab

Kapitalselskabsformen er medtaget for at vise, at denne virksomhedsform er et alternativ til virksomhedsordningen. Der vil således udelukkende kigges på denne form i sammenligningsøjemed. Virksomhedsordningen er udarbejdet som en "efterligning" af selskabsformens beskatning, for at give

8. Overvejelser ved valg af virksomhedsordningen

selvstændigt erhvervsdrivende nogle af de samme fordele, som hvis de havde drevet deres virksomhed i selskabsform.

Kigges der på skatteberegningerne, kan det ses, at de er rimelig sammenlignelige. Virksomhedsordningen tillader opsparing af overskud i stil med selskabsform. Ved opstart af en virksomhed kan likviditeten være stram, samt det er forventeligt de første år, at virksomheden realisere et underskud. Drives virksomheden i selskabsform, vil et underskud kun kunne anvendes til modregning i fremtidigt generede overskud i selskabet. Anvendes derimod virksomhedsordningen, kan virksomhedens underskud fradrages i anden indkomst. Anden indkomst kan den selvstændige have fra, for eksempel lønmodtagerjob ved siden af sin virksomhed. Alternativt kan der også modregnes i en eventuel ægtefælles indkomst. Dermed er underskuddet ikke kildeartsbegrænset. Dog kræver det, at der ikke er nogle opsparede overskud eller positiv nettokapitalindkomst, da et underskud skal modregnes heri, før det kan anvendes på anden indkomst, når der drives virksomhed efter virksomhedsordningen. I opstartsfasen kan det være en fordel at drive virksomheden i virksomhedsordningen, da det er muligt at udnytte et eventuelt underskud, og først omdanne til selskabsform, når virksomheden er profitabel.

Det kan udledes, at virksomhedsordningen i sin oprindelig form er en særdeles attraktiv beskatningsform, da den netop giver en del muligheder, som ellers kun fås i selskabsform. Er virksomhedsordningen derimod anvendt utilsigtet, kan det have store skattemæssige konsekvenser for den selvstændigt erhvervsdrivende. Det vil være relevant at overveje, hvor store konsekvenser det vil medføre, at fortsætte i virksomhedsordningen.

8.4 Overvejelser ved valg virksomhedsordningen

Efter lov nr. 922 af 16. september 2014 er det vigtigt for selvstændigt erhvervsdrivende at overveje, hvilke konsekvenser diverse dispositioner kan have for dem og deres virksomhed, såfremt de vælger at blive beskattet efter reglerne i virksomhedsordningen eller fortsat anvende virksomhedsordningen.

Det vil være relevant at undersøge, hvorvidt der er sikkerhedsstillelser med virksomhedens aktiver for gæld, som ikke er erhvervsmæssig. Er der det skal det overvejes, om virksomhedsordningen vil være at foretrække, da denne disposition vil begrænse opsparingsmulighederne i virksomhedsordningen. Hvis den selvstændigt erhvervsdrivende anvender virksomhedsordningen, skal det ligeledes vurderes, om sikkerhedsstillelsen kan være afviklet inden den 1. januar 2018, da der ellers vil ske begrænsning af opsparingsmuligheden, samt opsparede overskud i perioden fra lovændringens ikrafttrædelse til 1. januar

2018 vil skulle beskattes. Hvis der forelå en sikkerhedsstillelse ved lovændringens ikrafttrædelses dato, som ikke vurderes at kunne afhændes inden skæringsdato, skal det tillige overvejes, om der skal opspares i den foregående periode.

Det skal overvejes ved beskatning efter virksomhedsordningen, hvis der foreligger en negativ indskudskonto, om det vil være en fordel enten at virksomhedsomdanne, eller lade sig udtræde af virksomhedsordningen. Da der ved negativ indskudskonto begrænses i opsparingsmuligheden i virksomhedsordningen.

Det bør overvejes, om indtræden i virksomhedsordningen skal udskydes til en eventuel negativ indskudskonto kan gøres positiv eller en ulovlig sikkerhedsstillelse er afviklet.

9 KONKLUSION

Der er gennem afhandlingen set på, hvilke skattemæssige konsekvenser lov nr. 922 af 16. september 2014 har medført for selvstændigt erhvervsdrivende. Og hvorvidt denne beskatningsform fortsat er en attraktivt beskatningsform.

Som følge af lovændringen, vil en negativ indskudskonto fremover have den konsekvens, at der begrænses i muligheden for at opspare i virksomhedsordningen. Uanset, hvordan den negative indskudskonto er fremkommet. Der kan således først ske opsparing af virksomhedens overskud i det indkomstår indskudskontoen er positiv både primo og ultimo indkomståret. Dette gælder fra og med den 11. juni 2014.

Konsekvensen af en negativ indskudskonto vil være, at hele virksomhedens overskud enten skal hæves til endelig beskatning, eller hensættes til senere hævning, hvorved der også vil ske endelig beskatning. Gøres dette ikke, vil overskuddet tvangsmæssigt tilgå indskudskontoen. Denne regel er indført for at undgå, at selvstændigt erhvervsdrivende udnytter virksomhedsordningen utilsigtet, ved at indskyde privat gæld, og derved opnå fordele heraf.

Virksomhedsordningen er oprindeligt oprettet for at give selvstændigt erhvervsdrivende muligheder sammenlignelige med reglerne for selskaber. Dette er ligeledes grunden til, at der i VSL er indsat regler for beskatning af sikkerhedsstillelser for ikke erhvervsmæssig gæld, med aktiver, som indgår i virksomhedsordningen.

9. Konklusion

Konsekvensen af at have stillet sikkerhed med virksomhedens aktiver for gældsposter, som ikke vedrører virksomheden er fra og med den 11. juni 2014, at den mindste værdi af enten størrelsen på sikkerhedsstillelsen eller kursværdien af gælden, anses som overført til den selvstændigt erhvervsdrivende.

Der har været stor uenighed om, hvorledes beskatning af sikkerhedsstillelser skulle foregå. Indtil efteråret 2015 var det praksis, at beskatning skete uden om hæverækkefølgen, på baggrund af en kommentar fra Skatteministeren i forarbejderne til lovforslag L 200. Dette fandt sted ved at tillægge beløbet til både virksomhedens overskud, samt den personlige indkomst, hvorved den selvstændigt erhvervsdrivende teoretisk set blev beskattet af en fiktiv indtjening, som medførte dobbeltbeskatning. Dette skabte debat, idet der blev argumenteret for, at der ikke fandtes hjemmel i loven til en sådan beskatning. Denne praksis blev senere underkendt af Skatterådet, hvorfor beskatning af sikkerhedsstillelser fremover vil ske i overensstemmelse med hæverækkefølgen, der må anses at være mere i tråd med den øvrige systematik i virksomhedsordningen.

Det er imidlertid ikke alle tilfælde, som falder under denne nye bestemmelse, da der ved lovændringen ligeledes blev indsat tre undtagelser.

Er der stillet sikkerhed med virksomhedens aktiver, for gæld uden for virksomhedsordningen, som led i en almindelig forretningsmæssig disposition, vil det ikke medføre beskatning. En forretningsmæssig disposition er ifølge lovforarbejderne, foreligger mellem den selvstændigt erhvervsdrivende og tredje mand. Dispositionen skal foregå på armslængde vilkår, det vil sige, at sikkerhedsstillelsen den selvstændigt erhvervsdrivende påtager sig skal svare til modydelsen fra tredje mand. Afgørelsen vil altid bero på en konkret vurdering, hvorfor det må konkluderes, at der ikke her kan ske sikkerhedsstillelse for selvstændiges egen gæld.

Anden undtagelse er, at der ikke sker beskatning af sikkerhedsstillelser, som er for blandet benyttede ejendomme. Det vil sige en ejendom, der tjener som bolig for den selvstændigt erhvervsdrivende samt som driftssted for virksomheden. Dette er imidlertid kun gældende, såfremt gælden ikke overstiger ejendomsværdien af den del af ejendommen, der tjener som bolig for den selvstændige. Er det ikke tilfældet vil konsekvensen være, at der skal ske beskatning af forskellen mellem disse to.

9. Konklusion

Der er ligeledes indsat en undtagelse, som fritager sikkerhedsstillelser, der erstatter sikkerhedsstillelser som er etableret før den 11. juni 2014. Den erstattende sikkerhedsstillelse må dog ikke overstige den beløbsmæssige værdi af den oprindelige stillede sikkerhed. Såfremt den erstattende sikkerhedsstillelse overstiger, vil det overstigende beløb skulle beskattes.

Sikkerhedsstillelser, som er etableret før den 11. juni 2014, og ikke omfattet af bagatelgrænsen, skal være udfaset inden den 1. januar 2018, det gælder ligeledes for erstattende sikkerhedsstillelser. Er det ikke sket, vil det have den konsekvens, at opsparingsmuligheden frafalder pr. den 1. januar 2018. Desuden vil opsparede overskud fra perioden, løbende fra den 11. juni 2014 - den 31. december 2017, skulle beskattes hos den selvstændigt erhvervsdrivende.

Ved lovændringen er der indført en rentekorrektionssats. Rentekorrektionssatsen er 3 % højere end kapitalafkastsatsen, hvilket skal medvirke til, at det ikke længere er attraktivt at indskyde privat gæld. På trods af, at der i enkelte tilfælde stadig kan opnås en skattemæssig fordel. Den er dog sværere at opnå.

Samtidig er der indført en bagatelgrænse, som er gældende for både negativ indskudskonto og sikkerhedsstillelser for gæld uden for virksomhedsordningen. For at være omfattet bagatelgrænsen må den numeriske værdi af en eventuel negativ indskudskonto med tillæg af en ulovlig sikkerhedsstillelse, som er etableret før den 11. juni 2014, ikke overstige 500.000 kr. Alle reguleringer, som enten forøger den negative saldo på indskudskonto eller størrelsen af sikkerhedsstillelsen, vil ophæve bagatelgrænsen. Uanset om grænsen på 500.000 kr. overskrides eller ej. Ophør af bagatelgrænsen vil medføre en begrænsning i muligheden for at foretage opsparring af virksomhedens overskud.

Lovændringen har medført nogle problematiske tilfælde, hvor det kan være svært at disponere korrekt i forhold til loven. Blandt andet ved flydende sikkerhedsstillelser skal selvstændigt erhvervsdrivende holde tungen lige i munden. Har den selvstændigt erhvervsdrivende således et virksomhedspant, kan et tilkøb af et aktiv resultere i, at sikkerhedsstillelsen er vokset, hvorved der sker beskatning af det beløb, som sikkerhedsstillelsen er vokset med, dog maksimalt op til gældens størrelse.

Ved en kassekredit vil trækket blive "fastfrosset" pr. den 10. juni 2014. Trækkes der herefter yderligere på kassekrediten, anses det som en ny sikkerhedsstillelse, hvorfor der vil ske beskatning af det yderligere træk. Dette kan således have store konsekvenser for selvstændigt erhvervsdrivende.

Foretages der udlejning af en ejendom, som tidligere har tjent som bolig for den selvstændigt erhvervsdrivende, skal ejendom indskydes ved udlejningens begyndelse. Er denne ejendom gældsbehæftet, vil det, ifølge praksis på området stå den selvstændigt erhvervsdrivende frit, om gælden ønskes indskudt i virksomhedsordningen. Det må vurderes, hvad der er mest optimalt. Indskydes gælden ikke, da vil der foreligge en sikkerhedsstillelse for gæld uden for virksomhedsordningen. Modsætningsvist, hvis gælden indskydes kan det resultere i, at indskudskontoen bliver negativ. I begge tilfælde vil således have skattemæssige konsekvenser. Det må derfor vurderes ud fra den enkelte situation, hvilken af mulighederne vil have færrest konsekvenser for den selvstændigt erhvervsdrivende.

Har den selvstændigt erhvervsdrivende ikke fået nulstillet sin negative indskudskonto ved indtræden i virksomhedsordningen, på trods af det kan dokumentere at gælden udelukkende er erhvervsmæssig. Her kan det konkluderes, at en ekstraordinær nulstilling af indskudskontoen er en fordel, da muligheden for opsparing af virksomhedens overskud fortsat kan opspares.

Det kan ud fra afhandlingen sammenholdt med beregningseksemplerne i afsnit 8 konkluderes, at har en selvstændigt erhvervsdrivende udnyttet virksomhedsordningen utilsigtet, vil de skattemæssige konsekvenser være tilstrækkelige til at straffe dette. Imidlertid må det konkluderes, at der i nogle tilfælde vil blive straffet unødigt. Har den selvstændigt erhvervsdrivende derimod handlet i overensstemmelse med lovændringen er virksomhedsordningen fortsat en attraktiv beskatningsform.

10 PERSPEKTIVERING - LOVFORSLAG L 123

Der er i afsnit 2.2 afgrænset fra at behandle efterkommende begivenheder, hvorfor det er oplagt at medtage disse i perspektiveringen, idet der er fremkommet nogle relevante informationer vedrørende ændring af virksomhedsordningen.

Lovforslag L 200 og lov nr. 922 af 16. september 2014 har været genstand for stor kritik, da flere kilder har vurderet, at de ikke var tilstrækkeligt gennemarbejdet før vedtagelsen og ikrafttrædelsen. Som konsekvens heraf fremsattes der den 23. februar 2016 lovforslag L 123 af skatteministeren Karsten Lauritzen. Lovforslaget har til hensigt at udrede de problemstillinger, som fandtes ved lovændringen fra 2014. Som gennemgået i afhandlingen drejer det sig blandt andet om problematikken ved beskatning af sikkerhedsstillelser og indskud af tidligere bolig, der anvendes til udlejning.

SKM2016.171.SKAT indeholder et styresignal for praksisændring af sikkerhedsstillelser for gælden uden for virksomhedsordningen med aktiver i virksomhedsordningen. Baggrunden for styresignalet er Skatterådets bindende svar i SKM2015.745.SR. I styresignalet underkendes SKATs tidligere praksis, som findes i Den juridiske vejledning 2015-2, afsnit C.C.5.2.10, hvoraf det fremgår, at "beløbet til beskatning efter denne regel anses for overført uden for den almindelige hæverækkefølge".¹¹⁶ Endvidere fandtes det ved SKM2015.745.SR, at der ikke var tilstrækkelig beskatningshjemmel til denne praksis. Før denne praksisændring tillagdes det opgjorte beløbet for sikkerhedsstillelsen virksomhedens indkomst, samt det blev beskattet hos den selvstændige som personlig indkomst, hvorved der reelt set skete end beskatning af fiktiv indkomst, altså en dobbeltbeskatning.

Det er blandt andet dette der skal rettes efter i lovforslag L 123, hvori beskatning af sikkerhedsstillelser for privat gæld med virksomhedens aktiver vil ske efter reglerne for hæverækkefølgen.¹¹⁷ Økonomisk vil det betyde, at virksomhedsejere, som anvender virksomhedsordningen vil blive ramt af en fremrykket beskatning, såfremt der er opsparede overskud i indkomståret eller i tidligere indkomstår. Bliver indskudskontoen negativ af denne disposition, vil det medføre, at der ikke kan ske opsparing af virksomhedens overskud før indskudskontoen atter er positiv.

Det vurderes således at have den ønskede effekt, for at sikre mod, at virksomhedsejere benytter virksomhedens aktiver til at opnå privatøkonomiske fordele. Ydermere er det foreslået i bemærkningerne til L 123, at der tillige skal ske en nedjustering af kapitalafkastgrundlaget med et beløb svarende til det beløb, som anses for overført i hæverækkefølgen som følge af den foreslåede regel for sikkerhedsstillelser med virksomhedens aktiver.¹¹⁸ Dette skal sikre, at det ikke er fordelagtigt at stille virksomhedens likvider som pant for en privat kassekredit, i stedet for at hæve virksomhedens likvider via hæverækkefølgen.

Ligesom i lov nr. 922 af 16. september 2014 findes der i lovforslag L 123 undtagelser for, hvilke sikkerhedsstillelser, som anses for at være utilsigtet i forhold til hensigten med virksomhedsordningen. Undtagelserne i VSL § 10, stk. 7 og 8, foreslås således overført til den nye § 4 b i VSL. Der vil forsat være en undtagelse med hensyn til sikkerhedsstillelser som sker i led med en almindelig forretningsmæssig disposition og for sikkerhedsstillelser, som omfatter blandet benyttede ejendomme.¹¹⁹

¹¹⁶ SKM2016.171.SKAT

¹¹⁷ Lovforslag L 123.

¹¹⁸ L 123 – Bemærkninger til lovforslaget s. 18.

¹¹⁹ Forslag til lov - L 123 § 12, stk. 2.

L 123 ændrer som udgangspunkt ikke ved overgangsreglen, som blev indført ved L 200, for sikkerhedsstillelser etableret før den 11. juni 2014. Disse sikkerhedsstillelser skal fortsat være afviklet inden 1. januar 2018. Er dette ikke tilfældet, vil der ikke kunne foretages opsparing af virksomhedens overskud med foreløbig lav virksomhedsskat. Endvidere vil opsparet overskud hidrørende fra perioden 11. juni 2014 – 31. december 2017 skulle beskattes.¹²⁰

Flere kritiserede problematikken vedrørende indskydelse af udlejningsbolig ved høring til L 200. Problematikken lå i, at indskydelse af en ejendom, som tidligere har fungeret som bolig for virksomhedsejeren, og herefter er overgået til udlejningsbolig, sker ved starten for udlejningstidspunktet, mens gælden først anses for indskudt på et senere tidspunkt, end selve den gældsbehæftede ejendom. Dette resulterer således i, at der i en periode er stillet sikkerhed med et af virksomhedens aktiver for privat gæld. Dette vil således udløse beskatning af sikkerhedsstillelsen, men i L 123 foreslår skatteministeren at indføre en undtagelse, som adresserer dette dilemma. Undtagelsen gør, at en sådan sikkerhedsstillelse ikke omfattes af hovedreglen, såfremt prioritetsgælden indskydes i virksomhedsordningen i samme indkomstår som ejendommen.¹²¹

Dette løser imidlertid ikke problemet omkring bruttoprincippet, som især FSR har været stor kritiker af.¹²² Problemet heri er, som ligeledes behandlet i afsnit 4.2.1.1., at i de tilfælde gælden for en ejendom, som tidligere har tjent som bolig for den selvstændige, overgår til at være udlejningsejendom, da anses gælden for at være en hævning svarende til gældens størrelse.¹²³

Som følge af, at der i L 123 lægges om til, at sikkerhedsstillelser beskattes som en hævning i hæverækkefølgen, foreslås det, i stil med ved L 200, at selvstændigt erhvervsdrivende atter skal have mulighed for at omgøre valg af selvangivne oplysninger vedrørende indkomståret 2013. Der findes dog begrænsninger ved omvalg vedrørende indkomståret 2013, således selvstændige ikke har mulighed for at indgå under bestemmelserne for bagatelgrænsen. Det er desuden foreslået at lovændringerne til virksomhedsordningen, som fremgår af L 123, skal have ikrafttrædelse den 1. juli 2016, hvorfor det anses at være nødvendigt at give selvstændigt erhvervsdrivende ekstraordinær mulighed for omvalg i indkomstårene 2014 og 2015.

¹²⁰ L 123 – Bemærkninger til lovforslaget s. 19

¹²¹ Forslag til lov - L 123 § 12, stk. 2.

¹²² FSR Høringssvar til L 200.

¹²³ FSR høringssvar til L 200.

11 LITTERATURLISTE

11.1 Bøger

Andersen, I. (2008). *Den skinbarlige virkelighed*. Frederiksberg: Samfundslitteratur 2008.

Michelsen, A.; Askholt, S.; Bolander, J.; Engsig, J.; Madsen, L.; Laursen, A.N. & Jeppesen, I. L. (2015). *Lærebog om indkomstskat*. Udgave 16. Jurist- og Økonomforbundets forlag.

Michelsen, A.; Askholt, S.; Bolander, J.; Engsig, J. & Madsen, L. (2013). *Lærebog om indkomstskat*. Udgave 15. Jurist- og Økonomforbundets forlag.

Madsen, T. H. (2016) *Revisormanual 2016-1*. 2016 Karnov Group Denmark.

Clausen, N. J. & Jensen, C. H. (2014). *Sikkerhed i fordringer*. Udgave 7. 2016 Karnov Group Denmark.

11.2 Lovgivning mv.

Lov nr. 144 af 19. marts 1986 om indkomstbeskatning af selvstændigt erhvervsdrivende

Lov nr. 144 af 19. marts 1986 om indkomstbeskatning af selvstændigt erhvervsdrivende, jf. LBKG nr. 1114 af 18. september 2013.

Forslag til Lov om ændring af virksomhedsskatteloven og kildeskatteloven.

Lovforslag nr. L 30 – forslag til lov om ændring af forskellige skattelove

Lovforslag nr. L 200, Forslag til lov om ændring af virksomhedsskatteloven

Cirkulære nr. 129 af 4. juli 1994 om personskatteloven

Cirkulære nr. 156 af 25. november 1997 om virksomhedsskatteloven

SKM2009.471.BR.

SKM2006.428.ØLR

SKM2006.721.SR

SKM2015.528.SR

SKM2016.171.SKAT

11.3 Den juridisk vejledning

A.2 Beregning af personlige indkomster

C.C.1 Selvstændig erhvervsvirksomhed

C.C.5 Virksomheds- og kapitalafkastordningen

11.4 Artikler & publikationer

SKM.dk - Selskabsskattesatser i EU-landene 1995-2015

<http://www.skm.dk/skattetal/statistik/generel-skattestatistik/selskabsskattesatser-i-eu-landene-1995-2015>

SKM.dk - Marginalskatten for samtlige skattepligtige 2016

<http://www.skm.dk/skattetal/statistik/indkomstfordeling/marginalskatten-for-samtlige-skattepligtige-i-2016>

FT.dk – Spørgsmål til skatteministeren vedr. L 200 Forslag til lov om ændring af virksomhedsskatteloven og kildeskatteloven.

Høringssvar samt høringsskema til L 200.

SKM.dk – skatteværdi af fradrag i 2016

<http://www.skm.dk/skattetal/beregning/skatteberegning/skattevaerdi-af-fradrag-i-2016>

PwC (2014). *Hasteindgreb vedrørende virksomhedsordning er nu vedtaget*

<https://www.pwc.dk/da/nyt/skat/assets/vedtagelse-hasteindgreb-vedroerende-virksomhedsordning.pdf>

Larsen, A. (2014). *Væsentlige ændringer vedrørende virksomhedsordningen - lovforslag L 200*. SR Skat